

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Número 83 / II Legislatura / Tercer període

Barcelona, 3 de setembre de 1985

SUMARI

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

J. PREGUNTES

2. PREGUNTES A RESPONDRE ORALMENT EN COMISSIÓ

— Pregunta al Consell Executiu sobre el viatge del M. H. Sr. President de la Generalitat a l'Alguer, que formularà el Diputat I. Sr. Eduard Bueno, del G. p. Popular (Reg. 3006, BOPC 47, 2050, i Reg. 5067, BOPC 73, 3322). Retirada de la pregunta (Reg. 5281).

III. INFORMACIÓ

a) Acords, resolucions i comunicacions dels òrgans de la Cambra

— Norma supletòria de l'article 134 del Reglament del Parlament sobre el procediment per a interposar recurs d'inconstitucionalitat.

— Norma supletòria del Reglament sobre la tramitació parlamentària del projecte de normes de règim interior de la Sindicatura de Comptes.

— Projecte de Normes de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes (Reg. P-384). Tramitació.

— Convocatòria de beques per al treball en pràctiques a la Biblioteca del Parlament.

c) Activitat parlamentària

c.2) Relació dels documents entrats a la Cambra 3873

g) Dictàmens del Consell Consultiu

— Dictamen sobre l'adequació constitucional i estatutària de la Llei Orgànica 5/1985, del 19 de juny, del Règimen Electoral General (Reg. P-407). 3873

3870 — Dictamen sobre l'adequació constitucional i estatutària de la Llei 13/1985, del 25 de juny, del Patrimonio Histórico Español (Reg. P-421). 3882

— Dictamen sobre l'adequació constitucional i estatutària de la Llei 6/1985, de l'1 de juliol, del Poder Judicial (Reg. P-433). 3893

h) Síndic de Greuges

3871 — Nomenament d'un Assessor Tècnic. 3922

i) Sindicatura de Comptes

3871 — Projecte de Normes de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes. Text (Reg. P-384). 3922

3871 k) Rectificacions per error tècnic 3934

3872 IV. ÍNDEX DE TRAMITACIONS 3935

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

J. PREGUNTES

2. PREGUNTES A RESPONDRE ORALMENT EN COMISSIÓ

PREGUNTA AL CONSELL EXECUTIU SOBRE EL VIATGE DEL M. H. SR. PRESIDENT DE LA GENERALITAT A L'ALGUER

QUE FORMULARÀ EL DIPUTAT I.
SR. EDUARD BUENO, DEL GRUP PARLAMENTARI
POPULAR (Reg. 3006, BOPC, 47, 2050, i
Reg. 5067, BOPC, 73, 3322)

RETIRADA DE LA PREGUNTA (Reg. 5281)

PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT

Per donar compliment a l'article 89.2 del Reglament, s'ordena de publicar en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* l'escrit presentat pel Diputat I. Sr. Eduard Bueno, del G. p. Popular (Reg. 5281), en què comunica que retira la pregunta al Consell Executiu sobre el viatge del M. H. Sr. President de la Generalitat a l'Alguer (Reg. 5281).

Palau del Parlament, 31 de juliol de 1985

Miquel Coll i Alentorn
President del Parlament de Catalunya

A LA MESA DE LA COMISSIÓ D'ORGANITZACIÓ I ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT I GOVERN LOCAL

Eduard Bueno i Ferrer, Diputat del Grup parlamentari Popular, manifesta la seva voluntat de retirar la pregunta amb Reg. núm. 3006, que formulà amb data 13 de febrer a fi que li fos contestada per escrit, i que, atès que no va ser contestada, ha passat per a la seva resposta oral en aquesta Comissió.

Palau del Parlament, 25 de juny de 1985

Eduard Bueno i Ferrer
Diputat

III. INFORMACIÓ

a) Acords, resolucions i comunicacions dels òrgans de la Cambra

**NORMA SUPLETÒRIA DE L'ARTICLE 134
DEL REGLAMENT DEL PARLAMENT
SOBRE EL PROCEDIMENT PER A INTERPOSAR
RECURS D'INCONSTITUCIONALITAT**

MESA DEL PARLAMENT

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 30 de juliol de 1985, ha aprovat, d'acord amb l'article 26.1.1^r del Reglament, la següent Norma supletòria de l'article 134 sobre el procediment per a interposar recurs d'inconstitucionalitat :

I. Els Grups parlamentaris o els Diputats que, d'acord amb la Llei del Consell Consultiu, comuniquen al M. H. Sr. President del Parlament la pretensió d'interposar recurs d'inconstitucionalitat han d'indicar expressament, al mateix temps, l'article o els articles que pretenen d'impugnar.

II. Publicada la proposta d'interposició de recurs d'inconstitucionalitat, s'obre un termini que fineix tres dies abans de començar la sessió en què es debat la dita proposta, per tal que tres Grups parlamentaris o la cinquena part dels Diputats puguin presentar-hi propostes alternatives. Cap Grup parlamentari no podrà presentar més d'una proposta de resolució.

III. Els Grups parlamentaris i els Diputats que hagin presentat propostes de resolució disposaran de 15 minuts per a manifestar la seva posició. El M. H. Sr. President del Parlament podrà concedir un segon torn de 5 minuts.

IV. La Mesa ordenarà la votació de les propostes presentades.

Palau del Parlament, 31 de juliol de 1985

El Secretari Primer
Ramon Camp i Batalla

El President del Parlament
Miquel Coll i Alentorn

**NORMA SUPLETÒRIA DEL REGLAMENT
SOBRE LA TRAMITACIÓ PARLAMENTÀRIA
DEL PROJECTE DE NORMES
DE RÈGIM INTERIOR
DE LA SINDICATURA DE COMPTES**

MESA DEL PARLAMENT

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 30 de juliol de 1985, ha aprovat, d'acord amb l'article 26.1.1^r del Reglament, la Norma supletòria següent sobre la tramitació parla-

mentària del projecte de normes de règim interior de la Sindicatura de Comptes :

La tramitació parlamentària del projecte de normes de règim interior de la Sindicatura de Comptes, les quals normes, d'acord amb la Disposició final de la Llei 6/1984, del 5 de març, han d'ésser discutides i aprovades pel Parlament, s'ha d'ajustar al procediment següent :

I. Un cop rebut del projecte de normes de règim interior, la Mesa del Parlament ordenarà que es publiqui, que s'obri un termini d'esmenes i que es trameti a la Comissió de la Sindicatura de Comptes.

En cap cas no s'admetran a tràmit esmenes a la totalitat amb text articulat alternatiu.

II. La Comissió encarregarà a un o més ponents membres de la Comissió la redacció d'un informe, a la vista de les esmenes presentades i del projecte de normes de règim interior de la Sindicatura de Comptes. Si no s'hi presentaven esmenes es passarà directament al debat i votació en Comissió.

III. El debat i votació s'ha d'ajustar al que estableix el Reglament per a les deliberacions en Comissió.

IV. La tramitació s'acabarà quan la Comissió haurà aprovat les Normes de Règim Interior de la Sindicatura, les quals hauran d'ésser publicades en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* i en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 31 de juliol de 1985

El Secretari Segon
Felip Lorda

El President del Parlament
Miquel Coll i Alentorn

**PROJECTE DE NORMES DE
RÈGIM INTERIOR DE LA SINDICATURA
DE COMPTES (Reg. P-384)**

TRAMITACIÓ

MESA DEL PARLAMENT

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 30 de juliol de 1985, ha pres nota del Projecte de Normes de Règim Interior presentat per la Sindicatura de Comptes (Reg. P-384). D'acord amb el punt I de la Norma Supletòria sobre la tramitació parlamentària del dit Projecte de normes, del 30 de juliol de 1985 (BOPC 83/II), la Mesa ha acordat que sigui publicat en el BOPC, que s'obri un període de quinze dies per a presentar-hi esmenes i que sigui tramitat per la Comissió de la Sindicatura de Comptes.

Palau del Parlament, 31 de juliol de 1985

La Secretària Tercera
Flora Sanabra

El President del Parlament
Miquel Coll i Alentorn

CONVOCATÒRIA DE BEQUES PER AL TREBALL EN PRÀCTIQUES A LA BIBLIOTECA DEL PARLAMENT

OFICIALIA MAJOR

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 30 de juliol de 1985, ha acordat de convocar sis ajuts de treball de pràctiques al Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu, d'acord amb les bases i les normes de funcionament intern següents, que seran d'aplicació a les persones que obtinguin els ajuts de treball de col·laboració al Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu :

BASES DE LA CONVOCATÒRIA D'AJUTS DE TREBALL DE PRÀCTIQUES AL SERVEI DE DOCUMENTACIÓ, BIBLIOTECA I ARXIU

1. El Parlament de Catalunya convoca sis ajuts de treball de pràctiques al Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu per tal d'ajudar a l'organització i posada en marxa del material bibliogràfic i documental que actualment forma part del Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu.
2. La durada d'aquests ajuts de treball serà de l'1 d'octubre de 1985 al 30 de juny de 1986.
3. L'horari de treball a portar a terme en el Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu serà diàriament, de dilluns a divendres : al matí, de dos quarts de deu a dos quarts de dues (tres places), i a la tarda, de les quatre a les vuit (tres places).
4. Les persones que obtindran aquest ajut signaran un contracte laboral en pràctiques amb el Parlament (Decret 1992/84, del 31 d'octubre), i percebran mensualitats de 40.000 pessetes en concepte d'ajut de treball, que estarà subjecte als descomptes legals que s'escaiguin.
5. La relació laboral entre els adjudicataris dels ajuts i el Parlament es regirà pel que disposa el decret esmentat a la base 4.
6. Poden optar a l'ajut de treball de pràctiques al Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu les persones que compleixin les condicions següents :
 - a) Haver acabat el cicle d'estudis complets de l'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació de Barcelona després del 1981.
 - b) No haver gaudit d'aquest ajut en cap altra convocatòria.
 - c) Estar inscrits a l'Oficina d'Ocupació.
7. Les persones interessades a obtenir l'ajut de treball de pràctiques que compleixin els requisits de la base 6 de la present convocatòria han d'adreçar una instància al Parlament de Catalunya, acompanyada d'un currículum al més complet possible i de la documentació oficial que acrediti els requisits de la base 5. Les sol·licituds es presentaran al Parlament de Catalunya, a partir de la data de publicació de la present convocatòria, fins al dia 20 de setembre, en què finalitzarà el termini.
8. El Parlament de Catalunya nomenarà un tribunal, format per un membre de la Mesa, un funcionari del Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu i un professor de l'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació de Barcelo-

na per a escollir les persones que obtindran aquest ajut. La convocatòria podrà cobrir-se totalment o parcialment o ésser declarada deserta.

9. L'obtenció de l'ajut de treball de pràctiques comporta el coneixement i l'acceptació de la normativa de funcionament que s'estableix per a aquest tipus de treball.

NORMES DE FUNCIONAMENT INTERN QUE SERAN D'APLICACIÓ A LES PERSONES QUE OBTINGUIN ELS AJUTS DE TREBALL DE PRÀCTIQUES AL SERVEI DE DOCUMENTACIÓ, BIBLIOTECA I ARXIU

1. Són objecte d'aquesta normativa de funcionament intern del Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu les persones que obtinguin l'ajut de treball de col·laboració que concedeix el Parlament de Catalunya.
2. Els treballs de col·laboració que cal realitzar en aquesta convocatòria poden ésser els següents :
 - Catalogació total o parcial de la donació J.M. Castellet.
 - Ordenació, classificació i catalogació de la documentació del Parlament Europeu.
 - Ordenació, classificació i catalogació de la documentació del Consell d'Europa.
 - Classificació i catalogació de la col·lecció Janer.
 - Classificació i catalogació del fons bibliogràfic donat per la Diputació de Barcelona.
 - Control, ordenació i verificació del fons de duplicats.
 - Buidatge, classificació i catalogació de col·leccions de publicacions periòdiques especialitzades.
 - Classificació i catalogació de la col·lecció Fornas.
 - Classificació i catalogació del fons de publicacions de la Generalitat de Catalunya.
 - Buidatge de la legislació de determinades col·leccions.
3. El treball es portarà a terme sota la responsabilitat dels tècnics del Servei i les indicacions, les orientacions i la supervisió de la Cap del Servei, d'acord amb la planificació del treball a realitzar dins el període que inclogui cada convocatòria d'ajuts de treball de col·laboració.
4. Les persones interessades a obtenir l'ajut de treball de col·laboració hauran d'especificar en la sol·licitud el torn d'horari (de dos quarts de deu a dos quarts de dues o de les quatre a les vuit). Un cop hagin obtingut l'ajut de treball de col·laboració s'hauran d'ajustar a l'horari a què hauran optat.
5. El treball es realitzarà a les dependències del Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu del Parlament de Catalunya.
6. En cas d'incompliment per inassistència, el col·laborador haurà de justificar-ne la causa.
7. L'ajut de treball de col·laboració podrà ésser rescindit per incompliment continuat dels seus beneficiaris, amb informe previ de la Cap del Servei de Documentació, Biblioteca i Arxiu i escoltada la persona interessada.

Palau del Parlament, 31 de juliol de 1985

La Secretària Tercera
Flora Sanabra

El President del Parlament
Miquel Coll i Alentorn

c) Activitat parlamentària**c.2) Relació de documents entrats a la Cambra**

Reg. ent. núm.	Data	Concepte
5575	30-7	Documentació adreçada a l'Oficial Major pel Letrado Secretario General de l'Assemblea de Cantabria.
5576	30-7	Escrit adreçat a l'Oficial Major pel Síndic de Greuges.
5582	31-7	Documentació tramesa pel Sr. Jaume Amat.
5583	31-7	Declaració d'incompatibilitats presentada pel Sr. Joaquim Ferret i Jacas.
5584	31-7	Compte general de la Sindicatura de Comptes durant l'exercici de l'any 1984, tramès pel Síndic Major de la Sindicatura de Comptes.
5590	1-8	Resposta a la pregunta formulada per la Diputada I. Sra. Àfrica Lorente, del G. Socialista al Parlament de Catalunya (Reg. 5411), sobre un abocador de residus industrials del Papiol; tramesa per l'H. Sr. Conseller de Política Territorial i Obres Públiques.
5591	1-8	Resposta a la pregunta formulada pel Diputat I. Sr. Joan Oliart, del G. Socialista al Parlament de Catalunya (Reg. 5475), sobre la construcció d'habitatges al barri de la Barceloneta, a Barcelona; tramesa per l'H. Sr. Conseller de Política Territorial i Obres Públiques.
5592	1-8	Resposta a la pregunta formulada pel Diputat I. Sr. Joan Oliart, del G. Socialista al Parlament de Catalunya (Reg. 5473), sobre la construcció d'habitatges al carrer de l'Om, de Barcelona; tramesa per l'H. Sr. Conseller de Política Territorial i Obres Públiques.
5597	5-8	Resposta a la pregunta formulada pel Diputat I. Sr. Martí Carnicer, del G. Socialista al Parlament de Catalunya (Reg. 4941), sobre efectes de l'aprovació de la Llei de Taxes; tramesa per l'H. Sr. Conseller d'Economia i Finances.
5598	6-8	Resposta a la pregunta formulada pel Diputat I. Sr. Jorge Fernández, del G.p. Popular (Reg. 5223), sobre l'exigència del domini del català als mestres per presentar-se al concurs de trasllats; tramesa per l'H. Sr. Conseller d'Ensenyament.
5599	6-8	Resposta a la pregunta formulada pel Diputat I. Sr. Xavier Garriga, del G.p. Popular (Reg. 5413), sobre el traspàs a la Generalitat de l'IPPV; tramesa per l'H. Sr. Conseller de Política Territorial i Obres Públiques.
5600	7-8	Projecte de Llei de desplegament i modificació de les taxes de la Generalitat de Catalunya, presentat pel Consell Executiu de la Generalitat.
5601	9-8	Documentació adreçada a l'Oficial Major pel Lletrat Major de les Corts Valencianes.
5602	9-8	Carta adreçada a l'Oficial Major per l'H. Sr. Síndic de Greuges.
5603	9-8	Carta adreçada a l'Oficial Major pel Director de Serveis de l'Ajuntament de Barcelona.
5604	9-8	Documents pressupostaris per a elaborar l'a-

Reg. ent.
Data
núm.

Concepte

vanprojecte d'estat de despeses corresponent a l'exercici de 1986, tramesos pel Director General de Pressupostos i Tresor.

5605 12-8 Escrit adreçat a l'Oficial Major pel Director General de la Funció Pública.

5606 14-8 Carta adreçada a l'Oficial Major pel Professor Udo Kempf.

5607 14-8 Documentació adreçada a l'Oficial Major per la Secretaria General de la Asamble Regional de Murcia.

5608 14-8 Instància adreçada al M. H. Sr. President del Parlament per la Sra. Nativitat Llorens i Ortiz.

5609 27-8 Escrit adreçat a la Comissió de Política Cultural pel President de l'APTIC/LC.

g) Dictàmens del Consell Consultiu

**DICTAMEN SOBRE L'ADEQUACIÓ
CONSTITUCIONAL I ESTATUTÀRIA
DE LA LLEI ORGÀNICA 5/1985,
DEL 19 DE JUNY, DEL RÉGIMEN
ELECTORAL GENERAL (Reg. P-407)**

DICTAMEN NÚM. 97

A Barcelona, el setze de juliol de mil nou-cents vuitanta-cinc.

La Mesa del Parlament de Catalunya, en sessió tinguda el dia 2 de juliol de 1985, prengué l'acord d'admetre a tràmit la sol·licitud presentada pels Grups parlamentaris del PSUC i d'Esquerra Republicana de requeriment de dictamen del Consell Consultiu previ a la interposició, davant el Tribunal Constitucional, de recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, i, d'acord amb l'article 10.1 de la Llei de Catalunya 1/1981, de 25 de febrer, acordà de trametre la dita sol·licitud al President d'aquest Consell perquè emeti el dictamen al qual fa referència l'article 8.2 de la Llei abans esmentada.

L'escrit del M. H. President del Parlament de Catalunya trametent l'expressat acord de la Mesa va tenir entrada en el Registre d'aquest Consell el dia 4 de juliol d'enguany (R. 587).

El Consell Consultiu de la Generalitat, en la seva sessió del dia 5 de juliol de 1985, va admetre la sol·licitud de dictamen i, d'acord amb els articles 8, segon i 10 de la Llei 1/1981, de 25 de febrer, es declarà competent per a emetre el dictamen corresponent. En la mateixa sessió es nomenà ponent el Conseller senyor Lluís Roca-Sastre.

Aquest Consell Consultiu de la Generalitat, en la sessió tinguda el dia d'avui, i amb assistència dels senyors Francesc Fdez. de Villavicencio i Arévalo, President, Eduard Vivancos i Comes, Robert Vergés i Cadanet, Lluís Roca-Sastre i Muncunill, J. A. González Casanova, Francesc de Carreras i Serra i

Enric Argullol i Murgades, que n'és Secretari, ha deliberat sobre el Projecte de Dictamen elaborat per la ponència i, en conseqüència, ha acordat d'emetre el següent

DICTAMEN

ANTECEDENTS

1. L'objecte del nostre dictamen, segons resulta de la sol·licitud, és analitzar l'adequació constitucional i estatutària de la Disposició Addicional 1.ª, paràgrafs 1, 2, 3 i 4, solament en allò relatiu, en aquest darrer paràgraf, als Títols III i V de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, i dels articles 1.2, 13.2 *in fine*, 21.1, 22.2, 42, quan pugui referir-se a les Comunitats Autònomes, i 65.6, de l'esmentada Llei de l'Estat, en considerar que no respecten degudament els articles 9.1 i 8, 31 i Disposició Transitòria 4.ª de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i els articles 23, 81, 137, 148.1.1, 149.1.1 i 3, i 152 de la Constitució. Quant a aquesta referència als esmentats articles estatutaris i constitucionals, la considerem merament indicativa, sense que limiti en cap cas la tasca d'aquest Consell en analitzar les normes sotmeses a consulta.

2. En data 5 de juliol d'enguany es va sol·licitar informació i documentació complementàries al Departament de Governació de la Generalitat i als Portaveus dels Grups parlamentaris del PSUC i d'Esquerra Republicana.

FONAMENTS

I

Cal examinar prèviament la legitimació activa de la Generalitat de Catalunya per a interposar recurs d'inconstitucionalitat respecte a les normes sobre les quals se'ns demana dictamen.

L'article 162.1.a) CE disposa :

«1. Tenen legitimitat : a) Per a interposar el recurs d'inconstitucionalitat, el President del Govern, el Defensor del Poble, cinquanta Diputats, cinquanta Senadors, els òrgans col·legiats executius de les Comunitats Autònomes i, en el seu cas, les seves Assembles.»

L'article 32.2 de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional (LOT) estableix :

«Para el ejercicio del recurso de inconstitucionalidad contra las leyes, disposiciones o actos con fuerza de ley del Estado que puedan afectar a su propio ámbito de autonomía, están también legitimados los órganos colegiados ejecutivos y las Asambleas de las Comunidades Autónomas, previo acuerdo adoptado al efecto.»

A més, l'article 28.1 LOTC preveu :

«Para apreciar la conformidad o disconformidad con la Constitución de una ley, disposición o acto con fuerza de ley del Estado o de las Comunidades Autónomas, el Tribunal considerará, además de los preceptos constitucionales, las leyes que, dentro del marco constitucional, se hubieren dictado para delimitar las competencias del Estado y las diferentes Comunidades Autónomas o para regular o armonizar el ejercicio de las competencias de éstas.»

Per tant, la legitimació activa de la Generalitat per demandar la inconstitucionalitat de preceptes d'una llei de l'Estat depèn en principi de la seva possible incidència en el conjunt de l'àmbit d'autonomia de la Generalitat, tenint en compte l'anomenat «bloc de la constitucionalitat», integrat, segons l'article 28.1 LOTC, per la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, sens perjudici, en tot cas, que s'apreciï o no una veritable afectació de l'esmentat àmbit.

Com hem exposat altres vegades, però, cal interpretar el concepte «àmbit d'autonomia» amb prou amplitud per tal que la Comunitat Autònoma pugui defensar els interessos generals que afecten abstractament la seva autonomia i que, d'altra banda, doni un sentit a la diferència que l'article 32.2 LOTC suposa en relació amb l'article 162.1.a) CE, ja que el primer sembla limitar la legitimació de les Comunitats Autònomes «a las leyes, disposiciones o actos con fuerza de ley del Estado que puedan afectar a su propio ámbito de autonomía», en sentit estricte, i el segon, en canvi, legitima tots els òrgans que enumera per defensar l'interès constitucional en la seva totalitat.

Creiem, doncs, que des del punt de vista competencial estricte, la Llei del Règim Electoral General, que examinem, pot afectar —sense apreciar encara la inconstitucionalitat d'aquesta possible afectació— l'àmbit d'autonomia de la Generalitat en matèria d'organització de les seves institucions d'auto-govern (art. 9.1 EAC), en matèria d'eleccions al Parlament de Catalunya (art. 31 i DT 4.ª EAC), en matèria de règim local (art. 9.8 EAC) i d'altres. Però no és només aquest aspecte que fonamenta la legitimació de la Generalitat per a interposar el recurs d'inconstitucionalitat corresponent, sinó que entenem que aquesta legitimació resulta també del fet que normes d'una llei de l'Estat poden afectar drets fonamentals proclamats a la Secció 1.ª del Capítol segon del Títol I de la Constitució, entre els quals assenyallem el de l'article 23.1 CE de lliure sufragi actiu i passiu per a tots els ciutadans.

Per això, l'article 9.2 CE imposa als poders públics els deures de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives, de remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i de facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social. I per això, amb plena congruència, l'article 8.2 EAC imposa a la Generalitat, com a poder públic, els mateixos deures.

En conseqüència, si qualsevol dels preceptes de la Llei del Règim Electoral General esmentats en la sol·licitud d'aquest dictamen pogués afectar l'àmbit d'autonomia de la Generalitat en el sentit ampli exposat, el Parlament de Catalunya estaria legitimat per interposar recurs d'inconstitucionalitat.

II

La Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, consta de cinc títols. El primer inclou, sota l'epígraf «Disposiciones comunes para las elecciones por sufragio universal directo», un conjunt de capítols referits al desenvolupament directe de l'article 23 CE (dret de sufragi actiu i passiu), una sèrie de matèries que hi són considerades com a contingut primari del règim electoral i, finalment, una referència als delictes electorals. Cal destacar que entre les matèries que són

considerades contingut primari del règim electoral hi figuren l'*Administració electoral* (Junes Electorals, Meses i Seccions Electorals, el Cens Electoral i la seva Oficina), els *requisits generals de la convocatòria d'eleccions*, el *procediment electoral* (candidatures, campanya —utilització de mitjans de comunicació, enquestes electorals—, votacions, escrutini, contenció electoral, etc.) i les *despeses i subvencions electorals*.

Segons paraules textuais del Preàmbul de la Llei, «La regulació contenida en este Títol es, sin duda, *el núcleo central* de la Ley, punto de referencia del resto de su contenido y *presupuesto de la actuación legislativa de las Comunidades Autónomas*».

El segon Títol de la Llei Electoral que dictaminem conté disposicions especials per a l'elecció de Diputats i Senadors, és a dir, els membres d'ambdues Cambres de les Corts Generals.

El Títol III regula les disposicions especials per a les eleccions municipals, i els Títols IV i V regulen, respectivament, l'elecció dels Cabildos Insulars Canaris i la dels Diputats Provincials.

De les quatre Disposicions Addicionals de la Llei hem de destacar, als efectes del nostre dictamen, la Disposició Addicional Primera i, en especial, els quatre primers apartats, que afirmen textualment :

«1. Lo dispuesto en esta Ley se entiende sin perjuicio del ejercicio de las competencias reconocidas, dentro del respeto a la Constitución y a la presente Ley Orgánica, a las Comunidades Autónomas por sus respectivos Estatutos.

»2. En aplicación de las competencias que la Constitución reserva al Estado se aplican también a las elecciones a Asambleas legislativas de Comunidades Autónomas convocadas por éstas, los siguientes artículos del Título I de esta Ley Orgánica : 1 al 42, 44, 45, 46.1, 2, 4, 5, 6 y 8, 47.4, 49, 51.2 y 3, 52, 53, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 70.1 y 3, 72, 73, 74, 75, 85, 86.1, 90, 91, 92, 93, 94, 95.3, 96, 103.2, 108. 1 y 6, 109 a 119, 125 a 130, 131.2, 132, 135 a 152.

»3. Los restantes artículos del Título I de esta Ley tienen carácter supletorio de la Legislación que en su caso aprueben las Comunidades Autónomas, siendo de aplicación en las elecciones a sus Asambleas Legislativas en el supuesto de que las mismas no legislen sobre ellos.

»4. El contenido de los Títulos II, III, IV y V de esta Ley Orgánica no pueden ser modificados o sustituidos por la Legislación de las Comunidades Autónomas.»

A l'últim, algunes afirmacions del Preàmbul de la Llei Orgànica del Règim Electoral General mereixen ser destacades també, ja que expressen diversos elements cabdals de la filosofia jurídico-política que presideix i informa el contingut dispositiu que hem d'analitzar respecte a la seva adequació a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

La Llei pretén «regular las especificidades de cada uno de los procesos electorales *en el ámbito de las competencias del Estado*.»

En la Llei es planteja «una división fundamental entre disposiciones *generales* para toda elección por sufragio universal, directo y *de aplicación en todo proceso electoral* y normas que se refieren a los diferentes tipos de elecciones políticas y *son una modulación de los principios generales a las peculiaridades propias de los procesos electorales que el Estado debe regular*.»

L'article 81. CE —segons el Preàmbul— «al imponer una Ley Orgánica del Régimen Electoral General, amplía el campo

de actuación que debe cubrir el Estado, esto es, hace necesaria su actividad más allá de lo que es mera garantía del derecho de sufragio, ya que, como ha declarado el Tribunal Constitucional, bajo ese epígrafe hay que entender lo que es *primario y nuclear* en el régimen electoral».

Sempre segons el Preàmbul, «el Estado tiene la competencia exclusiva, según el artículo 149.1.1 de la Constitución, para regular las condiciones básicas que garantizan la igualdad de todos los españoles en el ejercicio de los derechos constitucionales, derechos entre los que figura el de sufragio comprendido en el artículo 23 de la Constitución».

En darrer terme, fent esment novament de les paraules textuais del Preàmbul, «la filosofía de la Ley parte del más escrupuloso respeto a las competencias autonómicas, diseñando un sistema que permita no sólo su desarrollo, sino incluso su modificación o substitución en muchos de sus extremos por la actividad legislativa de las Comunidades Autónomas».

III

1. La qüestió del significat i l'abast del concepte «règim electoral general», emprat per l'article 81.1 CE, permet, en teoria, algunes interpretacions com les següents :

a) Una primera interpretació consisteix a assimilar el concepte amb les eleccions a les Corts Generals —Congrés dels Diputats i Senat— que es qualifiquen tradicionalment de «eleccions generals», la regulació completa de les quals —i no solament dels aspectes fonamentals del dret de sufragi— estaria reservada a la llei orgànica.

b) Una altra interpretació considera el «règim electoral general» com a *ordenament* complet de tota classe d'eleccions, incloent-hi les locals. En tot cas, queden excloses les eleccions a Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes perquè així resulta de la mateixa Constitució (art. 152) i dels Estatuts d'Autonomia.

c) Una tercera interpretació pot donar lloc a estimar que el «règim electoral general» comprèn exclusivament els principis o directrius essencials, producte d'una condensació tècnica del dret de sufragi, com són els principis d'universalitat, llibertat, igualtat, secret i neutralitat dels poders polítics, i implicaria la regulació del dret de sufragi actiu i passiu, de les bases del procés electoral i de les campanyes electorals, així com de les infraccions electorals i de llur repressió. Aquests principis o directrius serien l'expressió en matèria electoral de «les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets», a les quals fa referència l'article 149.1.1 CE.

d) Una darrera interpretació del concepte «règim electoral general» suposa que aquest comprèn no solament l'ordenació dels principis o directrius bàsics en el pla electoral, sinó també la regulació completa de les eleccions generals i de les locals, excloses les de les Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes, les quals, això no obstant, restarien sotmeses a aquells principis o directrius.

Optar per alguna d'aquestes interpretacions té una indubtable transcendència jurídica, ja que, com hem dit en els nostres dictàmens números 28 i 41, el concepte de llei orgànica es con-

strueix a partir del seu element material, de manera que només poden tenir aquest caràcter les lleis que incideixin en els supòsits de l'article 81 CE. En conseqüència, és inconstitucional atorgar aquesta condició a les lleis que tinguin per objecte regular matèries no incloses en la reserva de llei orgànica, les quals, per tant, no poden tenir aquest valor.

D'altra banda, són inconstitucionals les lleis ordinàries que incideixin en l'àmbit reservat a la llei orgànica, essent, doncs, una perspectiva material, i no formal, la que acota el camp de la legislació no orgànica.

En aquest sentit fèiem esment de la sentència i la doctrina del Tribunal Constitucional, de 13 de febrer de 1981, en la qual es fa referència a les anomenades «matèries connexes», assenyalant que quan en la mateixa llei orgànica concorrin matèries estrictes i matèries connexes, aquestes també queden subjectes al règim de congelació de rang, si bé la Sentència admet que la llei orgànica pot excloure aquest efecte, o que, si no es dona aquesta declaració, el Tribunal podrà indicar els preceptes de la llei orgànica que, pel fet de superar el seu àmbit, poden ésser modificats per lleis ordinàries de l'Estat o de les Comunitats Autònomes. I afirmàvem, a l'últim, que és dins aquest marc que s'ha d'inscriure la interpretació de l'incís final de l'article 28.2 LOTC, ja que una interpretació sistemàtica d'aquest precepte a la llum de la Constitució, i tenint en compte la seva posició preeminent, ens fa veure que el contingut material no pot anar més enllà de les matèries connexes sotmeses a la congelació de rang, és a dir, d'aquelles matèries que, en sentit estricte, no són matèria de llei orgànica però que, per raons diverses, estan contingudes en aquesta i ni la llei ni una sentència del Tribunal Constitucional no les han declarat com a normes d'un altre caràcter.

2. Del text constitucional vigent es desprèn que a l'Estat correspon legislar sobre la matèria «règim electoral general», ja que, en tot cas, l'article 81 CE inclou aquesta matèria específica entre les que han d'ésser aprovades mitjançant llei orgànica, forma legislativa que, en el nostre ordenament jurídic, solament poden adoptar les Corts Generals.

Tanmateix, el problema rau a saber què s'ha d'entendre per «règim electoral general» ja que en la mateixa Constitució es reconeix —almenys per a determinades Comunitats Autònomes— l'existència d'Assemblees Legislatives, que hauran d'ésser elegides per sufragi universal (art. 152.1 CE) i, d'altra banda, la totalitat de les Comunitats Autònomes que hi ha a l'Estat espanyol han acabat incloent en els seus Estatuts disposicions referents a les eleccions per sufragi universal de llurs Assemblees legislatives respectives, que fan esment, en forma explícita o implícita, de futures lleis electorals aprovades per les dites institucions autonòmiques.

Pel que fa a Catalunya, la Generalitat, segons l'article 9.1 EAC, té competència exclusiva sobre l'organització de les seves institucions d'autogovern, i sembla evident que el procés electoral per a formar el Parlament català n'és una. En aquest sentit, l'article 31.1 EAC estableix que el Parlament serà elegit per a un termini de quatre anys, per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret, *d'acord amb la llei electoral que el mateix Parlament aprovarà*.

Ara bé, al costat de les anomenades eleccions «generals» (per a formar el Congrés de Diputats i el Senat) i de les eleccions per a formar les Assemblees legislatives de les Comunitats

Autònomes, la Constitució també es refereix explícitament a l'elecció dels Ajuntaments, mitjançant sufragi universal, «en la forma establerta per la llei» (art. 140 CE) i, implícitament, a l'elecció de les Diputacions provincials o altres Corporacions de caràcter *representatiu* (art. 141.2 CE). Són expressions legislatives d'aquest tipus d'eleccions d'àmbit local —municipal i provincial (inclosa la dels «Cabilds» Insulars canaris) — la Llei 39/1978, modificada per la Llei Orgànica 6/1983, i els mateixos Títols III, IV i V de la Llei Orgànica de Règim Electoral General que dictaminem.

Tenim, doncs, quatre tipus de processos electorals, que corresponen a les diverses instàncies representatives en les quals s'articula l'Estat espanyol, és a dir, els àmbits estatal, comunitari, provincial i municipal. Aquests quatre processos tenen trets específics que els diferencien en raó del seu àmbit i abast, però també tenen en comú elements referits de forma habitual als requisits d'elegibilitat, a l'exercici del dret de sufragi, a l'Administració i al cens electoral, a les despeses i el finançament de les eleccions, als delictes i les infraccions produïts amb motiu o durant el procés electoral, i, en definitiva, a qüestions bàsicament procedimentals.

El problema rau, com apuntàvem abans, a distingir, dintre de l'organització de qualsevol dels processos esmentats (és a dir, el seu règim electoral), el nucli primari i bàsic, que és comú i que, per tant, ha d'ésser regulat per una norma *general* o estatal, dels elements específics de cada procés, els quals, ni en la seva integritat ni sempre, no han de ser regulats forçosament per una norma estatal.

Sembla evident que és competència de l'Estat la regulació del procés electoral per constituir les Cambres de les Corts Generals. Però, en canvi, la potestat legislativa en matèria electoral que la Constitució i els Estatuts d'Autonomia atorguen a les Assemblees de les Comunitats pel que fa a la seva pròpia formació planteja la delicada qüestió de saber en nom de quina competència i amb quin abast pot una llei estatal —i a més, amb el rang d'orgànica— regular determinats aspectes de l'organització del procés electoral comunitari.

Així mateix, resta saber si sota el rètol «règim electoral general» solament hi caben les anomenades eleccions «generals» (que nosaltres identifiquem amb «estats», és a dir, per a les cambres legislatives de l'Estat) o també les municipals i les provincials. I això, no per una mera qüestió d'àmbit (car ja es veu que, tot i ésser eleccions que solen produir-se de forma generalitzada —en el sentit d'«al mateix temps» —, l'àmbit espacial i l'abast polític és diferent), sinó per una qüestió de competència legislativa. ¿Correspon a l'Estat regular completament els processos electorals municipals i provincials dels Ajuntaments i les Diputacions o «Cabilds» Insulars situats dins el territori de la Comunitat respectiva, o bé correspon de fer-ho a aquesta, perquè té assignada estatutàriament la competència sobre règim local? Això obliga a respondre a una altra qüestió: ¿està inclòs el procés electoral municipal i provincial en el que s'entén per «règim local»? I encara més: la Comunitat Autònoma, dintre del procés electoral de què parlem, ¿sobre quins aspectes tindria competència legisladora i fins a quin grau? Dit d'una altra manera: ¿el concepte de «règim electoral general», que és matèria de llei orgànica, inclou tots els aspectes de les eleccions locals dins l'adjectiu «general» o

aquest es refereix únicament al nucli primari o bàsic de l'esmentat «règim electoral»?

3. En el nostre Dictamen núm. 41, emès a sol·licitud del Parlament de Catalunya, respecte a la Llei Orgànica 6/1983, de 2 de març, per la qual es modificaven determinats articles de la Llei 39/1978, de 17 de juliol, d'Eleccions Locals, ja vam tenir ocasió de pronunciar-nos sobre algunes d'aquestes qüestions. Concretament, el nostre criteri era que la regulació de les eleccions municipals constitueix un dels aspectes del «règim local» i que la Constitució no estableix, pel que fa a les eleccions locals, reserva de llei orgànica, sinó que simplement li reserva les característiques essencials del procediment electoral, rementent a la llei ordinària la seva regulació. La conseqüència que extrèiem era que la matèria electoral d'àmbit local estava reservada a llei ordinària; que, en els termes de l'Estatut de Catalunya (art. 9.8) podia ésser matèria de llei comunitària, dins del marc de l'article 149.1.18 CE, és a dir, les bases del règim jurídic de les Administracions públiques i del règim estatutari dels seus funcionaris, les quals garantiran, en qualsevol cas, als administrats un tractament comú davant aquelles i el procediment administratiu comú, sens perjudici de les especialitats derivades de l'organització pròpia de les Comunitats Autònomes.

Posteriorment a aquest Dictamen, el Tribunal Constitucional va dictar la Sentència 38/1983, de 16 de maig (recaiguda precisament sobre el recurs previ d'inconstitucionalitat contra l'esmentada Llei Orgànica 6/1983), en la qual feia una extensa interpretació respecte a la competència estatal per a regular, per la via de l'article 81 CE, determinats aspectes de les eleccions locals. Aquesta interpretació té suport en una concepció matisada del que s'ha d'entendre per «règim electoral general», la qual cosa permet al Tribunal Constitucional de reconèixer, de pas, un àmbit competencial de les Comunitats Autònomes en matèria electoral, tant pel que fa a les eleccions de llurs Assemblees legislatives com pel que fa a les eleccions locals realitzades en el seu territori.

«Si bien —en un primer anàlisi— la expresión “régimen electoral general” puede suscitar la duda, pronto se despeja, si la interpretación se la hace arrancar de los artículos 140, 68.1 y 23 de la Constitución. Y es que el artículo 140 (al igual que el artículo 68.1) reserva a la Ley el régimen de las elecciones locales, en los aspectos que dice, Ley que por la misma exigencia del artículo 23.1 y la precisión que hace el artículo 81.1 entendido en relación con los artículos 68.1 y 140 ha de ser una Ley Orgánica. Se reserva así a la Ley —a Ley Orgánica— el régimen electoral general, tanto de las elecciones que tienen en los artículos 67 al 70 sus líneas constitucionales como de las elecciones que las tienen en el artículo 140. El contenido de la Ley Orgánica no se ciñe así al solo desarrollo del artículo 23.1, sino que es más amplio comprendiendo lo que es primario y nuclear en el régimen electoral, pues el artículo 81 ha comprendido en la reserva de la Ley Orgánica el régimen electoral general, ampliando lo que en virtud de otra reserva (la del desarrollo de los derechos fundamentales), corresponde también a la Ley Orgánica.

»También es de observar la improcedencia de la pretendida equiparación de las expresiones “régimen electoral general” con “elecciones generales” contraponiendo a su vez estas últimas a las “elecciones locales” para inferir de ello que el texto impugnado en este recurso, al contraerse a la materia citada en último lugar, nunca puede revestir el carácter de Ley Orgánica, por hallarse el mismo

reservado al régimen electoral general, según quedó ya reflejado. Y ello, en consideración a que el adjetivo “general” no está referido tanto a las elecciones, cuanto al régimen electoral. En este mismo aspecto, cabe referirse a que cuando la CE alude a la celebración de elecciones generales en su artículo 101 no hace más que aludir —con una específica finalidad— a un aspecto o particularidad del régimen electoral general, y, por lo tanto, no siendo nunca permisible entender ambas expresiones como una sola.

»Las consideraciones expuestas apoyan el criterio según el cual no es estimable que lo relativo a elecciones locales deba ser excluido del ámbito de una Ley Orgánica, porque se trata de una materia integrada dentro del “régimen local”, hallándose éste reservado a los Entes autonómicos, con competencia exclusiva al respecto, sin perjuicio de lo que dispone el número 18 del apartado 1 del artículo 149 de la CE (valga por todas la cita del artículo 9.8 del Estatuto de Cataluña), criterio inadmisibles porque la argumentación de los recurrentes se apoya en una interpretación ciertamente forzada y extensiva de los textos citados. Frente a la cual se alza la necesidad de atribuir todo el valor y alcance que merece la expresión “régimen electoral general”, incluida en el artículo 81.1 CE.

»Porque además en la línea argumental de los recurrentes habría que entender que también correspondería al Estado como competencia exclusiva “la regulación de las condiciones básicas que garantizan la igualdad de todos los españoles en el ejercicio de los derechos y en el cumplimiento de los deberes constitucionales”. Preservado lo básico y preservada la igualdad, la tesis aquí está apuntando a un ámbito competencial de las Comunidades Autónomas, que comprenderían junto a la normativa de desarrollo la potestad reglamentaria y la potestad de ejecución, a salvo aquello que pudiera entenderse reservado al Gobierno de la Nación por exigencias de su contenido básico. Por supuesto, que el artículo 149.1.1 no se quebranta en un régimen electoral local en que correspondan a la Comunidad Autónoma poderes normativos de desarrollo y reglamentarios y poderes de ejecución, preservado el derecho del artículo 23.1 y la igualdad de todos los españoles en el ejercicio de este derecho. Pero es, cabalmente, el artículo 140 en relación con el 81.1 el que hace legítimo un sistema en que se establezca un régimen uniforme en materia de elecciones locales.

»En conexió con lo precedentemente expuesto, cabe considerar que el alcance y contenido del “régimen electoral general”, según expresión del artículo 81.1 de la CE, viene dado por lo que resulta del bloque de la constitucionalidad, formado de acuerdo con el artículo 28 de la LOTC, por la propia Constitución y los Estatutos de Autonomía.

»La consideración de este bloque permite afirmar que frente a la expresión régimen electoral general se contemplan diversos regímenes electorales especiales y particulares: así, la elección de Senadores por las Comunidades Autónomas queda deferida a sus Estatutos (artículo 69.5 de la Constitución); la elección del legislativo de cada Comunidad Autónoma queda deferida a los Estatutos para las de mayor nivel de autonomía —artículo 152 de la Constitución— y ha sido asumida por cada Comunidad en los respectivos Estatutos, sin excepción y con independencia de tal nivel; en cuanto al régimen electoral local de los municipios y provincias en que se organiza territorialmente el Estado (artículo 137 de la Constitución), se contempla separadamente del régimen local y se asume como

materia específica en la Comunidad Autónoma del País Vasco lo relativo a la legislación electoral interior que afecte a las Juntas Generales y Diputaciones Forales, sin perjuicio de las facultades correspondientes a los Territorios Históricos (artículos 10.3 y 37.3.e) del Estatuto), peculiaridades que admite y respeta en su artículo 35 la Ley 29/1978, de 17 de julio, sobre Elecciones Locales, modificada —en cuanto a otros pasajes— por el texto hoy impugnado.

«El régimen electoral general está compuesto por las normas electorales válidas para la generalidad de las instituciones representativas del Estado en su conjunto y en el de las Entidades territoriales en que se organiza, a tenor del artículo 137 de la CE, salvo las excepciones que se hallen establecidas en la Constitución o en los Estatutos.»

Insistent en la idea central sostinguda en la Sentència esmentada —el que és primari i nuclear en el règim electoral—, el Tribunal afirma, en la Sentència 76/1984, de 29 de juny (fonament 4) :

«Para que una ley merezca el calificativo de electoral es necesario que contenga por lo menos el núcleo central de la normativa atinente al proceso electoral, materia en la que se comprende lo relativo a quienes pueden elegir, a quienes se puede elegir y bajo qué condiciones, para qué espacio de tiempo y bajo qué criterios organizativos desde el punto de vista procedimental y territorial. Utilizando una nomenclatura que es cara a nuestra Constitución, puede decirse que *existe un contenido esencial* de la ley electoral que no se cumple cuando el legislador se limita a establecer las incompatibilidades de Diputados y Senadores, sino cuando regula las antes referidas materias.»

A partir d'aquesta confirmació del contingut essencial d'una Llei Electoral, el Tribunal Constitucional destaca, al fonament 5, el seu caràcter orgànic :

«La Ley Electoral está prevista en la Constitución como una de las leyes necesariamente llamadas a desarrollarla (...) el desarrollo de la materia electoral por Ley orgánica constituye específica necesidad de desarrollo de la Constitución.»

4. No coincidim estrictament en totes i cadascuna de les afirmacions de les sentències esmentades. Això no obstant, sense oblidar aquesta doctrina, el nostre parer pot concretar-se en unes conclusions ben precises, orientadores de l'anàlisi que hem de fer de l'articulat de la Llei Orgànica del Règim Electoral General que ha estat sotmesa a dictamen.

A) En el concepte «règim electoral general», matèria de Llei Orgànica, es comprèn, entre altres elements, *allò que és primari, nuclear o essencial de tot procés electoral*, independentment del seu àmbit territorial.

B) Correspon a l'Estat regular les condicions *bàsiques* que garanteixin la *igualtat* de tots els espanyols en l'exercici dels seus drets electorals, mitjançant una Llei Orgànica aplicable no solament a les eleccions a Corts Generals, sinó també a les de les Corporacions Locals i a les de les Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes, justament en tot el que sigui bàsic o tingui per finalitat garantir la igualtat en l'exercici dels esmentats drets electorals.

C) Preservat el que sigui bàsic i preservada la igualtat, les Comunitats Autònomes poden assumir competències legislativa, reglamentària i executiva respecte als processos electorals intracomunitaris i, per tant, poden modificar i substituir la nor-

mativa estatal sobre la matèria en allò que no sigui primari o nuclear de tot procés electoral, és a dir, bàsic, comú i general, amb les diferències que des del punt de vista competencial hi ha en la matèria respecte a les Assemblees Legislatives i les Corporacions Locals.

5. En relació amb les eleccions locals cal fer alguna precisó.

Les Comunitats Autònomes, i entre elles la Generalitat, que ostenten competències genèriques en matèria de règim local, els poden correspondre facultats amb vista a la regulació d'aspectes relatius a les eleccions per a configurar els òrgans de govern de les Corporacions Locals. Ara bé, aquestes facultats no s'estenen ni al nucli bàsic o primari, que es dedueix del concepte «règim electoral general» de l'article 81 CE, ni a les bases que l'Estat pugui establir en virtut de l'article 149.1.18 CE. Entre els aspectes en els quals es projecten les decisions de la Comunitat Autònoma es poden situar aquells que es relacionen amb les peculiaritats de l'organització territorial segon els termes dels respectius Estatuts.

Com hem tingut ocasió d'advertir a bastament en dictàmens anteriors (entre ells els núms. 75, 79, i, recentment, el 88, sobre la Llei de Bases de Règim Local), l'estudi de les característiques de les bases és un dels aspectes més complexos de les relacions entre el Dret estatal i el Dret autonòmic.

Des de la seva primera presa de posició sobre aquest tema, el Tribunal Constitucional ha insistit en una configuració material de les bases. Ara bé, el nostre criteri ha estat el de no confondre «bàsic» amb «uniforme». Tot allò que per diverses raons ha d'ésser uniforme no té perquè ser bàsic, sinó que, al contrari, la uniformitat és un component de la integritat del que és bàsic. La uniformitat necessària no és un criteri d'assignació de competència sobre «bases», sinó que aquesta té com a causa el bloc constitucional.

En conseqüència, l'existència d'allò que s'ha d'entendre com a bàsic depèn necessàriament del fet que *substancialment* sigui bàsic i fonamental, ja que la missió de les bases, i d'aquesta competència estatal, és que «tales bases tengan una regulació uniforme y de vigencia en toda la Nación, con lo cual se asegura un común denominador normativo, a partir del cual cada Comunidad, en defensa de su propio interés general, podrá establecer las peculiaridades que convenga» (STC de 28 de gener de 1982).

Una primera condició necessària perquè una norma sigui bàsica rau en el fet que el seu contingut impliqui una regulació material del sector o aspecte de la realitat i ordeni l'acció pública que s'hi ha de projectar. I la segona condició és que l'esmentat contingut respongui a la finalitat d'aquesta competència : identificació del nucli d'una part de l'ordenament en funció dels interessos generals unitaris dels quals és exponent l'Estat, com a aparell central, que es concretarà normalment amb l'establiment del mínim comú denominador assenyalat per la jurisprudència constitucional. D'aquesta condició es deriva una tercera en el sentit que la normació bàsica no ha d'esgotar la regulació d'una matèria ni impedir «una diversidad de regulaciones» (STC de 4 de novembre de 1982).

En definitiva —repetint part del que ja vàrem dir en l'esmentat Dictamen núm. 88 sobre la Llei de Bases de Règim Local—, les bases o regulació bàsica no poden esgotar, en el sentit de completa, l'ordenació d'una matèria de manera que

s'impedeixin desenvolupaments diferents que, lògicament, no poden estar inclosos en el nucli bàsic.

Després de tot el que acabem de dir, cal entrar ja en l'anàlisi dels articles de la Llei Orgànica del Règim Electoral General, sobre els quals se'ns ha sol·licitat dictamen.

IV

D'antuvi analitzarem el contingut de la *Disposició Addicional 1.ª* de la Llei Orgànica 5/1985, els paràgrafs 1, 2, 3, com també el 4 de la dita Disposició, solament en allò relatiu als Títols III i V de la Llei dictaminada, i tots ells en relació amb l'article 1.2, sobre el qual també se'ns demana opinió, en primer lloc.

El *primer paràgraf* de la Disposició addicional primera no ofereix cap problema de constitucionalitat respecte a l'ordre competencial, ja que la seva redacció —reproduïda en el fonament II del Dictamen— sembla formalment correcta, en tant que suposa un reconeixement exprés de les competències atribuïdes a les Comunitats Autònomes pels seus respectius Estatuts, si bé és cert que també pot considerar-se l'esmentada redacció buida de significació positiva, car, en tot cas, inclou el seu reconeixement dins del respecte, no sols a la Constitució, sinó també a la mateixa Llei Orgànica, el contingut de la qual és justament el que es troba en qüestió.

El *segon paràgraf* de la Disposició Addicional sembla així mateix correcte quant a la seva afirmació que el Títol I de la Llei és d'aplicació a les eleccions o Assemblees Legislatives de Comunitats Autònomes convocades per aquestes en aplicació de les competències que la Constitució reserva a l'Estat. Ja hem vist el fonament de la referida aplicació. Del que es tracta, en realitat, és de comprovar si els articles del Títol I esmentats a continuació compleixen la condició de bàsics, essencials i nuclears del règim electoral. Amb l'excepció d'aquells que la sol·licitud de dictamen destaca separatament i els quals seran analitzats també de forma separada en fonaments posteriors, hem de dir que la resta són coherents amb el caràcter bàsic, primari i nuclear del règim electoral que defineix i justifica el Títol I de la Llei Orgànica, ja que no fan més que concretar els diferents aspectes de l'organització i l'administració del procés electoral comú, propi del sistema de sufragi universal que la Constitució preveu i garanteix.

El *tercer paràgraf* de la Disposició Addicional no és més que el complement del paràgraf anterior, ja que tan sols declara la resta dels articles del Títol I de la Llei com a supletoris de la legislació electoral de les Comunitats Autònomes en el supòsit que aquestes no legislin sobre la matèria corresponent.

El *quart paràgraf* de la Disposició Addicional, pel que fa al contingut articulat dels Títols III i V, dedicats en el seu conjunt a les eleccions municipals i provincials, no pot ésser modificat ni substituït per la legislació de les Comunitats Autònomes, tal com diu el paràgraf que analitzem. Però, a causa dels arguments expressats en el fonament anterior, aquestes immodificabilitat i insubstitució solament afecten disposicions que tinguin caràcter bàsic, tal com aquest caràcter ha estat definit al llarg del dictamen.

Analitzats un per un els articles que constitueixen els Títols III i V de la Llei, tots ells són coherents amb la finalitat integradora d'un procediment organitzatiu uniforme i comú, que és

competència de la normativa estatal, llevat dels que analitzarem més endavant.

D'altra banda, en tot cas, hem de fer notar que la prohibició de modificar o substituir aquestes disposicions no implica la de desenvolupar-les i reglamentar-les per part de les Comunitats Autònomes, afegint-hi, si s'escau, disposicions que no contradiguin o s'oposin a les normes bàsiques sobre eleccions locals.

A l'últim, hem de dir respecte a l'*article 1.2* de la Llei Orgànica 5/1985, que, en tant que afirma que aquesta és d'aplicació a les eleccions a les Assemblees de les Comunitats Autònomes i que té caràcter supletori de la legislació autonòmica en la matèria, en els termes establerts per la Disposició Addicional primera, ens mereix el mateix comentari que el que hem fet d'aquesta, ja que l'esmentat article no fa altra cosa que remetre'ns-hi.

V

L'*article 13.2, in fine*, estableix que en el cas d'eleccions a Assemblea Legislativa de Comunitat Autònoma, l'obligació de posar a disposició de la Junta Electoral corresponent els mitjans personals i materials necessaris per a l'exercici de les seves funcions serà competència del Consell de Govern de la Comunitat Autònoma.

Aquesta assignació de competència per part d'una norma estatal a un determinat òrgan de les Comunitats Autònomes no té en compte evidentment el principi autonòmic fonamental que es constitueix estatutàriament en la primera de les competències comunitàries, és a dir, l'organització de les seves institucions d'autogovern (art. 9.1 EAC).

No sembla justificada com a causa d'aquesta assignació d'obligacions a una institució autogovern comunitària determinada —el Consell de Govern— la impossibilitat d'assumir-les per part d'alguna altra (lògicament, l'Assemblea Legislativa), pel fet, per exemple, d'haver acabat aquesta el seu mandat o trobar-se dissolta durant el període electoral.

Pel que fa a Catalunya, per exemple, l'article 32.1 EAC deixa ben clar que el Parlament té una Diputació Permanent, les funcions de la qual són, per definició, les pròpies d'aquest tipus d'institució parlamentària (vid. art. 78 CE *in totum* en relació amb els 73.2, 86 i 116 CE); però, a més, els arts. 19, 20 i 21 de la Llei 3/1983, de 23 de març, del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat regulen amb gran detall les funcions de la Diputació Permanent, destacant-ne palesament el caràcter de continuïtat parlamentària que la defineix com a tal institució i que permet, en tot cas, que li sigui assignada —evidentment, per normes de la Generalitat— les obligacions a què al·ludeix l'article 13.2 *in fine* de la Llei Orgànica que dictaminem, la qual cosa és motiu suficient per considerar aquesta disposició com a vulneradora de l'ordre competencial constitucional i estatutari.

El mateix hem de dir respecte a l'*article 22.2 in fine*, en la mesura que també assigna al Consell de Govern de les Comunitats Autònomes la fixació de les dietes i les gratificacions corresponents als membres i al personal de servei de la Junta Electoral de la Comunitat Autònoma i de les d'àmbit inferior, en el cas d'eleccions a l'Assemblea Legislativa respectiva.

En conseqüència, la Generalitat és l'única competent per establir l'òrgan al qual s'assignin les facultats esmentades.

VI

L'article 21.1 estableix literalment que «*fuera de los casos en que esta Ley prevea un procedimiento específico de revisión judicial*, los acuerdos de las Juntas Provinciales de Zona, y, en su caso, de Comunidades Autónomas, son recurribles ante la junta de superior categoría, que debe resolver en el plazo de cinco días a contar desde la interposición del recurso».

Tanmateix, la Disposició transitòria quarta de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix : «Mentre una llei de Catalunya no regularà el procediment per a les eleccions al Parlament, aquest serà elegit d'acord amb les normes següents : (...) 4. Les Junes Provincials electorals tindran, dins els límits de llur respectiva jurisdicció, la totalitat de les competències que la normativa electoral vigent atribueix a la Junta Central.

»Per als recursos que tinguessin per objecte la impugnació de la validesa de l'elecció i la proclamació de diputats electes, serà competent la Sala Contenciosa-Administrativa de l'Audiència Territorial de Barcelona, fins que quedarà integrada en el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que també entendre en els recursos i impugnacions que procedeixin contra els acords de les Junes electorals provincials.

»Contra les resolucions de l'esmentada Sala de l'Audiència Territorial no hi cabrà cap recurs.»

Si bé és cert que la Disposició transitòria 4.ª EAC, al punt 1, regula les primeres eleccions al Parlament autonòmic, quan diu que, «*previ acord amb el Govern, el Consell Executiu de la Generalitat provisional convocarà les eleccions en el termini màxim de quinze dies a comptar des de la promulgació d'aquest Estatut (...)*», no és menys cert que l'enunciat principal de la Disposició és taxatiu sobre la persistent vigència d'aquelles normes que s'hi inclouen que per la seva naturalesa no s'esgoten amb la realització de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya i que té com a terme final, de forma igualment taxativa, l'entrada en vigor de la Llei Electoral catalana.

Pel fet que l'esmentada llei encara no existeix, continua vigent, entre d'altres normes, el que estableix el punt 4 de la Disposició transitòria 4.ª EAC i, per tant, cal contrastar el que disposa l'article 21.1 de la Llei Orgànica del Règim Electoral General amb el referit punt 4.

Sembla indiscutible que la Junta Electoral de les Comunitats Autònomes a què es refereix l'article 21.1 correspon, en el cas de Catalunya, al conjunt format per les Junes Provincials electorals, les quals, a més, tenen «la totalitat de les competències que la normativa electoral vigent atribueix a la Junta Central». Per això, la Junta Electoral de Catalunya difícilment pot tenir una «junta de superior categoria» quan es constitueix per a les eleccions del Parlament. D'altra banda, no consta en la norma de l'article 21.1 que s'hagi tingut en compte l'excepció que, en virtut del seu Estatut d'Autonomia, constitueix Catalunya en aquesta matèria.

La Secció XVI del Capítol VI, del Títol I, de la Llei Orgànica, dedicada al contenciós electoral (arts. 109 a 117) pel fet de regular un procediment específic de revisió judicial (expressament exceptuat del contingut dispositiu de l'article 21.1) que coincideix bàsicament amb el que estableix el punt 4 de la Disposició transitòria quarta EAC —el qual precisa els òrgans judicials concrets que han d'ésser competents en aquesta matèria a Catalunya i, per tant, no susceptibles d'alteració.

En darrer terme, l'article 74.1.d) de la vigent Llei Orgànica del Poder Judicial, d'1 de juliol de 1985, preveu que «la Sala de lo Contencioso-administrativo del Tribunal Superior de Justicia conocerá en única instancia (...) del recurso contencioso-electoral contra los acuerdos de las Juntas electorales sobre proclamación de electos, así como sobre la elección y proclamación de los Presidentes de las Corporaciones Locales», en consonància, per tant, amb el que preveu l'Estatut de Catalunya. Precisem en aquest punt que lògicament el contenciós-electoral pot abastar la resolució sobre la validesa de l'elecció a què es refereixen la Disposició transitòria 4.ª EAC i l'article 113 de la Llei que dictaminem.

VII

L'article 42 disposa el següent :

«1. Salvo en los supuestos de disolución anticipada expresamente previstos en el ordenamiento jurídico, los Decretos de convocatoria se expiden el día vigésimo quinto anterior a la expiración del mandato de las Cámaras y Corporaciones Locales, y se publican al día siguiente en el «Boletín Oficial del Estado» o, en su caso, en el «Boletín Oficial de la Comunidad Autónoma» correspondiente. Entran en vigor el mismo día de su publicación.

»2. Los Decretos de convocatoria señalan la fecha de las elecciones que habrán de celebrarse entre el quincuagésimo cuarto y el sexagésimo días desde la convocatoria.»

En la sollicitud del present dictamen es concreta que aquest haurà d'analitzar l'adequació constitucional i estatutària de l'article transcrit «quan pugui referir-se a les Comunitats Autònomes». Sembla que en preveure l'esmentat article que la publicació del Decret de convocatòria d'eleccions es farà «en su caso, en el «Boletín Oficial de la Comunidad Autónoma» correspondiente» es refereix a les eleccions a Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes i, per tant, al Parlament de Catalunya.

Si és així, el repetit article pot considerar-se vulnerador de l'ordre competencial constitucional i estatutari en tant que, com es desprèn de les indicacions contingudes a la Disposició Transitòria 4.ª EAC, la matèria d'assenyalament de terminis forma part dels aspectes que han de ser regulats per la mateixa Comunitat Autònoma.

VIII

L'article 65.6 de la Llei que dictaminem preveu el supòsit que solament se celebrin eleccions a una Assemblea Legislativa de Comunitat Autònoma i per a aquest supòsit estableix dues regles. La primera es refereix que les funcions previstes en l'esmentat article respecte als mitjans de comunicació de titularitat estatal, s'entendran limitades a l'àmbit territorial de la dita Comunitat, i seran exercides en els termes previstos en l'esmentada llei per la Junta Electoral de la Comunitat Autònoma o, en el cas que aquesta no estigui constituïda, per la Junta Electoral de la Província la capital de la qual ostenti la de la Comunitat. I la segona diu que la Junta Electoral de la Comunitat Autònoma té respecte als mitjans de comunicació dependents de la Comunitat Autònoma o dels municipis del seu àmbit, almenys, les competències que el repetit article atribueix a la

Junta Electoral Central, inclosa la de direcció d'una Comissió de Ràdio i Televisió si així ho preveu la legislació de la Comunitat Autònoma que reguli les eleccions a les respectives Assemblies Legislatives.

Creiem que les dues regles esmentades contenen un conjunt de condicionaments i remissions precisament a la normativa autonòmica i deixen un marge suficient de concreció a aquesta. Per tant, no s'aprecien motius suficients per estimar l'existència d'una vulneració competencial.

IX

L'article 179.1 inclou una regulació del nombre de membres de les Corporacions Locals a part de la configuració del terme municipal com a circumscripció per a l'elecció dels regidors. La fixació del nombre exacte de regidors de cada corporació no és una qüestió inserible, només ni principalment, en el camp dels procediments electorals, sinó que, tot incidint-hi aquesta perspectiva, la vessant dominant és de caire organitzatiu, i, per tant, també per aquesta raó un aspecte del règim local.

L'eliminació de possibilitats de modulació del nombre de components de les Corporacions Municipals per part de les Comunitats Autònomes que com la Generalitat ostenten competències exclusives sobre el règim local —que podria reflectir les particularitats dels assentaments de cada territori i les especialitats derivades de les respectives normes estatutàries sobre organització territorial— fan aplicables a aquest precepte les consideracions fetes al Fonament IX del nostre Dictamen núm. 88, en relació amb l'anul·lació de les potestats autonòmiques de normació de l'organització de les entitats locals.

L'article 204 preveu el nombre de Diputats que integren les Diputacions Provincials i la forma d'elecció sobre la base dels partits judicials.

Respecte a la determinació —nombre de components— es pot reproduir allò que s'acaba de dir en relació amb les Corporacions Municipals.

Però, a més, en aquest cas, s'han de tenir en compte uns altres elements específics.

En primer lloc, s'ha de recordar que l'article 141.2 CE preveu que el govern de la província pot correspondre a la Diputació Provincial o a una altra corporació de caràcter representatiu. S'estableix una alternativa dual almenys pel que fa a la configuració de l'òrgan de govern o expressió institucional de l'entitat provincial.

L'article 204 prescindeix completament d'aquesta indicació constitucional. L'evaporació de les opcions oferides per la Llei fonamental queda així completada després de l'article 38 de la Llei de Bases de Règim Local. Les consideracions fetes al Fonament XII del nostre Dictamen núm. 88, en les quals es feia una interpretació adequadora són difícilment traslladables a l'examen que fem de l'article 204.

En segon lloc, si bé la definició de la província com a agrupació de municipis comporta la presència d'aquesta representació per configurar els seus òrgans de govern, com així fa la Llei que examinem, l'adopció generalitzada —és a dir, al marge de les possibles peculiaritats establertes pels Estatuts— del partit judicial com a demarcació electoral no es correspon amb les possibilitats obertes per l'article 141.3 CE, que admet agrupacions de municipis diferents de la província i sobretot amb la de-

terminació de l'article 152.3 CE, que remet als Estatuts la previsió de circumscripcions territorials pròpies. Dit amb unes altres paraules, davant de l'uniformisme anterior, la Constitució obria la porta a una consideració diferenciada —en part— de l'organització territorial a les diverses Comunitats. Les especialitats o excepcions no poden ésser només les contemplades a l'article 209 de la Llei electoral, sinó també les que derivin de les remissions constitucionals recollides i concretades als Estatuts.

En el cas de Catalunya, l'article 5 de l'Estatut preveu entre el municipi i l'entitat provincial l'existència d'una agrupació diferent de municipis, que dona lloc a una entitat comarcal, l'existència de la qual és necessària. S'estableixen, per tant, també unes noves circumscripcions inferiors territorials. I tot s'integra en una organització territorial complexa i relacionada, l'especificitat de la qual no es pot desconèixer, com no es fa en el cas del règim foral, en regular les demarcacions que han d'ésser considerades per a elegir els membres de la Corporació representativa de l'entitat provincial o de la Diputació.

La necessitat de reconèixer aquesta peculiaritat no afecta en absolut el nucli bàsic o primari del procediment o règim electoral, ni pot atorgar-se la condició de bàsic a indicacions sobre règim local contràries a les previsions estatutàries.

En conseqüència, l'article 204, únicament quan estableix taxativament el nombre de Diputats i impedeix la substitució de la Diputació per una altra Corporació representativa i fixa com a demarcació el partit judicial, entra en contradicció amb els ordenaments constitucional i estatutari.

Atesos els raonaments continguts en els fonaments precedents, opinem en

CONCLUSIÓ

1. El Parlament de Catalunya està legitimat per interposar recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General.

2. Amb referència a la Disposició addicional primera, paràgrafs 2 i 4, els articles 13.2 *in fine*, 21.1, 22.2 *in fine* i 42, així com el 204 en els aspectes indicats en el fonament IX, són contraris a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia, i afecten i vulnereu l'àmbit d'autonomia de Catalunya.

3. Els altres preceptes expressament esmentats en la sol·licitud de dictamen poden considerar-se adequats a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Aquest és el nostre Dictamen, que pronunciem, emetem i signem al lloc i la data indicats al començament.

Enric Argullol i Murgadas, Conseller-Secretari del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya,

CERTIFICO : Que el present exemplar és còpia autèntica del seu original, el qual es troba en l'arxiu al meu càrrec.

Barcelona, divuit de juliol de mil nou-cents vuitanta-cinc.

Enric Argullol i Murgadas

Vist-i-plau

El President

Francesc Fdez. de Villavicencio

VOT PARTICULAR

que formula el Conseller senyor Francesc de Carreras i Serra, fent ús del que disposa l'article 50 del Reglament Provisional d'Organització i Funcionament del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya, per fer constar els motius essencials de la seva discrepància amb el Dictamen núm. 97, emès en data 16 de juliol de 1985, sobre la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General.

L'únic punt de discrepància amb el contingut del Dictamen aprovat per la majoria del Consell se centra en el judici de constitucionalitat que es fa respecte al segon paràgraf de la Disposició addicional primera. Aquest precepte disposa que determinats articles del Títol I de la Llei són aplicables a les eleccions a Assemblees Legislatives de Comunitats Autònomes, en virtut de les competències que la Constitució reserva a l'Estat. En el Fonament IV del Dictamen es manté que «amb l'excepció d'aquells que la sol·licitud de dictamen destaca separatament i els quals seran analitzats també de forma separada en fonaments posteriors, hem de dir que la resta són coherents amb el caràcter bàsic, primari i nuclear del règim electoral que defineix i justifica el Títol I de la Llei Orgànica, ja que no fan més que concretar els diferents aspectes de l'organització i l'administració del procés electoral comú propi del sistema de sufragi universal que la Constitució preveu i garanteix».

La configuració de la noció de «règim electoral general» com allò que —en paraules del Tribunal Constitucional— és bàsic, primari i nuclear, ha estat feta de manera correcta, al fonament III d'aquest Dictamen. Al contrari, no estic d'acord amb l'aplicació d'aquests pressupòsits teòrics al paràgraf segon de la Disposició addicional primera —que és un precepte clau des del punt de vista de les competències autonòmiques—, que, al meu entendre, atorga a l'Estat competències que no li corresponen i impedeix que la Generalitat exerceixi les seves facultats en determinats aspectes de la matèria electoral.

Això, al meu parer, és clarament perceptible en nombrosos articles que fan referència a l'Administració electoral i, més en concret, a les juntes electorals, meses i seccions electorals. En ser l'Administració electoral autonòmica un instrument necessari per a dur a terme les eleccions al Parlament de Catalunya —a l'empara dels articles 9.1 i 25.3 de l'Estatut, pel que fa a Catalunya—, no li poden ser d'aplicació els articles que tractin d'òrgans de l'Administració electoral estatal. Aquest és el cas dels apartats 2 a 6 de l'article 8; dels articles 9, 10, 11, 12, 13 i 14; dels apartats 2 i 3 de l'article 16; dels articles 17, 18, 19, 20, 21 i 26; dels apartats 2, 3 i 4 de l'article 27; de l'apartat 2 de l'article 28 i de l'article 132.

Un problema diferent és el que plantegen els articles 15, 25.2, 95.3 i 131.2, que estan dictats per al supòsit possible que se celebrin simultàniament diverses eleccions. En el cas que una d'elles sigui per a Diputats al Parlament de Catalunya és clar que l'instrument legal per regular-la en els aspectes no nuclears, ni bàsics ni primaris, no és una llei orgànica de l'Estat. Encara que sigui possible que el contingut normatiu resulti molt semblant, la solució correcta és que, o bé la llei electoral catalana reguli les eleccions catalanes i l'estatal les altres, o bé una llei harmonitzadora, elaborada segons el procediment pre-

vist a l'article 150.3 CE, reguli conjuntament ambdues eleccions.

Més clarament encara, no fan referència a les eleccions als Parlaments autònoms els apartats 2 i 3 de l'article 96 i l'article 127, on expressament es fa menció que el destinatari és un altre òrgan o institució (Congrés, Senat, Ajuntament o Cabild Insular).

L'apartat 6 de l'article 108 no forma part del règim electoral general en tant que prescriu una condició d'accés al càrrec d'un candidat que ja ha estat elegit prèviament. Per tant, tracta d'un precepte que no s'escapoleix de la matèria «règim electoral general» i l'Estat no té, mitjançant l'instrument legal que examinem, facultats per imposar-lo a les Comunitats Autònomes, essent normes que regulin les institucions d'aquestes les que han de contemplar-los.

En conclusió, i per les raons expressades, crec que l'apartat 2 de la Disposició addicional primera és contrari a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia i afecta i vulnera l'àmbit d'autonomia de Catalunya, no solament en els preceptes que es recullen en la Conclusió 2 del Dictamen, sinó també en els indicats en aquest Vot particular.

Barcelona, 18 de juliol de 1985

Enric Argullol i Murgadas, Conseller-Secretari del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya,

CERTIFICO : Que el present exemplar és còpia autèntica del seu original, que es troba en l'arxiu al meu càrrec.

Barcelona, divuit de juliol de mil nou-cents vuitanta-cinc.

Enric Argullol i Murgadas

Vist-i-plau

El President

Francesc Fdez. de Villavicencio

**Dictamen sobre l'adequació
Constitucional i Estatutària
de la Llei 13/1985, del 25 de Juny,
del Patrimonio Histórico Español**
(Reg. P-421)

Dictamen Núm. 100

A Barcelona, el vint-i-nou de juliol de mil nou-cents vuitanta-cinc.

La Mesa del Parlament de Catalunya, en la seva sessió del dia 10 de juliol de 1985, va prendre l'acord que es reproduïx a continuació :

«La Mesa admet a tràmit la sol·licitud de dictamen del Consell Consultiu previ a la interposició de recurs d'inconstitucio-

nalitat contra la "Ley 13/1985, de 25 de julio, del Patrimonio Histórico Español", presentada per més d'una desena part dels membres de la Cambra, del G. p. de Convergència i Unió (Reg. 5433), i d'acord amb l'article 10.1 de la Llei de Catalunya núm. 1/1981, del 25 de febrer, de Creació del Consell Consultiu de la Generalitat, acorda de trametre la dita sol·licitud al President del Consell Consultiu perquè emeti el Dictamen al qual fa referència l'article 8.2 de la Llei abans esmentada».

La comunicació de petició de dictamen del Parlament de Catalunya va tenir entrada en el Registre d'aquest Consell el dia 15 de juliol de 1985 (Reg. 595).

Així mateix, el Govern de la Generalitat, en la seva sessió del dia 15 de juliol de 1985, va prendre l'acord que es reproduïx a continuació :

«En compliment del que estableix l'article 41 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i l'article 8.2 de la Llei 1/1981, del 25 de febrer, de Creació del Consell Consultiu de la Generalitat, acorda sol·licitar a aquest Consell que emeti el dictamen previ a la interposició del recurs d'inconstitucionalitat, en relació a si la Llei 13/1985, del 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, pot suposar invasió de les competències que corresponen a la Generalitat en virtut del que estableix l'Estatut d'Autonomia».

La comunicació de petició de dictamen del Govern de la Generalitat va tenir entrada en el Registre d'aquest Consell el dia 18 de juliol de 1985 (Reg. 599).

Aquest Consell Consultiu, en les sessions tingudes els dies 15 i 23 de juliol de 1985, va examinar les sol·licituds de dictamen esmentades i, d'acord amb el que disposen els articles 12 i 13 del Reglament d'aquest Consell, es declarà competent per a l'emissió del dictamen i, així mateix, acordà d'emetre'n un de sol i lliurar-ne dues certificacions a utilitat de cadascun dels òrgans sol·licitants. En la sessió del dia 15 de juliol es nomenà ponent el Conseller senyor J.A. González Casanova.

Aquest Consell Consultiu de la Generalitat, en la sessió tnguda el dia d'avui, amb assistència dels senyors Francesc Fdez. de Villavicencio, President, Eduard Vivancos i Comes, Robert Vergés i Cadanet, Lluís Roca-Sastre i Muncunill, J.A. González Casanova, Francesc de Carreras i Serra i Enric Argullol i Murgadas, que n'és Secretari, ha deliberat sobre el Projecte de Dictamen elaborat per la ponència i, en conseqüència, ha acordat d'emetre el següent

DICTAMEN

ANTECEDENTS

1. L'objecte d'aquest dictamen és emetre opinió fonamentada en Dret sobre si la Llei 13/1985, del 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, és adequada a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

2. S'ha demanat informació i documentació complementàries al Grup parlamentari de Convergència i Unió i al Departament de Cultura de la Generalitat.

FONAMENTS

I

Cal examinar prèviament la legitimació activa de la Generalitat de Catalunya per a interposar recurs d'inconstitucionalitat respecte a les normes sobre les quals se'ns demana dictamen.

L'article 162.1.a) CE disposa :

«1. Tenen legitimitat : a) Per a interposar el recurs d'inconstitucionalitat, el President del Govern, el Defensor del Poble, cinquanta Diputats, cinquanta Senadors, els òrgans col·legiats executius de les Comunitats Autònomes i, en el seu cas, les seves Assemblies».

L'article 32.2 de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional (LOTC) estableix :

«Para el ejercicio del recurso de inconstitucionalidad contra las Leyes, disposiciones o actos con fuerza de Ley del Estado que puedan afectar a su propio ámbito de autonomía, están también legitimados los órganos colegiados ejecutivos y las Asambleas de las Comunidades Autónomas, previo acuerdo adoptado al efecto».

A més, l'article 28.1 LOTC preveu :

«Para apreciar la conformidad o disconformidad con la Constitución de una Ley, disposición o acto con fuerza de Ley del Estado o de las Comunidades Autónomas, el Tribunal considerará, además de los preceptos constitucionales, las leyes que, dentro del marco constitucional, se hubieren dictado para delimitar las competencias del Estado y las diferentes Comunidades Autónomas o para regular o armonizar el ejercicio de las competencias de éstas».

Per tant, la legitimació activa de la Generalitat per a demanar la declaració d'inconstitucionalitat dels preceptes d'una llei de l'Estat depèn en principi de la seva possible incidència en el conjunt de l'àmbit d'autonomia de la Generalitat, tenint en compte l'anomenat «bloc de la constitucionalitat», integrat, segons l'article 28.1 LOTC, per la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, sens perjudici, en tot cas, que s'apreciï o no una veritable afectació de l'esmentat àmbit.

Com hem exposat altres vegades, però, cal interpretar el concepte «àmbit d'autonomia» amb prou amplitud per tal que la Comunitat Autònoma pugui defensar els interessos generals que afecten abstractament la seva autonomia i que, d'altra banda, doni un sentit a la diferència que l'article 32.2 LOTC suposa en relació amb l'article 162.1.a) CE, ja que el primer sembla limitar la legitimació de les Comunitats Autònomes «a las leyes, disposiciones o actos con fuerza de ley del Estado que puedan afectar a su propio ámbito de autonomía» en sentit estricte, i el segon, en canvi, legitima tots els òrgans que enumera per a defensar l'interès constitucional en la seva totalitat.

Creiem, doncs, que, des del punt de vista competencial estricte, la Llei del Patrimoni Històric Espanyol pot afectar l'àmbit d'autonomia de la Generalitat en matèria de cultura i de patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic, arqueològic (arts. 9, 4, 5, 7 EAC); d'expropiació forçosa (art. 10.1.2 EAC); protecció del medi ambient (art. 10.1.6 EAC); museus, arxius i biblioteques (arts. 9.6 i 11.7 EAC), entre d'altres.

En conseqüència, si qualsevol precepte de la Llei del Patri-

moni Històric Espanyol pogués afectar l'àmbit d'autonomia de la Generalitat en el sentit ampli expressat, el Parlament de Catalunya o el seu Consell Executiu estarien legitimats per a interposar recurs d'inconstitucionalitat per possibles vulneracions de l'ordre competencial constitucional i estatutari.

II

L'objecte de la Llei 13/1985, del 25 de juny (entenem que es tracta de la Llei 16/1985, de la mateixa data), del Patrimoni Històric Espanyol, és la protecció, acreixement i transmissió de les futures generacions del Patrimoni Històric Espanyol, integrat pels immobles, objectes mobles d'interès artístic, històric, paleontològic, arqueològic, etnogràfic, científic o tècnic, el patrimoni documental i bibliogràfic, els jaciments i zones arqueològiques, com també els llocs naturals, jardins i parcs que tinguin valor artístic, històric o antropològic. En els termes previstos a la Llei, els béns més rellevants del Patrimoni Històric Espanyol hauran d'ésser inventariats o declarats d'interès cultural.

En el Preàmbul i en diverses disposicions generals, la Llei fa una sèrie de declaracions competencials favorables a l'Estat i, en general, als poders públics, a les Comunitats Autònomes i, pel que fa a la corresponent acció administrativa relacionada amb el Patrimoni Històric Espanyol fa esment, al costat de l'Administració de l'Estat, de «las demás Administraciones competentes» o del «organismo competente». Aquesta referència explícita a les facultats que sobre la matèria recauen, segons els casos, a diferents poders públics i a les respectives Administracions i Organismes té suport en declaracions que fa el Preàmbul de la Llei com les següents :

«La protección y el enriquecimiento de los bienes que lo integran [el Patrimoni Històric Espanyol] constituyen obligaciones fundamentales que vinculan a todos los poderes públicos según el mandato que a los mismos dirige el artículo 46 de la norma constitucional.

»La revisión legal [de la legislació anterior] queda por último, impuesta por una nueva distribución de competencias entre el Estado y las Comunidades Autónomas que, en relación a tales bienes, emana de la Constitución y de los Estatutos de Autonomía. La presente Ley es dictada, en consecuencia, en virtud de normas contenidas en los apartados 1 y 2 del artículo 149 de nuestra Constitución, que para el legislador y la Administración estatal suponen tanto un mandato como un título competencial.»

La Llei s'orienta també de forma principal a la protecció dels béns compresos en el Patrimoni Històric Espanyol davant l'exportació il·lícita i l'espoliació, entenent per aquesta darrera tota acció o omissió que posi en perill de pèrdua o destrucció tots o alguns dels valors dels béns que integren el Patrimoni Històric Espanyol o pertorbi el compliment de la seva funció social.

El Títol I de la Llei està dedicat a la declaració de Béns d'Interès Cultural. El II, el III i el IV als béns immobles, als mobles i a la protecció d'ambdós, respectivament. El V, VI i VII, als Patrimonis Arqueològic, Etnogràfic, i Documental i Bibliogràfic, com també als Arxius, Biblioteques i Museus, també respectivament. El Títol VIII tracta de les mesures de foment, i el IX, de les infraccions administratives i llurs sancions. Finalment,

la Llei conté vuit Disposicions addicionals, vuit de transitòries, una de final i una de derogatòria.

Als efectes de la llei que dictaminem, s'entén per Organisme competent per a la seva execució tant els que a cada Comunitat Autònoma tinguin al seu càrrec la protecció del patrimoni històric com els de l'Administració de l'Estat, quan així s'indiqui de forma expressa o resulti necessària la seva intervenció per a la defensa enfront de l'exportació il·lícita i l'espoliació dels béns que integren el Patrimoni Històric Espanyol.

Són també termes força repetits al llarg de la Llei els de «col·laboració entre els poders públics», «cooperació amb els organismes competents» i «consultes prèvies oportunes», que donen testimoni d'una filosofia jurídico-política que sembla que es basa precisament en els articles constitucionals destacats en la Llei que es refereixen al paper de tots els poders públics en la promoció i tutela de la cultura i la conservació i l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que l'integren, sigui quin sigui el règim jurídic i la titularitat.

III

1. La Constitució ha introduït dins el nostre ordenament jurídic diverses disposicions amb la finalitat de garantir, mitjançant la seva normativitat suprema, tot allò que, en relació amb l'ampli sentit propi del mot «cultura», suposa el gaudi espiritual per part dels ciutadans i la conservació i l'enriquiment dels valors culturals i socials de determinats béns, ja siguin públics o privats.

La Constitució, d'altra banda, ha tingut molta cura a assignar la funció de foment i de tutela dels valors i béns esmentats a tots els poders públics sense excepció, si bé ha anat conferint determinades funcions en relació amb diferents matèries de caire cultural als diversos poders públics que formen la xarxa institucional de l'Estat constituït el 1978.

Un breu repàs del text constitucional ens confirma les afirmacions precedents. Així, l'article 44.1 sosté que «els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura, a la qual tothom té dret».

L'article 46 CE estableix que «els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric...»

Ara bé, en l'esperit de la Constitució —i atès el caràcter amplíssim, que ja hem destacat, del concepte «cultura»— hi ha uns béns culturals específics de les diverses entitats nacionals i regionals que integren Espanya i uns béns que —*essent materialment els mateixos* que acabem d'esmentar— constitueixen el patrimoni cultural comú de la Nació espanyola.

Ja en el Preàmbul de la Constitució es parla de voluntat proclamada de la Nació espanyola de protegir tots els espanyols i els pobles d'Espanya en l'exercici dels drets humans, les seves cultures i tradicions, llengües i institucions, i també de promoure el *progrés de la cultura* per tal d'assegurar a tothom una *qualitat de vida* digna.

Dintre d'aquesta línia de protecció dels valors social i cultural de certs béns s'inscriu la legitimitat de l'expropiació per causa d'utilitat pública o d'interès social (art. 33.2 i 3 CE) i l'obligació dels poders públics de vetllar «per la utilització racio-

nal de tots els recursos naturals, a fi de protegir i millorar la qualitat de la vida i defensar i *restaurar el medi ambient* [...]» (art. 45.2 CE), entenent-lo en el sentit ampli (natural i social, és a dir, «cultural») que es desprèn del punt 1 de l'esmentat article 45 CE («tothom té dret a disposar d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona i el deure de conservar-lo»).

La Constitució recull de forma evident la doctrina sobre els «béns culturals», que distingeix entre «cosa», com a suport físic, i «bé», el qual implica una determinada utilitat de la cosa. Aquesta distinció permet establir sobre una única entitat material una pluralitat de béns. El «bé cultural» seria, doncs, una qualificació superposada de «testimoni material de la civilització», afegida al bé patrimonial en el sentit de pertinença econòmica. El «bé cultural» seria un «bé immaterial», una nota característica del qual seria que és un bé obert a la «fruïció col·lectiva», la promoció i la garantia de la qual corresponen a l'Estat (en el cas espanyol, com hem vist, dintre del concepte genèric i comú de «poders públics») pel fet de tenir el poder suficient per a tutelar aquesta «fruïció col·lectiva». Això no és incompatible —perquè és perfectament separable— amb la titularitat o titularitats particulars de la cosa com a objecte patrimonial. Aquesta dissociació, molt semblant a la que hi ha en altres casos de drets immaterials (com és ara la propietat industrial o la propietat intel·lectual) planteja el problema de quin dret ha de prevaler quan no siguin compatibles. La doctrina considera que, en darrera instància, ha de prevaler el dret de fruïció col·lectiva, i s'obre així el camí a una multitud de limitacions i condicionaments de l'objecte patrimonial.

Sembla significatiu, al nostre parer, que aquesta idea, recollida a la nostra Constitució, s'expressi palesament en el Preàmbul de l'Acord entre l'Estat espanyol i la Santa Seu, del 3 de gener de 1979, quan afirma que «el patrimonio histórico, artístico y documental de la Iglesia sigue siendo parte importantísima del *acervo cultural de la nación*, por lo que *la puesta de tal patrimonio al servicio y goce de la sociedad entera...*»

2. La referència contínua als poders públics és matisada, com sabem, per la diversa assignació de funcions a l'Estat i a les Comunitats Autònomes.

Així, els punts 15, 16 i 17 de l'article 148.1 CE permeten a les Comunitats Autònomes, ex-article 143, respectivament, assumir competències en matèria de museus, biblioteques i conservatoris de música d'interès per a la Comunitat Autònoma; *patrimoni monumental d'interès per a aquesta*, i en el foment de la *cultura*, de la investigació i, en el seu cas, de l'ensenyament de la llengua de la Comunitat Autònoma.

Tanmateix, les Comunitats ex-article 151 CE poden assumir en els seus Estatuts qualsevol competència no reservada a l'Estat per la mateixa Constitució.

Pel que fa a la Comunitat Autònoma de Catalunya, la Generalitat té competència exclusiva en matèria de «cultura» (art. 9.4 EAC) i en matèria de «*patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic, arqueològic i científic, sens perjudici d'allò que disposa el núm. 28 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució*» (art. 9.5 EAC), i també en matèria d'*arxius, biblioteques, museus, hemeroteques i altres centres de dipòsit cultural que no siguin de titularitat estatal*, conservatoris de música i serveis de belles arts d'interès per a la Comunitat Autònoma (art. 9.6 EAC).

A més, la Generalitat té també competència exclusiva sobre

altres aspectes de la matèria cultural, com és ara «investigació», sens perjudici d'allò que disposa l'article 149.1.15 CE, i «acadèmies que tinguin llur seu central a Catalunya» (art. 9.7 EAC), «fundacions i associacions de caràcter cultural i artístic que exerceixin principalment llurs funcions a Catalunya» (art. 9.24 EAC) i «esports i lleure» (art. 9.29 EAC).

D'altra banda, a la Generalitat correspon el desenvolupament legislatiu i l'execució, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si s'escau, en els termes que aquella legislació estableixi, de la matèria d'expropiació forçosa (art. 10.1.2 EAC) i protecció del medi ambient, sens perjudici de la facultat per a establir normes addicionals de protecció (art. 10.1.6 EAC).

Així mateix, correspon a la Generalitat l'execució de la legislació de l'Estat en matèria de museus, arxius i biblioteques de titularitat estatal l'execució dels quals no es reservi l'Estat (art. 11.7 EAC).

A l'últim, la Disposició addicional 2ª EAC estableix que «mitjançant la corresponent norma de l'Estat i sota la tutela d'aquest, es crearà i regularà la composició i les funcions d'un Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en el qual tindran *participació preeminent la Generalitat de Catalunya*, altres Comunitats Autònomes i províncies, si s'escau».

Pel que fa als Reials Decrets de Transferències prestatutàries i de traspàs de funcions, serveis, béns i personal en les matèries culturals que ens interessin als nostres efectes, es tracta de :

1) R.D. 2210/1979, del 7 de setembre, de transferència de competències en matèria de cultura (arts. 10, 11, 12, en relació amb els arts. 5, 6, 7, 9 i 11 de la Llei 26/1972, del 21 de juny, de Defensa del Tresor Bibliogràfic i Documental de la Nació).

2) R.D. 1010/1981, del 27 de febrer, de traspàs de funcions i serveis del Ministeri de Cultura a la Generalitat, amb l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències (apartats A, B.1, 4, 5 i 8). En aquest sentit, s'han de remarcar, pel seu valor globalitzador, les clàusules contingudes als apartats A i B de l'Acord de la Comissió Mixta, que transcrivim :

«A)... El traspàs de les funcions i serveis que l'Estat presta a la Comunitat Autònoma en matèria de... biblioteques... patrimoni històric-artístic... s'empara en l'article 9 de l'Estatut d'Autonomia i no té altres limitacions que les establertes al mateix Estatut en relació amb la Constitució».

«B)... La Generalitat de Catalunya assumirà des del moment de l'entrada en vigor d'aquest acord *totes* les funcions i serveis que fins ara exercia l'Administració de l'Estat en les matèries enumerades a l'apartat A) amb les particularitats que figuren a continuació». L'enumeració de les funcions que queden al marge de l'Estat és exhaustiva i implica excepcions concretes de l'assignació global a la Comunitat Autònoma.

En conclusió, als efectes del nostre Dictamen, la Generalitat, que té competència exclusiva en matèria de cultura, també la té sobre l'àmbit específic de la realitat cultural que correspon al patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic, arqueològic i científic, amb una limitació explícita : el que disposa l'article 149.1.28 CE, és a dir, «defensa del patrimoni cultural, artístic i monumental espanyol *contra l'exportació i l'espoliació...*». Això vol dir que, al marge de les limitacions o actuacions que la competència de la Generalitat en matèria de «cultura» pugui arribar a tenir en virtut de competències estatals sobre altres matèries que, indirectament i conjunturalment,

puguin ser exercides, i sobre les quals parlarem més endavant, la Constitució solament reserva a l'Estat en la matèria específica i concreta de «patrimoni històric» —sobre la qual versa la Llei 16/1985, que dictaminem— una competència exclusiva també molt concreta i determinada.

En conseqüència, el que hem de constatar és si els articles de la Llei 16/1985, sobre el Patrimoni Històric Espanyol, respecten l'ordre competencial que la Constitució i l'Estatut de Catalunya han establert sobre aquesta matèria.

Ara bé, en la mesura que tot Patrimoni Històric constitueix una part significativa de la cultura i que, segons la Llei del Patrimoni Històric Espanyol, que dictaminem, aquest serà integrat per béns que són considerats com a «culturals», ens interessa saber com juga en l'ordre competencial l'article 149.2 CE, que diu :

«Sens perjudici de les competències que podran assumir les Comunitats Autònomes, l'Estat considerarà el servei de la cultura com un deure i una atribució essencial i facilitarà la comunicació cultural entre les Comunitats Autònomes d'acord amb elles».

3. Com se sap, la redacció de l'article 149.2 CE és conseqüència d'una esmena al projecte de Constitució, durant la defensa de la qual (*Diari de Sessions del Senat* núm. 54, del 13 de setembre de 1978, pàgs. 2624 i 2625) es va justificar, entre altres motivacions, per les raons que destaquem ara :

«La cultura es una realidad profunda y trascendente, cuyo fomento no puede atribuirse en exclusividad ni al Estado ni a las Comunidades Autónomas...

»... nada hay en una Comunidad de convergencias históricas, como es España, menos exclusivo que la Cultura, que es peculiar y común dentro de cada una de nuestras comunidades históricas y reales, que debe ser común incluso en su peculiaridad variable, dentro ya de una Constitución que considera el pluralismo y a la vez la convergencia de lenguas y culturas, no como un problema, sino como un tesoro.

»... conviene reservar, expresamente, al Estado [...] la posibilidad de establecer y mantener iniciativas e instituciones culturales que aseguren la intercomunicación cultural por dos vías : primera, el fomento y defensa del patrimonio cultural común; después, el conocimiento activo de la cultura propia de cada Comunidad Autónoma en el ámbito territorial y espiritual de todas las demás.

»... conviene asegurar constitucionalmente [...] la acción subsidiaria del Estado en tal delicadísimo terreno.

»... esta es una enmienda para la *comunicación cultural*».

Com se sap també, la redacció final de l'article 149.2 CE va ésser fruit d'una altra esmena, «in voce» (*Diari de Sessions del Senat* núm. 65.3, oct. 78, pàgs. 3265 i 3266), que completava l'anterior, aclarint i confirmant el sentit d'aquesta, tal com es desprèn de les paraules que citem a continuació :

«una enmienda [...] ha provocado interpretaciones diversas y contradictorias motivadas por una lectura y comprensión distinta del texto.

»... no puede ser que en la Constitución exista un texto que por entenderse de modo distinto y contradictorio llegue a ser fuente de tensiones hoy y que mañana podría serlo de conflictos entre el Estado y las Comunidades Autónomas.

»En este nuevo texto que presentamos como enmienda se reconoce la *alta misión del Estado en el campo de la cultura* y al

mismo tiempo se le asigna una *misión muy concreta* [...] : *la de facilitar la comunicación cultural entre todas las Comunidades Autónomas.*»

L'acceptació de la Cambra i, després, del Cos constituent d'aquesta darrera esmena ens permeten valorar les explicacions parlamentàries transcrits com a indicadors legítims de la «voluntas legislatoris». L'article 149.2 no pretén donar a l'Estat més títol competencial que els reconeguts expressament en el mateix article 149.1 i 3 CE. En puritat, no fa més que reiterar el que ja està declarat als articles constitucionals que hem esmentat més amunt respecte al paper que els poders públics han de jugar en el foment i la conservació dels béns culturals, entenent en aquest cas el concepte «Estat» lligat a l'espanyol actual, justament com un conjunt articulat d'aquests diferents poders públics.

Ara bé, en la mesura que l'article 149.2 CE contraposa el mot «Estat» als termes «Comunitats Autònomes», queda clar que el deure i l'atribució de l'Estat de serveis a la cultura s'enuncia molt significativament aquest servei, pel que fa a les Comunitats Autònomes, haurà de produir-se sempre *sens perjudici* de les competències que podran assumir, i tindrà com a finalitat, obligada constitucionalment i específica, la de *facilitar la comunicació cultural entre les Comunitats, d'acord amb elles*.

No sembla difícil, doncs, acceptar el caràcter complementari que la Disposició addicional 5^a. EAC té respecte a l'article 149.2 CE; complementarietat que ajuda a entendre correctament l'adjectiu «essencial» en l'article esmentat.

Quan la Disposició addicional 5^a. EAC ens diu que l'Estat i la Generalitat hi consideraran el servei de la cultura com a deure i atribució *essencial* —atesa la vocació cultural de Catalunya i d'acord amb l'article 149.2 CE— resta palès, gramaticalment i jurídica, que aquesta atribució és essencial tant per a l'un com per a l'altre; és a dir, és fonamental per a tots dos poders públics i exclou l'essencialitat exclusiva de cadascú. Aquesta lògica condueix la Disposició addicional 5^a. a declarar a continuació que «per això collaboraran en llurs accions per al foment i el desenvolupament del patrimoni cultural comú».

D'altra banda, al fonament 2 de la Sentència 84/1983, del 25 d'octubre, el Tribunal Constitucional parteix «de la base del impreciso deslinde competencial en esta materia de “cultura”, donde la terminología utilizada en el bloque constitucional está impregnada de la amplitud y generalidad propia de este término, derivada de las consiguientes imprecisiones conceptuales y dificultades prácticas para establecer ámbitos competenciales excluyentes».

El caràcter dels béns culturals no permet una competència monopolitzadora o no compartida, com ha estat posat en relleu per la Sentència 49/1984, del 5 d'abril, fonament 6 :

«La cultura es algo de la competencia propia e institucional tanto del Estado como de las Comunidades Autónomas, y aún podríamos añadir de otras Comunidades, pues allí donde vive una comunidad hay una manifestación cultural respecto de la cual las estructuras públicas representativas pueden ostentar competencias, dentro de lo que entendido en un sentido no necesariamente técnico-administrativo puede comprenderse dentro de “fomento de la cultura”. Esta es la razón a que obedece el artículo 149.2 CE en el que después de reconocer la competencia autonómica afirma una competencia estatal, poniendo el acento en el servicio de la cultura como deber y atribución esencial. Hay, en fin,

una competencia estatal y una competencia autonómica, en el sentido de que más que un reparto competencial vertical, lo que se produce es una concurrencia de competencias ordenada a la preservación y estímulo de los valores culturales propios del cuerpo social desde la *instancia pública correspondiente*. Que en materia cultural es destacada la acción autonómica es algo inherente a la Comunidad (art. 2 CE). Que a su vez al Estado compete también una competencia que tendrá, ante todo, una área de preferente atención en la preservación del patrimonio cultural común, pero también en aquello que precise de tratamientos generales o que hagan menester esa acción pública cuando los bienes culturales pudieran no lograrse desde otras instancias, es algo que está en la línea de la proclamación que se hace en el indicado precepto constitucional... *sin que esto prejuzgue ni el alcance del ejercicio de las competencias de esta naturaleza que puedan tener determinadas Comunidades Autónomas, dado el carácter concurrente de las competencias estatales y comunitarias en el ámbito cultural, ni la solución de futuros conflictos de competencia planteados al respecto*».

4. Ara bé, en un sistema de descentralització política com l'espanyol, en el qual la part més àmplia de les accions públiques en matèria de cultura correspon lògicament a les Comunitats Autònomes, la Constitució reserva a l'Estat, de forma complementària i subsidiària, determinades competències, que limiten o acoten les competències autonòmiques, no en raó de la matèria, sinó de la capacitat de l'Estat per a regular àmbits de la realitat social en els quals la matèria que sigui pot quedar, sectorialment i conjunturalment, afectada. Alguns exemples serien : a) el comerç exterior, aspectes penals, civils, bases de l'expropiació forçosa,...; b) les condicions bàsiques de l'exercici dels drets, i c) que la matèria cultural impliqui forçosament una relació intercomunitària o que l'acció pública corresponent no es pugui portar a terme sense la intervenció de l'Estat com a subjecte de relacions internacionals, en el sentit de la competència exclusiva reconeguda en l'article 149.1.3 CE.

En darrer terme, la regla constitucional respecte a la interconnexió competencial en matèries de cultura no és la primacia de les competències estatals en perjudici de les autonòmiques, sinó la utilització de fórmules i mecanismes de col·laboració o cooperació que facin possible un exercici conjunt de les competències implicades, accions comunes o la participació en la formació de les resolucions d'una esfera que afectin l'altra.

IV

Els articles 1, 2, 3 i 6 de la Llei 16/1985, sobre els quals se'ns consulta, formen part de les Disposicions Generals del Títol preliminar i, pel seu contingut de declaracions genèriques, els analitzarem conjuntament.

L'article primer és una mera descripció de l'objecte de la Llei i no presenta, per tant, com a tal, cap problema de constitucionalitat, ja que, si bé hom pot discutir la selecció d'elements efectuada a l'hora de definir per integració en què consisteix el Patrimoni Històric Espanyol i hom pot considerar-la incompleta o excessiva, res d'això no afecta la constitucionalitat d'aquest precepte, essencialment descriptiu. Sobre el punt 3 de l'article, que prescriu l'inventari o la declaració d'interès cultural dels béns *més rellevants* del Patrimoni Històric Espanyol, an-

alitzarem la seva constitucionalitat quan es tracti de comentar els articles corresponents.

L'article segon, 1, conté una referència als títols constitucionals que permeten a l'Estat complir els mandats de la norma fonamental en matèria de Patrimoni Històric.

Aquesta referència n'inclou formalment una altra («sin perjuicio de las competencias que correspondan a los demás poderes públicos») que, al nostre judici, és suficient per a preservar la competència de la Generalitat en la matèria.

L'article segon, 2, introdueix el concepte de «col·laboració» entre l'Administració de l'Estat i els restants poders públics i la d'aquestes entre si, i obliga l'Administració estatal a facilitar-la, i també l'adopció de mesures per a demanar i proporcionar la informació que calgui per a les finalitats esmentades en el paràgraf anterior. Aquesta col·laboració i aquesta informació, no solament no són inconstitucionals, sinó que expressen, com sabem, el sentit essencial que la Constitució dóna a l'acció de conservació i foment dels béns culturals per part dels poders públics.

L'article segon, 3, reitera el principi de col·laboració entre Administració estatal i les restants Administracions competents (que hem d'entendre, bàsicament, com a sinònimes de les Comunitats Autònomes), però aquesta vegada referida a la difusió internacional del coneixement dels béns integrants del Patrimoni Històric Espanyol; la recuperació d'aquests quan haguessin estat exportats il·lícitament, i l'intercanvi respecte a aquests d'informació cultural, tècnica i científica amb els altres Estats i els Organismes internacionals.

L'expressió «A la Administración del Estado compete igualmente la difusión internacional del conocimiento de los bienes integrantes del Patrimonio Histórico Español...» podria suposar un monopoli estatal quant a aquesta difusió, no emparat per l'article 149.1.3 CE, el qual es refereix explícitament a les relacions internacionals, excloses en el sentit institucional de les competències autonòmiques. Hem de recordar, però, que l'apartat B.1 de l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències (R.D. 1010/1981, del 27 de febrer), afirma que «corresponen a l'Administració de l'Estat les relacions en els àmbits estatal i internacional en matèria de [...] patrimoni històric-artístic, promoció socio-cultural, *difusió cultural*...». D'altra banda, és aquesta mateixa expressió «compete igualmente» la que permet relacionar el que es declara a l'apartat 3 de l'article amb la frase inicial de l'apartat primer : «Sin perjuicio de las competencias que corresponda a los demás poderes públicos...». Amb aquesta interpretació, el referit precepte no seria inconstitucional.

L'article tercer, 1, es refereix a la comunicació i l'intercanvi de programes d'actuació i informació relatius al Patrimoni Històric Espanyol, facilitats per un Consell del Patrimoni Històric, constituït per un *representant de cada Comunitat Autònoma*, designat pel seu Consell de Govern i el Director General corresponent de l'Administració de l'Estat, que actuarà de President. Es tracta, doncs, d'un organisme més de col·laboració entre l'Administració estatal i les Comunitats Autònomes.

L'article tercer, 2, tracta de les institucions consultives de l'Administració estatal en la matèria «y, en lo que pueda afectar a una Comunidad Autónoma, las instituciones por ella reconocidas».

Creiem, per tant, que el conjunt de l'article es troba emparat

en la potestat genèrica de l'Estat que, derivada de l'article 149.2 CE i completada per la Disposició addicional 5ª. EAC, incideix en la matèria concreta de Patrimoni Històric.

L'article sisè, pel que fa al seu apartat a), suposa una atribució a les Comunitats Autònomes de la potestat de la Llei sense distinció. En el cas de Catalunya, la Generalitat, com sabem, té competència exclusiva en la matèria i, per tant, en virtut de l'article 25.2 EAC, té totes les potestats al respecte i, per tant, solament li correspon l'execució de la llei de l'Estat mentre no en promulgui una de pròpia.

V

Els articles 9, 12, 13 i 18 de la Llei figuren, els quatre primers, al Títol I, dedicat a la declaració de Béns d'Interès Cultural i al Registre corresponent, i l'últim, al Títol II, dels béns immobles.

L'article 9 atorga als Organismes competents (definites en l'article 6 de la Llei) la incoació i la tramitació d'expedient administratiu previ a la declaració d'interès cultural d'un determinat bé integrant del Patrimoni Històric Espanyol, la qual resulta de la mateixa Llei o correspon al Govern de l'Estat mitjançant Reial Decret (punt 1 de l'article).

En l'expedient haurà de constar l'informe favorable d'alguna de les institucions consultives assenyalades en l'article 3.2 «o que tenguin reconegut idèntic caràcter en el àmbit de una Comunidad Autónoma». Un procediment semblant és contemplat en el punt 5 de l'article per a declarar que un determinat Bé d'Interès Cultural ha deixat de ser-ho.

En virtut de la competència exclusiva que ostenta la Generalitat en la matèria de patrimoni històric, li correspon declarar d'interès cultural els béns integrats en el Patrimoni Històric Espanyol radicats o existents en el seu territori. Per tant, la mera tramitació dels expedients administratius que poden culminar en una declaració per part de l'Estat suposa una vulneració de la competència estatutària no justificada per cap tipus de competència estatal, ja sigui l'article 149.1.28 CE, referit exclusivament a la defensa del patrimoni cultural, artístic i monumental espanyol *contra l'exportació i l'espoliació*, ja siguin altres competències de les que hem anomenat «verticals» o d'incidència indirecta sobre la matèria «patrimoni històric» en raó d'altres matèries de competència estatal (comerç exterior, duanes, bases de l'expropiació forçosa, etc.).

En el nostre Dictamen núm. 3, sobre el Projecte de Llei de Protecció de la Zona Volcànica de La Garrotxa, afirmàvem (Fonament V) que la Generalitat té competència per a fer la declaració de paratge natural *d'interès nacional* (s'entén «per a tot l'Estat espanyol») respecte a un paratge situat en el territori de Catalunya. La Sentència del Tribunal Constitucional 69/1982, del 23 de novembre, en el fonament primer, confirmava la legitimitat d'aquesta competència quan afirmava que «no es estimable la impugnación formulada contra la Ley 2/1982 del Parlamento catalán» i que «éste sí tiene competencias para dictar por Ley la declaración de espacios protegidos...»

Respecte als apartats 2, 3, 4 i 5 de l'article 9 i als articles 10 i 11, s'ha de constatar que el seu contingut té un caràcter merament procedimental en relació amb la declaració d'interès cul-

tural. En si mateixos, i atès que és a la Generalitat de Catalunya a qui correspon la resolució de l'expedient, no ofereixen problemes quant a la seva constituïcionalitat. En tot cas, seran d'aplicació a Catalunya com a dret supletori en tant que la Generalitat no faci ús de la seva potestat normativa en la matèria i en dicti les normes procedimentals (art. 9.3 EAC) respectant el procediment administratiu comú (art. 149.1.18 CE).

L'article 12 és conseqüència immediata de l'article 9, ja que al punt 1 afirma que «los bienes declarados de interés cultural serán inscritos en un Registro General dependiente de la Administración del Estado». També correspon a la Generalitat, en virtut del que ja hem dit sobre l'article 9 de la Llei dictaminada, crear el seu propi Registre de Béns declarats per ella com d'Interès Cultural. La qual cosa no impedeix que, en la línia assenyalada als Reials Decrets 159/1981, del 9 de gener, i 1010/1981, del 27 de febrer, la Generalitat reculli i aporti, a través dels seus serveis, als serveis competents de l'Administració de l'Estat la informació sobre les decisions adoptades a fi que constin en el Registre general de l'Estat (STC del 16 de juliol de 1985).

Quant a l'article 13, al punt 1 estableix que «a los bienes declarados de interés cultural se les expedirá por el Registro General un Título oficial que los identifique y en el que se reflejarán todos los actos jurídicos o artísticos que sobre ellos se realicen. Las transmisiones o traslados de dichos bienes se inscribirán en el Registro...» En la mesura que l'existència del Registre General està justificada en funció limitada a les competències estatals ex-article 149.1.28 CE i que, d'altra banda, al nostre parer, no impedeix l'organització d'un procediment similar per la Generalitat, hem de considerar que aquest precepte no és inconstitucional.

L'article 18 afirma literalment que «un inmueble declarado Bien de Interés Cultural es inseparable de su entorno. No se podrá proceder a su desplazamiento o remoción, salvo que resulte imprescindible por causa de fuerza mayor o de interés social y en todo caso, conforme al procedimiento previsto en el artículo 9º, párrafo 2º de esta Ley».

En la mesura que l'article 18 estableix una regla general, que llevat dels casos particulars excedeix de l'acotació del concepte d'espoliació de l'article 4 de la Llei, és contrari a l'ordre competencial, sens perjudici que en el supòsit específic que la situació descrita a l'article 18 comporti una veritable espoliació pugui l'Administració estatal els mitjans previstos al mateix article 4.

VI

Creiem convenient fer esment dels articles 16 a 25 del text legal. Aquests articles contempnen les conseqüències que, per al bé immoble afectat, resulten de la declaració d'interès cultural. Així, la suspensió de llicències municipals de parcel·lació, edificació o demolició en les zones afectades (art. 16); les relacions amb l'àrea territorial a què pertany (art. 17); la inseparabilitat del seu entorn (art. 18); la necessitat d'autorització per a realitzar obres i col·locar rètols, senyals i símbols; la prohibició de col·locar publicitat comercial, cables, antenes i conduccions, i la prohibició de tota construcció que alteri el caràcter de l'immoble (art. 19); la necessitat de la redacció pel municipi o municipis en què es trobin d'un pla especial de protecció amb les

característiques d'aquest (art. 20 i 21); la necessitat d'autorització per a efectuar obres en llocs històrics o en zones arqueològiques declarats d'interès cultural i la prohibició de publicitat i de cables, antenes i conduccions aparents en zones arqueològiques (art. 22); les conseqüències de l'incompliment de les normes sobre llicències d'obres (art. 23); la intervenció de l'Administració competent en l'expedient de declaració de ruïna de l'immoble (art. 24), i la suspensió preventiva d'obres de demolició total o parcial o de canvi d'ús d'immobles no declarats d'interès cultural (art. 25).

Atès el que hem dictaminat, que és la Generalitat la que és competent per a dictar normes sobre declaració d'interès cultural sobre els béns del Patrimoni Històric situats en el seu territori, semblaria que és a l'organisme autònom a qui correspon establir els preceptes que determinin les conseqüències d'aquesta declaració. I, en aquest sentit, els articles esmentats vulnerarien la competència de la Generalitat. Ara bé, atesa la competència exclusiva que correspon a l'Estat d'acord amb l'article 149.1.28 CE, podem estimar que, en tant que els preceptes esmentats puguin considerar-se normes instrumentals, i en la mesura en què ho siguin, orientades a la defensa enfront de l'espoliació del patrimoni cultural, artístic, monumental, atesa l'àmplia definició que d'aquest concepte fa la mateixa Llei a l'article quart, la vulneració competencial no es produeix. En tot cas tenen valor supletori.

VII

Els articles 26, 29, 33, 34 i 38 es refereixen a diferents aspectes dels béns mobles del Patrimoni Històric Espanyol i per aquesta raó els agrupem en un mateix fonament.

L'article 26 es dedica al procediment de portar a terme l'Inventari General dels Béns mobles del Patrimoni Històric espanyol no declarats d'interès cultural però que tinguin un relleu singular, per part de l'Administració de l'Estat «*en colaboración con las demás Administraciones competentes*» i, com en el cas dels expedients de declaració d'interès cultural, les Comunitats Autònomes coneixen únicament de la tramitació i les incidències.

Entenem que es tracta d'un precepte que exemplifica el principi de col·laboració entre els poders públics i que pot emparar-se en la competència que l'article 149.1.28 CE atorga a l'Estat per a la defensa del patrimoni cultural contra l'espoliació, ja que un Inventari general permet de conèixer quins són els béns culturals que cal protegir. Aquesta finalitat justificaria i àdhuc imposaria la col·laboració entre les Comunitats Autònomes i l'Administració estatal. D'altra banda, l'existència d'un Inventari general no impedeix que la Generalitat elabori el seu propi Inventari de béns mobles que tinguin un relleu singular.

Ara bé, en la mesura que, segons l'article 69.2 de la Llei, el gaudi dels beneficis fiscals en ella establerts depèn del fet de la inscripció prèvia en el Registre General establert a l'article 12, ja examinat, i, en el cas de béns mobles, en l'Inventari General al qual es refereixen els articles 26 i 53, podria semblar que aquesta condició, si suposa l'obligació d'incriure els béns en l'Inventari General, implica una vulneració de les competències de la Generalitat, i, per tant, la constitucionalitat d'aquest precepte dependrà de la de l'article 69.2, a l'examen del qual, en el seu moment, ens remetem.

L'article 29 diu literalment :

«1. Pertenecen al Estado los bienes muebles integrantes del Patrimonio Histórico Español que sean exportados sin la autorización requerida por el artículo 5º de esta Ley. Dichos bienes son alienables e imprescriptibles.

»2. Corresponde a la Administración del Estado realizar los actos conducentes a la total recuperación de los bienes ilegalmente exportados.

»3. Cuando el anterior titular acreditase la pérdida o sustracción previa del bien ilegalmente exportado, podrá solicitar su cesión del Estado, obligándose a abonar el importe de los gastos derivados de su recuperación y, en su caso, el reembolso del precio que hubiere satisfecho el Estado al adquirente de buena fe. Se presumirá la pérdida o sustracción del bien ilegalmente exportado cuando el anterior titular fuera una Entidad de derecho público.

»4. Los bienes recuperados y no cedidos serán destinados a un centro público, previo informe del Consejo de Patrimonio Histórico».

L'article transcrit, al punt 2, constitueix expressió legislativa de l'article 149.1.28 CE quan assigna a l'Estat la defensa del patrimoni cultural, artístic i monumental espanyol contra l'exportació.

En aquest cas es tracta dels béns mobles integrants del Patrimoni Històric Espanyol exportats il·legalment, és a dir, sense l'autorització requerida per l'article 5 de la Llei, que passen a ser propietat de l'Estat, no a través de compra o d'adquisició per expropiació, sinó per mera confiscació, com a resultat dels actes que corresponen a l'Administració de l'Estat en virtut de l'article 149.1.28 CE, conduents a la recuperació total dels béns exportats il·legalment.

En conseqüència, estem davant un precepte que no vulnera les competències de la Generalitat perquè està inscrit clarament en les de l'Estat amb caràcter d'exclusivitat.

L'article 33, quan disposa que «*siempre* que se formule solicitud de exportación, la declaración de valor hecha por el solicitante será considerada ofeta de venta irrevocable en favor de la Administración del Estado», suposa un dret d'adquisició preferent per part de l'Estat que, respecte al *patrimoni documental i bibliogràfic* sobre el qual és competent la Generalitat, no sembla tenir en compte el que disposa el paràgraf segon del punt 5 (dedicat al tresor documental i bibliogràfic) de l'apartat B de l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències (R.D. 1010/1981) quan estableix que «en matèria d'expropiació forçosa i del *dret de preferent adquisició*, l'Estat podrà subrogar-se en les potestats de la Comunitat Autònoma en els casos en què aquesta renunciï a l'exercici d'aquelles potestats. S'entendrà que la Comunitat Autònoma renuncia a l'exercici d'adquisició preferent si no l'exerceix en la primera meitat del termini establert a aquests efectes en la legislació vigent». Per aquesta raó el precepte seria inconstitucional.

En canvi, pel que fa al dret d'adquisició preferent per part de la Generalitat d'altre tipus de béns culturals, com els béns mobles de valor històric, artístic, arqueològic, etnològic i paleontològic, la preferència correspon a la Generalitat, segons el paràgraf tercer del punt 4 de l'esmentat apartat B, *en els casos establerts per les lleis vigents*. L'Estat podrà exercir el dret d'adquisició preferent si la Generalitat renuncia a exercir-lo, però aquesta no pot renunciar a res que no té mentre una llei

—estatal o autonòmica— no estableixi en quin cas li correspon el dret d'adquisició preferent sobre aquests tipus de béns.

En conseqüència, l'article 33 vulnera en part les competències de la Generalitat, pel que fa al tresor documental i bibliogràfic, mentre que, respecte als béns mobles de valor històric, artístic, arqueològic, etnològic i paleontològic, el precepte esmentat no contradiu l'actual situació de preferència de l'Estat, reconeguda al R.D. de Traspàs mentre no hi sigui vigent una llei, estatal o autonòmica, que assigni a la Comunitat Autònoma el dret d'adquisició preferent sobre els referits béns.

L'article 34 exigeix l'informe *favorable* de diverses institucions consultives d'àmbit nacional en matèries històriques i artístiques perquè el Govern de l'Estat pugui concertar amb altres Estats la permuta de béns mobles de titularitat estatal pertanyents al Patrimoni Històric Espanyol per altres d'almenys igual valor i significat històric.

Si bé és cert que la Disposició addicional 5^a. EAC i el punt 8 de l'apartat B de l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències (R.D. 1010/1981) obliguen, en aplicació del principi de col·laboració entre l'Estat i la Generalitat, a mantenir intercanvis constants d'informació i, d'altra banda, l'article 3.2 reconeix l'existència d'institucions consultives de les Comunitats Autònomes amb les funcions pròpies en tot allò que pugui afectar-les en matèria de Patrimoni Històric, també ho és que l'article dictaminat, pel fet de referir-se *únicament* a béns de titularitat estatal no incompleix cap mandat constitucional que, per portar a terme una activitat com la descrita, l'obligui a dependre del dictamen d'una institució consultiva d'àmbit autonòmic a més del de les corresponents a l'àmbit general de l'Estat.

Ara bé, aquest criteri general podria tenir una excepció respecte als béns mobles integrats en el Tresor Bibliogràfic de la Nació que habitualment es conserven a Catalunya. Respecte a aquestes obres, *tots els actes de l'Administració Central* requeriran informe previ d'una Comissió Mixta Administració-Generalitat, prevista en l'article 10 del R.D. 2210/1979, del 7 de setembre, sobre transferència de competències de l'Estat a la Generalitat de Catalunya en matèria d'Agricultura, Cultura, Sanitat i Treball, competències assumides amb caràcter definitiu i automàtic en virtut de la Disposició transitòria sisena, 6, EAC.

Nogenysmenys, l'esmentat article 10 no estableix que el preceptuat informe previ hagi de ser *favorable* a l'acte corresponent de l'Administració Central. Per tant, tot i essent preceptiu, no invalida, al nostre judici, el que disposa l'article 34, ja que en aquest la transcendència de l'informe exigeix radica, no en el fet que sigui previ, sinó en el seu caràcter *favorable* a l'acte de permuta internacional projectat pel Govern central.

L'article 38 tracta fonamentalment dels drets de tempteig i de retracte de l'Estat respecte als béns declarats d'interès cultural o inclosos en l'Inventari General quan els possessors d'aquells tractin d'alienar-los. Als nostres efectes ens interessa particularment el punt 4 de l'article, que diu així :

«Lo dispuesto en los apartados anteriores no excluye que los derechos de tanteo y retracto sobre los mismos bienes puedan ser ejercidos en idénticos términos por los demás Organismos competentes para la ejecución de esta Ley. No obstante, el ejercicio de tales derechos por parte de la Administración del Estado tendrá

carácter preferente siempre que se trate de adquirir bienes muebles para un Museo, Archivo o biblioteca de titularidad estatal».

Aquest caràcter preferent es troba reconegut a l'article 11 del R.D. 2210/1979, quan declara que l'Administració Central conserva sobre les obres esmentades (les integrants del Tresor Bibliogràfic de la Nació que habitualment es conserven a Catalunya) els drets de tempteig i retracte i que la Generalitat podrà subrogar-se en aquest drets, si ho consideres convenient, cas de no exercir-los l'Estat.

Ara bé, el R.D. 1010/1981, de Traspàs en matèria de cultura, dictat en plena vigència de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i que inclou funcions que afecten també el Tresor documental i bibliogràfic, inverteix l'ordre establert al R.D. 2210/1979 pel que fa al dret d'adquisició preferent. Essent com són els drets de tempteig i retracte modalitats singulars del dret d'un subjecte a adquirir, si ho vol, un determinat bé, *abans* que un altre, hem d'entendre que els referits drets de tempteig i retracte es troben inclosos en el d'«adquisició preferent».

En aquest sentit, quan el paràgraf segon del punt 5 de l'apartat B de l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències, contingut al R.D. 1010/1981, estableix que en matèria d'adquisició preferent, l'Estat pot subrogar-se en les potestats de la Comunitat Autònoma en els casos en què aquesta renunciï a l'exercici d'aquestes potestats, està donant evidentment preferència a la Generalitat sobre l'Administració de l'Estat i, per tant, està invertint en favor d'aquella l'ordre preferencial preceptuat en l'anterior R.D. 2210/1979 sobre la matèria de béns documentals i bibliogràfics.

Pel que fa als béns mobles de valor històric, artístic, arqueològic, etnològic i paleontològic, l'esmentat R.D. 1010/1981, aplica també, en el punt 4 de l'apartat B, paràgraf tercer, el criteri d'atorgar a la Generalitat el dret d'adquisició preferent, però com ja vàrem veure, la norma, en aquest cas, queda supeditada que les lleis vigents *estableixin els casos* en els quals aquest dret d'adquisició preferent podrà exercir-se respecte a les matèries contingudes en l'esmentat punt 4.

Com hem vist, l'article 38.4 estableix de forma genèrica per a totes les Comunitats Autònomes els mateixos drets de tempteig i retracte «sobre los mismos bienes» en una mena de simultaneïtat un xic embolicada, ja que uns i altres drets poden exercir-se al mateix temps i sobre objectes idèntics. Però a continuació, l'Estat torna a recuperar el dret de preferència, d'una forma que aparentment sembla excepcional.

Tanmateix, en tant que la suposada excepció consisteix en el fet que, per a tenir caràcter preferent, l'adquisició que vulgui fer l'Administració de l'Estat ha d'ésser per a un museu, arxiu o biblioteca de titularitat *estatal*, la situació deixa de ser excepcional i es converteix en regla que invalida totalment l'anterior regla de preferència. És suficient que l'Estat decideixi adquirir un bé moble de valor cultural per a un Museu, Arxiu o Biblioteca de la seva titularitat (o sigui, per als seus propis llocs naturals de col·locació, guarda i conservació de l'objecte adquirit), perquè l'Estat tingui dret a l'adquisició preferent. Restaria, doncs, a la discreció de l'Administració estatal autoatorgar-se, per aquesta via, el dret preferencial, negant de fet aquesta competència a les Comunitats Autònomes que la tinguessin.

La situació de la Generalitat respecte als béns culturals que no formin part del Tresor documental i bibliogràfic continua essent, amb l'article 38, la mateixa que va fixar el R.D.

1010/1981, i, per tant, en aquest aspecte, el precepte no pot vulnerar, negant-la, una facultat que encara no ha estat conferida per llei.

En canvi, la preferència que l'esmentat Reial Decret atorga a la Generalitat respecte a l'Administració de l'Estat *en matèria documental i bibliogràfica* sí que queda vulnerada per l'article 38.4 de la Llei que dictaminem, en raó dels arguments que acabem d'exposar.

VIII

Tractarem ara dels articles 49 i 51 de la Llei 16/1985, del Patrimoni Històric Espanyol, dedicats al Patrimoni documental.

Com afirma l'article 48.1 de la Llei, als efectes d'aquesta, el Patrimoni documental i bibliogràfic (constituït per tots els béns reunits o no en Arxius i Biblioteques, declarats en la Llei com a integrants d'ell) forma part del Patrimoni Històric Espanyol.

L'article 49 té un caràcter essencialment descriptiu. Defineix què s'ha d'entendre per «document» i fa una classificació del Patrimoni documental seguint un determinat criteri basat en l'antiguitat. Si bé és cert que l'article 48.1, ja esmentat, i el punt 5 del precepte que dictaminem parlen d'una *declaració* dels documents com a constitutius del Patrimoni Documental, aquesta declaració considerem que no té més efectes que els ja esmentats, de caràcter definitori, descriptiu i classificador, sense la transcendència que li atorguem, per exemple, a la declaració de Béns d'Interès Cultural com a béns registrables a efectes de beneficis fiscals, i més en consonància amb el que dèiem respecte a l'article primer, 2, de la Llei, també de caràcter essencialment descriptiu. I, a més, aquesta declaració només té transcendència als efectes d'aquesta Llei, com diuen els articles 48 i 49.1.

L'article 51 es refereix a la confecció per l'Administració de l'Estat, en col·laboració amb les restants Administracions competents, del Cens del Patrimoni Documental i el Catàleg col·lectiu del Patrimoni bibliogràfic, i confereix a l'Administració que resulti ser la competent determinades funcions als efectes relacionats amb l'esmentada confecció del Cens Documental i el Catàleg Bibliogràfic.

Respecte al precepte esmentat ens remetem al que ja hem dit sobre l'article 26, dedicat a l'Inventari General i a la seva confecció per part de l'Administració de l'Estat amb la col·laboració de les restants Administracions competents.

La redacció de l'article analitzat no exclou, sinó al contrari, la col·laboració de la Generalitat en aquest acte de confeccionar el Cens documental i el catàleg bibliogràfic, de conformitat amb el que disposa l'article 10 del R.D. 2210/1979, de Transferència de Competències i el punt 8 de l'apartat B de l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències del R.D. 1010/1981, en relació amb la Disposició addicional 5^a. EAC.

A més, i a diferència de l'article 26 en relació amb el 69.2 de la Llei, no es produeixen en aquest cas els efectes dels beneficis fiscals.

En conseqüència, considerem que aquest precepte no és inconstitucional.

IX

L'article 61 de la Llei tracta de la *creació* d'Arxius, Biblioteques i Museus de *titularitat estatal*, amb la consulta prèvia a la Comunitat Autònoma corresponent i sens perjudici de la iniciativa d'altres organismes, institucions o particulars, i de la promoció de la comunicació i la coordinació de tots els arxius, biblioteques i museus de *titularitat estatal* per part de l'Administració de l'Estat, la qual prendrà les mesures dirigides al millor compliment de llurs finalitats en els termes que, si s'escau, disposin *els convenis de gestió amb les Comunitats Autònomes*.

Segons l'article 149.1.28 CE, l'Estat té competència exclusiva en matèria de museus, biblioteques i arxius de *titularitat estatal*, sens perjudici que les Comunitats Autònomes n'exerceixin la gestió.

Segons l'article 11.7 EAC, correspon a la Generalitat l'execució de la legislació de l'Estat en matèria de museus, arxius i biblioteques de *titularitat estatal* l'execució dels quals no es reservi l'Estat.

El punt 6 de l'apartat B de l'Acord de la Comissió Mixta de Transferències (R.D. 1010/1981) transfereix la gestió dels Arxius Històrics Provincials de Tarragona, Lleida i Girona de titularitat estatal «en els termes que resultin d'un conveni a establir entre la Generalitat i l'Administració de l'Estat», i el punt 7 transfereix a la Generalitat la gestió del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, de titularitat estatal, en condicions idèntiques a les esmentades.

Potser l'expressió utilitzada al punt 1 de l'article, «La Administración del Estado podrá [...] cuantos Archivos, Bibliotecas y Museos considere oportunos...», relacionada amb la indicació feta, a continuació, en el punt 2 («Los Archivos, Bibliotecas y Museos de titularidad estatal y *carácter nacional* serán creados mediante Real Decreto»), podria conduir a confondre «creació» amb «regulació» i a interpretar que els Arxius, Biblioteques i Museus creats mitjançant Reial Decret, pel fet de figurar en un punt diferent, serien solament una part (la de titularitat estatal) del conjunt d'institucions semblants que l'Estat, en el territori d'una Comunitat Autònoma, podria crear, amb un altre caràcter, com és ara el municipal o provincial.

Entenem que «crear» no vol dir «regular» i que, lògicament, si l'Estat crea, per exemple, un Arxiu, hem de suposar, mentre no consti expressament una altra cosa, que l'esmentat Arxiu, pel fet d'ésser creat per l'Estat, és de titularitat estatal i, per tant, la dita creació no afectaria la Generalitat, ja que l'Estat té competència per a crear els seus propis Arxius, Museus i Biblioteques (art. 149.1.28, segon incís, CE).

D'altra banda, el punt 2 de l'article 61 no té més transcendència que una assignació de rang normatiu (Reial Decret i no Llei ni Ordre) que l'Estat es troba facultat per a fer, ja que en aquesta matèria la Constitució no fa cap reserva de llei.

En conseqüència, no trobem a l'article dictaminat cap vulneració de l'ordre competencial.

L'article 66 de la Llei declara que els arxius, biblioteques i museus, com també els serveis de caràcter tècnic o docent relacionats directament amb ells, incorporats per disposició reglamentària, constitueixen, respectivament els Sistemes Espanyols d'Arxius, de Biblioteques i de Museus.

Entenem —a manca d'una definició legal explícita— que els

esmentats «sistemes espanyols» corresponen en matèria d'arxius, biblioteques i museus al que la Llei anomena «Patrimoni» per a la resta de conjunts generals de béns culturals de caràcter arqueològic, etnogràfic, documental, bibliogràfic i, en definitiva, pel conjunt de béns culturals que, segons l'article 1.2, integren el Patrimoni Històric Espanyol, i, per tant, ens remetem al que hem dit sobre el caràcter estrictament definitori i descriptiu d'aquest precepte, sense efectes que puguin afectar l'ordre competencial establert a la Constitució.

X

L'article 69 de la Llei, sobre el qual també se'ns demana dictamen, diu així :

«1. Como fomento al cumplimiento de los deberes y en compensación a las cargas que en esta Ley se imponen a los titulares o poseedores de los bienes integrantes del Patrimonio Histórico Español, además de las exenciones fiscales previstas en las disposiciones reguladoras de la Contribución Territorial Urbana y del Impuesto Extraordinario sobre el Patrimonio de las Personas Físicas, se establecen los beneficios fijados en los artículos siguientes.

»2. Para disfrutar de tales beneficios, salvo el establecido en el artículo 72.1, los bienes afectados deberán ser inscritos previamente en el *Registro General que establece el artículo 12, en el caso de Bienes de Interés Cultural, y en el Inventario General a que se refieren los artículos 26 y 53, en caso de bienes muebles*. En el caso de Conjuntos Históricos, Sitios Históricos o Zonas Arqueológicas, sólo se considerarán inscritos los inmuebles comprendidos en ellos que reúnan las condiciones que reglamentariamente se establezcan.

»3. En los términos que establezcan las Ordenanzas Municipales, los bienes inmuebles declarados de interés cultural quedarán exentos del pago de los restantes impuestos locales que graven la propiedad o se exijan por su disfrute o transmisión, cuando sus propietarios o titulares de derechos reales hayan emprendido o realizado a su cargo obras de conservación, mejora o rehabilitación en dichos inmuebles.

»4. En ningún caso procederá la compensación con cargo a los Presupuestos Generales del Estado en favor de los Ayuntamientos interesados».

Entenem que el problema que aquest article planteja des de la perspectiva de l'ordre competencial de la Generalitat és la condició que imposa el punt 2 per a gaudir dels beneficis fiscals esmentats al punt 1 (llevat del que estableix l'article 72.1 de la Llei), és a dir, que els béns afectats hauran d'ésser inscrits prèviament en el Registre General que estableix l'article 12 de la Llei, en el cas de Béns d'Interès Cultural, i en l'Inventari General a què es refereixen els articles 26 i 53 en el cas de béns mobles.

Com hem dit als fonaments corresponents, la Generalitat té competència per a declarar Béns d'Interès Cultural i, per tant, també la té per a crear el Registre dels béns esmentats i per a confeccionar l'Inventari de béns mobles no declarats d'interès cultural però que tinguin un relleu singular.

Mentre que per a gaudir dels beneficis fiscals esmentats a l'article 69 de la Llei és condició prèvia la inscripció en el Registre General previst a l'article 12 de la Llei o en l'Inventari

General a què es refereixen els articles 26 i 53 de la dita Llei, que dictaminem, els titulars o posseïdors de béns d'interès cultural registrats en el Registre general o integrants de l'Inventari fet per aquesta restarien discriminats respecte als possibles beneficis fiscals previstos en aquest precepte.

En canvi, pel que fa al punt 3 de l'article dictaminat, en la mesura que no exclou una possible legislació de la Generalitat de Règim Local ni perjudja, formalment parlant, qui ha de declarar com d'interès cultural els béns immobles que han de restar exempts de certs tributs municipals, creiem que no vulnera l'ordre competencial de la Generalitat.

XI

El Títol IX (arts. 45 a 79) fa referència a les infraccions administratives i a les seves sancions. Pel que fa a les infraccions referents a les exportacions il·legals, és evident la competència de l'Estat d'acord amb la competència específica en la matèria que deriva de l'article 149.1.28 CE i a la que, amb caràcter genèric i incident en la de Patrimoni Històric, deriva de l'article 149.1.6 CE.

Respecte a les infraccions administratives que no es refereixen a l'exportació il·lícita, a les seves sancions i al procediment sancionador corresponent, cal fer les previsions següents. En principi no obstaculitzen la potestat normativa de la Generalitat en la qüestió, ja que aquesta pot modular tipus i sancions en el marc de les lleis que dicti l'Estat —emparat en els articles 149.1.1 i 149.1.18 CE, a més de l'article 149.3 CE—, perquè —tal com diu el Tribunal Constitucional en la recent Sentència del 16 de juliol de 1985— «esta posibilidad es inseparable de las exigencias de procedencia u oportunidad, que pueden variar en los distintos ámbitos territoriales». Cal considerar així mateix que la imposició de sancions es reserva als òrgans competents, ja que l'alternativa entre el Consell de Ministres i els Consells de Govern de les Comunitats Autònomes ha de ser resolta a favor de la Generalitat pel fet que té competència en la matèria, en aquest cas de caràcter executiu.

XII

A l'últim, examinarem les Disposicions addicional vuitena, transitòria segona, transitòria setena i final primera de la Llei.

La *Disposició addicional vuitena* es refereix a l'acceptació de donacions, herències o llegats *a favor de l'Estat* i no té més finalitat, en el seu paràgraf primer, que assignar al Ministeri de Cultura la possible acceptació, «aunque se señale como beneficiario a algún otro órgano de la Administración».

Entenem que el paràgraf es refereix clarament a qualsevol altre òrgan *de l'Administració de l'Estat*, ja que es tracta de donacions, herències i llegats a favor d'ell. La resta de la Disposició no conté més que referències a activitats i regles d'actuació del Ministeri de Cultura que no afecten en res les competències de la Generalitat.

La *Disposició transitòria segona* diu literalment que «en el plazo de un año a partir de la entrada en vigor de la presente Ley, el Gobierno, a propuesta del Ministerio de Cultura, dictará el Reglamento de organización, funcionamiento y personal

de los Archivos, Bibliotecas y Museos *de titularidad estatal*, así como de los servicios técnicos o docentes *relacionados con ellos* o con las actividades que *competen* a la Administración del Estado en la protección del Patrimonio Histórico Español».

L'anàlisi d'aquesta disposició ha de ser eminentment formal. La norma dictaminada, considerada formalment, no diu sinó que el Govern de l'Estat exercirà la seva competència reglamentària en matèria pròpia segons l'article 149.1.28 CE. És clar que, segons els fonaments anteriors d'aquest Dictamen, no tot el que regula la present Llei és competència de l'Estat, sinó de la Generalitat, però això no queda invalidat —insistim, formalment— pel que prescriu la Disposició transitòria segona, ja que el Govern de l'Estat pot reglamentar sens dubte sobre activitats de la seva Administració respecte a les quals sigui *competent*.

La *Disposició transitòria setena* afirma que «en el plazo de cinco años, a partir de la entrada en vigor de la Ley, los responsables de la instalación deberán retirar la publicidad comercial, así como los cables y conducciones a que se refiere el art. 19.3».

En l'article 19.3 de la Llei es prohibeix la col·locació de publicitat comercial i de qualsevol classe de cables, antenes i conduccions aparents en els Jardins Històrics i en les façanes i cobertes dels Monuments declarats d'interès cultural.

En aquest punt ens remetem a les consideracions fetes a l'article 18.

La *Disposició final primera* no és més que la clàusula usual d'autorització al Govern per al desenvolupament reglamentari d'una llei estatal i que formalment no admet cap impugnació. Com hem dit en parlar de la Disposició transitòria segona, res d'aquesta Disposició final primera no perjudica la competència o incompetència de l'Estat en la matèria que ha de ser reglamentada. Tot allò que, segons el nostre Dictamen, resulta no ser competència estatal dins del contingut de la Llei, vulneraria per via reglamentària les competències de la Generalitat, però això podria ser objecte d'una altra impugnació quan es produeixi el supòsit, però no abans.

Atesos els raonaments continguts en els fonaments precedents, opinem en

CONCLUSIÓ

1. El Parlament de Catalunya i el Govern de la Generalitat estan legitimats per a interposar recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei 13/1985, del 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol.

2. Els articles 9, 12, 18, 26 en relació amb el 69.2, 33, 38 i la Disposició transitòria setena de la Llei 13/1985, del 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, són contraris a l'ordre constitucional i estatutari.

3. L'article 2.3 no seria inconstitucional en la interpretació feta al Fonament IV.

4. Els articles 1, 2, 13, 29, 34, 49, 51, 61, 66 i 75 i les Disposicions addicional vuitena, transitòria segona i final primera s'estimen adequats a la Constitució i a l'Estatut.

Aquest és el nostre Dictamen, que pronunciem, emetem i signem al lloc i a la data indicats al començament.

Enric Argullol i Murgadas, Conseller-Secretari del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya,

CERTIFICO : Que el present exemplar és còpia autèntica del seu original, el qual es troba en l'arxiu al meu càrrec.

Barcelona, trenta de juliol de mil nou-cents vuitanta-cinc.

Enric Argullol i Murgadas

Vist-i-plau

El President

Francesc Fdez. de Villavicencio

DICTAMEN SOBRE L'ADEQUACIÓ CONSTITUCIONAL I ESTATUTÀRIA DE LA LLEI 6/1985, DE L'1 DE JULIOL, DEL PODER JUDICIAL (Reg. P-433)

DICTAMEN NÚM. 103

A Barcelona, el dotze d'agost de mil nou-cents vuitanta-cinc.

El Govern de la Generalitat, en la seva sessió del dia 15 de juliol de 1985, va prendre l'acord que es reproduïx a continuació :

«En compliment del que estableix l'article 41 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i l'article 8.2 de la Llei 1/1981, del 25 de febrer, de Creació del Consell Consultiu de la Generalitat, s'acorda sol·licitar a aquest Consell que emeti el dictamen previ a la interposició del recurs d'inconstitucionalitat, en relació a si els articles 5, paràgraf 4; 35; 37; 70; 231; 434; 455, i Disposició Addicional sisena, com també qualsevol altre que el Consell estimés oportú, de la Llei Orgànica 6/1985, de l'1 de juliol, del Poder Judicial, pot suposar invasió de les competències que corresponen a la Generalitat en virtut del que estableix l'Estatut d'Autonomia».

La comunicació de petició de dictamen del Govern de la Generalitat va tenir entrada en el Registre d'aquest Consell el dia 1 d'agost de 1985 (R. 606).

Així mateix, la Mesa del Parlament de Catalunya, en la seva sessió del dia 30 de juliol de 1985, va prendre l'acord que es reproduïx a continuació :

«La Mesa admet a tràmit les sol·licituds de dictamen del Consell Consultiu previ a la interposició de recurs d'inconstitucionalitat contra la Ley Orgànica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial, presentades pels G. p. d'Esquerra Republicana i del PSUC (Reg. 5490), i per més d'una desena part dels membres de la Cambra, del G. p. de Convergència i Unió (R. 5507), i d'acord amb l'article únic de la Llei 13/85, del 25 de juny, de modificació parcial de la Llei 1/1981, de 25 de febrer, de Creació del Consell Consultiu de la Generalitat, i amb l'article 10.1 de la Llei 1/1981, del 25 de febrer, de Creació del Consell Consultiu de la Generalitat, acorda de trametre la dita sol·licitud al President del Consell Consultiu perquè emeti el

Dictamen al qual fa referència l'article 8.2 de la Llei abans esmentada».

La comunicació de petició de dictamen del Parlament de Catalunya va tenir entrada en el Registre d'aquest Consell el dia 1 d'agost de 1985 (R. 607).

Aquest Consell Consultiu, en la sessió tinguda el dia 6 d'agost de 1985, va examinar les sol·licituds de dictamen esmentades i, d'acord amb el que disposen els articles 12 i 13 del Reglament d'aquest Consell, es declarà competent per a l'emissió del dictamen, i, així mateix, acordà d'emetre'n un de sol i lliurar-ne dues certificacions a utilitat de cadascun dels òrgans sol·licitants. En la mateixa sessió es nomenà ponent el President del Consell, senyor Francesc Fdez. de Villavicencio.

Aquest Consell Consultiu de la Generalitat, en la sessió tinguda el dia d'avui, amb assistència dels senyors Francesc Fdez. de Villavicencio i Arévalo, President, Eduard Vivancos i Comes, Robert Vergés i Cadanet, Lluís Roca-Sastre i Muncunill, Francesc de Carreras i Serra i Enric Argulloll i Murgadas, que n'és Secretari, ha deliberat sobre el Projecte de Dictamen elaborat per la ponència i, en conseqüència, ha acordat d'emetre el següent

DICTAMEN

ANTECEDENTS

1. L'objecte d'aquest dictamen és emetre opinió fonamentada en Dret sobre si la Llei 6/1985, de l'1 de juliol, del Poder Judicial, és adequada a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
2. S'ha demanat informació i documentació complementàries als Grups parlamentaris d'Esquerra Republicana, PSUC i Convergència i Unió.
3. El Consell ha disposat d'antecedents documentals tramesos pel Departament de Justícia de la Generalitat i per la Presidència de l'Audiència Territorial de Barcelona.

ÍNDEX

- I. Exposició.
- II. Legitimació del Parlament i del Consell Executiu.
- III. L'Administració de Justícia.
- IV. Reserva Estatutària.
- V. Clàusula de Subrogació.
- VI. Nomenament del President del Tribunal Superior de Justícia.
- VII. El Tribunal Superior i els altres òrgans jurisdiccionals a Catalunya. Referència a l'Audiència Nacional.
- VIII. Conflictes de jurisdicció i de competència i qüestions de competència.
- IX. Instància per a la convocatòria de concursos i oposicions.
- X. El mèrit preferent.
- XI. L'idioma en els Tribunals.
- XII. Demarcacions judicials. Seu dels òrgans.
- XIII. Representació i defensa en judici de la Generalitat.
- XIV. Institut de Medicina Legal.

XV. Advocats i Procuradors.

XVI. Tribunals Arbitrals de Censos de Catalunya.

FONAMENTS

I

1. La Llei Orgànica 6/1985, de l'1 de juliol, del Poder Judicial, representa un propòsit de regular la matèria d'acord amb les normes constitucionals, i de regular-la definitivament, tancant així una més que centenària història d'organització provisional del dit Poder, que passa per la Llei del 18 de setembre de 1870, la Llei addicional del 14 d'octubre de 1872, la Llei de bases per a la reforma de la Justícia Municipal de 19 del juliol de 1944 i per nombroses disposicions legals i reglamentàries posteriors i disperses.

Sobre la base de la divisió de poders, de la distribució territorial del Poder legislatiu i executiu, de la necessitat d'acomodar l'organització del Poder Judicial a les previsions constitucionals i estatutàries, la LOPJ configura la matèria de la següent manera :

Un *Títol preliminar* tracta del Poder Judicial i de l'exercici de la potestat jurisdiccional, i recorda amb freqüència normes constitucionals i doctrina del TC.

El *Llibre I* es titula «De la extensión y límites de la jurisdicción y de la planta y organización de los Juzgados y Tribunales», i comprèn temes com l'extensió i límits de la jurisdicció dels Tribunals espanyols, les classes o planta dels Jutjats o Tribunals, l'organització territorial en allò judicial, els conflictes de jurisdicció i els conflictes i qüestions de competència i la composició i atribucions dels òrgans jurisdiccionals, amb expressió de cadascun d'ells i de les seves competències.

El *Llibre II* configura el govern del Poder Judicial, que encomana al Consell General de Poder Judicial, al qual atribueix, entre altres, la potestat reglamentària i una sèrie de competències que difereixen de manera notòria de les establertes per la Llei Orgànica 1/1980, del 10 de gener.

El *Llibre III* regula el règim dels Jutjats i Tribunals, encara que inclou un notable nombre de normes estrictament processals, i regula entre altres coses la nul·litat dels actes judicials després que la Llei 34/1984, del 6 d'agost, havia suprimit l'incident de nul·litat d'actuacions. Dins d'aquest mateix llibre es desenvolupa la responsabilitat patrimonial de l'Estat pel funcionament de l'Administració de Justícia.

El *Llibre IV* es dedica als Jutges i Magistrats integrants de la Carrera judicial, a les proves d'ingrés i la provisió de destins, i al règim de llicències i permisos. Sota el títol de «De la independència judicial», tracta de la inamobilitat dels Jutges i Magistrats, de les incompatibilitats i prohibicions que el càrrec comporta, de la immunitat, del règim d'associació i de la independència econòmica. A més, regula la responsabilitat penal, civil i disciplinària dels Jutges i Magistrats. Els dos últims títols tracten dels Jutges en règim de provisió temporal i del Centre d'Estudis Judicials, la denominació del qual substitueix la de l'antiga Escola Judicial.

El *Llibre V* tracta del Ministeri Fiscal, dels Advocats i Procuradors, de la Policia Judicial, de la representació i defensa de

l'Estat i altres ens públics, i de les sancions que poden imposar-se als que intervenen als plets o causes.

El *Llibre VI* regula el «Personal al servei de la Administració de Justícia», integrat pels Secretaris judicials, els Metges forenses, els Oficials, Auxiliars i Agents judicials, i pels Cossos que puguin crear-se per a l'auxili i col·laboració amb els Jutges i Tribunals, encara que també admet la prestació de serveis permanents o ocasionals d'auxili per professionals i experts, contractats àdhuc en règim laboral.

La Llei, que consta de 508 articles, es completa amb 13 Disposicions addicionals, 34 Disposicions transitòries, una Disposició derogatòria i una Disposició final, segons la qual entraria en vigor al dia següent de la seva publicació en el BOE (dimarts 2 de juliol de 1985).

2. La simple enunciació anterior posa en relleu que la LO que dictaminem és extraordinàriament complexa. Evidentment, aquesta complexitat no afecta en tots els casos l'interès de la Generalitat de Catalunya, directament, però és inexcusable anomenar-la perquè potser en ella resideix la causa última de les seves imperfeccions respecte de l'ordre constitucional i estatutari.

a) En primer lloc, la seva matèria no és enterament la pròpia d'una Llei Orgànica del Poder judicial.

Per exemple, seguint la tònica començada al Reglament Provisional per a l'Administració de Justícia pel que respecta a la Reial jurisdicció ordinària, del 26 de setembre de 1835, i continuada a la Llei Provisional sobre organització del Poder Judicial del 15 de setembre de 1870 i les altres normes abans esmentades, la LOPJ conté nombroses normes de caràcter estrictament ordenador del procediment: art. 5.4 (fonamentació del recurs de cassació en infracció de precepte constitucional), art. 10 (sobre efectes prejudicials), art. 20 (justícia gratuïta), art. 51 i 52 (qüestions de competència), art. 182 i 185 (dies i hores hàbils), art. 238 i 242 (nullitat d'actes judicials), art. 244 i 248 (classes i formes de les resolucions judicials), i en general tot el Títol III (sota la rúbrica «De las actuaciones judiciales») del Llibre III («Del régimen de los Juzgados y Tribunales»), que comprèn des de l'art. 179 fins a l'art. 278. Tot això, en virtut de la Disposició derogatòria, punt 1, de la LO, té una incidència especial a la Llei 34/1984, del 6 d'agost, sobre Reforma Urgent de la Llei d'Enjudiciament Civil.

S'inclou també una norma, com l'art. 6, sobre jerarquia normativa, la qual tampoc és evidentment matèria pròpia d'una Llei Orgànica del Poder Judicial.

b) D'altra banda, la LO que dictaminem no és solament Llei Orgànica del Poder Judicial, sinó també del Consell General del Poder Judicial, ja que deroga expressament la Llei Orgànica 1/1980, del 10 de gener, del dit Consell General, i dedica al «Govern del Poder Judicial» tot el Llibre II.

Això suposa una interpretació adequada, però més aviat àmplia, de l'art. 122 CE, que distorsiona el quadre ofert pel bloc constitucional, atès que ja habitualment i a la majoria dels Estatuts d'Autonomia es venien anomenant com a Lleis Orgàniques diferents la del Poder Judicial i la del Consell General del Poder Judicial.

c) Una sèrie de preceptes en reproduïxen d'altres de la Constitució o incorporen doctrina del Tribunal Constitucional: així, els arts. 1.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6, 8, 11.3, 16, 20, etc., tècnica que mereix reserves en ambdós aspectes. En el primer,

perquè la reproducció de preceptes legals, encara que siguin constitucionals, és totalment supèrflua; i en el segon, perquè la doctrina del Tribunal Constitucional pot canviar sense que els preceptes de la LO que la incorporen puguin evidentment impedir-ho.

d) Els arts. 436 a 442 estableixen normes sobre l'actuació i designació d'Advocats i Procuradors i àdhuc sobre la seva denominació i les seves responsabilitats, abastant per tant plenament l'àmbit professional.

e) A l'últim, l'article 435 es dedica a definir la missió del Ministeri Fiscal, que té el seu propi Estatut orgànic.

Fetes, doncs, aquestes observacions generals, anirem directament a fonamentar el nostre dictamen.

II

Examinarem en aquest Fonament la legitimació del Parlament de Catalunya i del Consell Executiu de la Generalitat per a interposar recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei Orgànica que dictaminem.

En altres dictàmens ja hem examinat aquest tema. Per referir-nos a un d'ells citem el Dictamen núm. 86, i recordem que en aquest fèiem al·lusió al caràcter eminentment objectiu del procés constitucional, descartant una interpretació excessivament formalista d'aquest.

Després d'aquesta afirmació del principi «pro actione», descrivíem la diferència entre el prescrit a l'article 162.1.a) CE i l'establert a l'article 32.2 LOTC, i esmentàvem l'expressió d'aquest darrer precepte, tan coneguda i debatuda, que limita la legitimació de les Comunitats Autònomes al supòsit en què les Lleis, disposicions o actes amb força de llei de l'Estat objecte del recurs «puedan afectar a su propio ámbito de Autonomía».

La interpretació del dit incís va merèixer aleshores la nostra discrepància en tant que s'havia entès pel TC (sentència del 14 de juliol de 1981) com a norma que reservava a les Comunitats Autònomes la legitimació per a recórrer els supòsits de defensa dels interessos exclusivament autonòmics, reduint aquest àmbit d'interessos al de les competències.

Però, com ja se sap, aquesta sentència anava acompanyada d'un vot particular segons el qual les facultats que l'article 137 CE atorga a les Comunitats Autònomes de gestionar els seus interessos respectius comprenen, no solament els interessos que el vot particular anomenava «jurídico-administrativos», sinó també els interessos polítics consagrats en la Constitució i en els respectius Estatuts d'Autonomia.

Tal vegada continuant la doctrina dels dissidents de l'esmentada sentència del 14 de juliol de 1981, el TC inicià un camí, en la sentència del 25 de desembre de 1982, molt més ponderat, en considerar que la legitimació de les Comunitats Autònomes no està objectivament limitada a la defensa de les seves competències, sinó que s'estén a l'àmbit dels seus interessos peculiars. D'aquesta manera, sempre segons el TC, *el feix de competències és la plasmació positiva de l'àmbit propi d'autonomia, de manera que l'objectiu que persegueix l'acció, és a dir, la pretensió a què doni lloc, no és la preservació o delimitació del propi àmbit competencial, sinó la depuració objectiva de l'ordenament*.

Finalment, en sentència del 15 de març de 1985 —encara que no es tractés d'un recurs interposat per una Comunitat

Autònoma—, el TC ha reiterat el *caràcter objectiu del recurs d'inconstitucionalitat*, en declarar que :

«La facultad de promover el recurso de inconstitucionalidad no lo otorga la Constitución en atención a un interés propio de quienes la reciben, sino en virtud de la alta cualificación política que resulta de su cometido constitucional. No se defiende mediante este recurso ningún interés o derecho propio, sino el interés general y la supremacía de la Constitución, de manera que *el «ius agendi» en que tal facultad consiste, sin conexión alguna con los derechos de que es titular la persona que lo ejerce, forma parte de las competencias que corresponden al órgano que se ocupa o del haz de facultades propias de la representación política que se ostenta»*.

En el cas objecte del present dictamen, el dubte sobre la legitimació de la Generalitat no es pot plantejar. En primer lloc, perquè la Generalitat té competències específiques en la matèria objecte de la LOPJ. En segon terme, perquè té un interès propi i peculiar en l'organització judicial a Catalunya, en la competència dels seus òrgans i en l'estructura i funcionament del Tribunal Superior de Justícia.

Així i tot, aquesta legitimació només arriba a denunciar la falta d'adequació de normes de la LOPJ que afecten a aquestes competències o a l'àmbit dels interessos de Catalunya, reflectits en el seu Estatut d'Autonomia.

Per aquest motiu, prescindirem d'emetre la nostra opinió sobre la constitucionalitat d'alguns preceptes de la dita LO que han estat profundament i reiteradament debatuts. Aquesta reserva no suposa assentiment ni dissentiment, sinó únicament una limitació imposada pel lloc precís en què la nostra actuació s'ha de situar.

III

1. Segons l'article 149.1.5 CE, l'Estat té competència exclusiva en matèria d'«Administració de Justícia».

Aquesta expressió pot fer pensar que la Constitució reserva la competència exclusiva a l'Estat, globalment, en tota matèria que afecti *la justícia*. Això emportaria que la norma continguda a l'article 152.1 CE, segon paràgraf, seria qualitativament una excepció gairebé privilegiada a la regla de l'article 149.1.5 CE, que exigiria la seva interpretació no extensiva (art. 4.2 del Codi Civil). En conseqüència, doncs, la Generalitat no podria haver assumit a l'Estatut més competències que la de «participar» en l'organització de les demarcacions judicials del territori català (art. 152.1 CE, segon paràgraf).

Estimem que aquesta és una visió simplista. No la comparem en absolut. Creiem que el tema té una complexitat òbvia i que mereix un estudi més profund. Particularment, exigeix una determinació rigorosa del que s'entengui per «Administració de Justícia».

Des de la Constitució de 1812, les lleis i la doctrina han estat utilitzant l'expressió «Administració de Justícia» juntament amb la de «Poder Judicial», indiscriminadament i sinònimament, per expressar la potestat jurisdiccional d'administrar la justícia aplicant l'Ordenament jurídic.

L'actual Constitució segueix la mateixa tònica. Com passa en molts altres casos en què sota nomenclatures i amb matisa-

cions diferents la Constitució dispersa pel seu articulat el tractament de determinades matèries, en aquesta que examinem nombrosos preceptes, i no solament l'article 149.1.5, al·ludeixen a l'Administració de Justícia i al Poder Judicial. Així, els articles 17, 22, 24, 53, 106, la rúbrica del Títol VI, arts. 117 a 127, 152.1 i DA 4^a CE.

Si examinem amb deteniment aquest cúmul de preceptes, observem que la Constitució posa en relleu una diferència semàntica que té sovint un fonament conceptual. És a dir, la Constitució utilitza ambdues expressions com a sinònimes, i quan parla d'Administració de Justícia es refereix tant a l'aspecte orgànic com al funcional del Poder Judicial. Però una cosa és certa : només del Poder Judicial «stricto sensu» i no de la matèria més general relativa a la justícia.

D'aquesta manera resulta que, en principi, l'article 149.1.5 CE —en tant que reserva competències a l'Estat entès globalment en matèria d'Administració de Justícia— simplement reafirma el que en altres normes s'estableix amb més expressivitat, és a dir, que el Poder judicial constitueix un aparell de l'Estat i un Poder únic i independent, que estén la seva jurisdicció a tot el territori espanyol.

Aquest Poder, però, necessita, d'una banda, ésser governat i, d'altra, comptar amb uns mitjans personals i materials que han de proporcionar-li d'altres poders que disposin d'aquests mitjans o que hi tinguin accés.

Pel que fa al govern del Poder judicial, l'article 122.2 CE l'encomana a un òrgan específic —que ha de ser creat per llei orgànica—, amb paraules solemnes : «El Consell General del Poder Judicial és l'òrgan de govern d'aquest darrer».

La concepció d'aquest Consell General obeeix al desig d'enfortir la independència del Poder Judicial, particularment respecte a l'Executiu. D'aquesta manera, les funcions governatives de caràcter judicial són assumides íntegrament pel Consell i no hi pot tenir cap intervenció l'Executiu, que queda en aquest sentit absolutament desapoderat. La Llei orgànica que dictaminem dedica tot el Llibre II, sota la rúbrica «Del gobierno del Poder Judicial», als òrgans que han de governar-lo : el repetit Consell i, *subordinat a aquest*, «las salas de gobierno del Tribunal Supremo, de la Audiencia Nacional y de los Tribunales Superiores de Justicia», com també els Presidents d'aquests Tribunals i els titulars de la resta d'òrgans jurisdiccional (art. 104.2), dels quals s'afirma que tenen funcions *governatives* (art. 106.3).

És cert que, repassant la Llei Orgànica del Poder Judicial, es troben nombroses referències a facultats atribuïdes o reservades al Govern de l'Estat, i específicament al Ministeri de Justícia. Les examinarem en un altre fonament. Ara ens limitarem a deixar constància que si algunes d'aquestes facultats formen part nuclear del govern del Poder judicial, no han de ser assumides per l'Executiu; ni tan sols pot emparar-les la potestat reglamentària que li concedeix l'article 97 CE, ja que aquesta només pot tenir per objecte l'Administració de Justícia.

En conseqüència, doncs, de la reserva a l'Estat de la competència exclusiva en la matèria d'Administració de Justícia no en deriva una atribució de la potestat reglamentària al Govern respecte al Poder Judicial, que és autònom i *té la seva potestat reglamentària externa pròpia*, és a dir, la que fa referència a les funcions governatives de caràcter judicial (arts. 107.9, 110, 122, 127.8, 142, 377 LOPJ).

Al marge de tot això, queden —o poden quedar— facultats merament administratives no estrictament judicials, és a dir, aquelles que facin possible el funcionament més adient de l'Administració de la Justícia o Poder Judicial.

Al nostre entendre, aquesta funció és de naturalesa predominantment executiva, i adopta en ocasions un aspecte quasi-reglamentari (com és el cas de la fixació de plantilles, o del règim de retribucions, etc.).

Es tracta de fer que el servei públic de l'Administració de la Justícia funcioni bé, amb els mitjans materials i pressupostaris adients, dins d'unes demarcacions correctes que apropin la justícia al ciutadà atenent circumstàncies diverses, i amb el personal i tècnics auxiliars que calguin.

Aquestes facultats constitueixen una fórmula participativa de gestió en matèria no integrada en el concepte de Poder judicial, que es poden reconèixer o atribuir a l'Executiu.

2. D'altra banda, res no s'oposa que els Estatuts d'Autonomia, de forma limitada, puguin establir certes regles conduents a configurar el Poder judicial en el seu territori, atenent els interessos específics de la Comunitat. Per justificar-ho, evidentment, no són suficients les competències d'autoorganització (arts. 147.2.c i 148.1.1ª CE i 9.1 EAC), atès que ni el Tribunal Superior de Justícia ni els altres òrgans judicials radicats en el territori de la Comunitat no són òrgans d'aquesta (STC 14 juliol 1981 i 22 juny 1982). Sí que ho és, en canvi, l'article 152.1 CE, entès àmpliament en funció de l'interès de la Comunitat (art. 137 CE).

Tampoc hi ha inconvenient en l'assumpció per part de les Comunitats Autònomes de certes competències d'execució, en vista a la millor prestació del servei, d'acord amb els criteris sobre distribució de competències de l'art. 149.3 CE. A aquest respecte, i sens perjudici de la crítica que es farà en el seu lloc, el mateix article 37.3 LOPJ estableix la possibilitat d'atribuir a les comunitats autònomes la gestió dels recursos «cuando los respectivos Estatutos de Autonomía les facultan en esta materia».

En conseqüència, les respectives previsions estatutàries gaudiran del rang que els és propi, sens perjudici que, a més, les lleis de l'Estat, i en particular la LOPJ, puguin ampliar-les, en supòsits concrets, sempre dins la legitimitat constitucional.

IV

Dedicarem aquest fonament a justificar com els articles 18 a 23, 31.2, 38, DA 3ª i DT 4ª EAC gaudeixen de l'anomenada «reserva estatutària» (art. 147 i d'altres CE) i, per tant, tenen congelat el seu rang, de manera que la LOPJ no pot contradir-los sense incórrer en infracció del bloc constitucional.

En primer lloc, basarem aquesta «reserva» amb caràcter general en la naturalesa dels Estatuts d'Autonomia i la seva integració en el bloc constitucional.

Estudiarem després aquesta reserva en funció dels principis que informen la Constitució en matèria de Poder Judicial en relació amb la consagració efectiva d'unes autonomies polítiques.

Seguidament, examinarem l'empara addicional que per als dits preceptes de l'Estatut ofereix l'article 152.1 CE, segon i tercer paràgrafs.

Finalment considerarem —només als efectes de remarcar la

«reserva», i en la mesura que calgui— cadascun dels repetits preceptes estatutaris.

1. Segons l'article 81 CE :

«1. Són lleis orgàniques les relatives al desenvolupament dels drets fonamentals i de les llibertats públiques, les que aprovin els Estatuts d'Autonomia i el règim electoral general i les previstes per la Constitució.

2. L'aprovació, la modificació o la derogació de les Llei Orgàniques exigeix la majoria absoluta del Congrés, en una votació final sobre el conjunt del projecte».

Però els Estatuts d'Autonomia, sens perjudici de ser formalment lleis orgàniques, són lleis orgàniques diferenciades en diversos aspectes :

a) Tenen per finalitat específica la constitució d'autonomies territorials amb un àmbit de poder propi i amb unes competències materials que desapoderen l'Estat en el moment en què són assumides. Així, els Estatuts d'Autonomia són lleis orgàniques que, al costat de la Constitució, fan possible l'autonomia política de les nacions i regions garantida per la mateixa Constitució (art. 2). Contribueixen, doncs, a l'estructuració de l'Estat plural. Diguem que, en certa manera, aquest Estat plural previst en la Constitució ho és només «in potentia» fins que els Estatuts d'Autonomia l'actuen i el vivifiquen.

b) Per això mateix, els Estatuts d'Autonomia constitueixen un complement *integrador* de la Constitució com a norma suprema. No és aventurat afirmar que, encara que només fos per això, els Estatuts d'Autonomia gaudeixen d'un rang superior a les altres Llei Orgàniques (com insinua la Sentència del Tribunal Constitucional del 4 de febrer de 1982). Aquesta és la raó que es sostingui amb unanimitat que els Estatuts d'Autonomia formen amb la Constitució el nucli fonamental de l'anomenat «bloc constitucional», el qual resulta de l'encaix harmònic d'ambdues normes.

c) El rang dels Estatuts d'Autonomia es manifesta també en la seva forma peculiar d'elaboració, aprovació i reforma, especialment quan es tracta d'Estatuts d'Autonomia ex-article 151 CE.

Així, l'aprovació i la modificació de les lleis orgàniques requereixen simplement la majoria absoluta del Congrés en una votació final sobre el conjunt del projecte (art. 81.2 CE). El tràmit és, doncs, simplement parlamentari.

En canvi, l'elaboració i aprovació dels Estatuts d'Autonomia, llevat del supòsit excepcional previst a l'article 144 CE, és particularment complexa i excedeix dels límits d'aquell tràmit. La iniciativa parlamentària escapa de l'article 87 CE i es trasllada a òrgans extraparlamentaris pertanyents al territori que vol accedir a l'autonomia (art. 143.2, 151.1 i DT 2ª CE); el Projecte d'Estatut d'Autonomia és elaborat per una Assemblea «ad hoc» composta per Senadors i Diputats elegits en les circumscripcions territorials respectives (art. 151.2.1 CE), que ha d'arribar a un acord amb la Comissió Constitucional del Congrés (art. 151.1.2 i 3 CE; només a falta d'acord es tramita el projecte d'Estatut com a Projecte de Llei). D'aquesta última característica deriva l'anomenada naturalesa paccionada dels Estatuts d'Autonomia, que, això no obstant, s'exterioritza amb més força quan se sotmeten a referèndum del cos electoral del territori (art. 151.1.3 CE), els ciutadans del qual participen així activament en el pacte.

I, pel que fa a la reforma dels Estatuts d'Autonomia, confor-

mement al marc establert per l'article 152.2 CE, serà necessari un nou referèndum i, a més, el compliment de les normes que els mateixos Estatuts d'Autonomia estableixin (per a Catalunya, els arts. 56 i 57 EAC).

Les consideracions anteriors fan que cap llei, encara que sigui orgànica, no pugui contradir qualsevol Estatut d'Autonomia, encara que podrà precisar o adaptar els seus conceptes per via interpretativa, o suplir omissions si hi ha llacunes que ho requereixin o desenvolupar les seves previsions.

L'Estatut d'Autonomia, un cop sancionat i promulgat, és inexpugnable perquè s'integra en el bloc constitucional. Al nostre parer, si el Tribunal Constitucional aprecia en un precepte d'algun Estatut d'Autonomia aspectes incompatibles amb una norma explícita de la Constitució, atès que aquesta, com a norma suprema, es troba en un nivell superior al dels Estatuts d'Autonomia, però alhora aquests ja estan integrats en aquella, formant l'anomenat «bloc constitucional», que és indivisible, hauria de salvar la contradicció eventual d'apel·lant a les normes hermenèutiques que contempnen l'Ordenament Constitució - Estatuts d'Autonomia en conjunt, i buscant la solució més harmònica i integradora.

En conseqüència, i pel que fa al cas dictaminat, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya gaudeix d'una resistència respecte a la LOPJ, per la qual cosa qualsevol precepte d'aquesta que contradigui els amparats per la reserva estatutària serà inconstitucional pel fet d'ésser contrari al sistema de fonts previst a la Constitució. La qual cosa ens porta a una conclusió addicional: les normes de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya dedicades a l'Administració de Justícia en sentit estricte formen part, a Catalunya, de l'estructura constitucional —orgànica i funcional— del Poder Judicial.

2. L'article 138.28 de l'Avantprojecte de la Constitució atribuïa a la competència exclusiva de l'Estat «la Administración de Justicia», i afegia: «El Estado fijará las bases que permitan armonizar el ejercicio de la función judicial en todo el territorio del Estado, de acuerdo con el principio de unidad judicial y de los distintos cuerpos profesionales que la integran, sin perjuicio de la intervención de los territorios autónomos en la *organización* de la misma».

Es proclamava, doncs, la unitat judicial, però s'autoritzava les Comunitats Autònomes a intervenir *fins i tot en l'organització de l'Administració de justícia* en el seu territori, encara que sotmesa aquesta intervenció a unes bases harmonitzadores.

Evidentment, la concessió a les Comunitats Autònomes d'intervenció en l'organització de l'Administració de justícia resultava poc coherent amb la declaració de la unitat judicial. Aquesta fou potser la causa que l'incís desaparegués.

La Constitució consagra definitivament la unitat del Poder Judicial —o de l'Administració de justícia, amb la qual la identifiquem— sense cap concessió en matèria organitzativa o funcional a les Comunitats Autònomes.

Aquesta unitat de poder abasta el que és orgànic i es completa amb la unitat de jurisdicció (especialment, art. 117.5 CE). La diversitat operativa de la jurisdicció exigeix la distribució dels òrgans jurisdiccional per mitjà de la fixació de circumscripcions territorials; l'única excepció —a part de la conjuntural i no constitucionalitzada Audiència Nacional— la constitueix el Tribunal Suprem, òrgan jurisdiccional en tots els

ordres, que estén la seva a tot el territori de l'Estat (art. 123.1 CE i referències en altres preceptes constitucionals).

La mateixa finalitat de la funció judicial —aplicació de la Llei al cas concret— exigeix una aproximació dels òrgans judicials a la seu en què es planteja el contenciós. Si algun poder de l'Estat requereix una àmplia «descentralització», és precisament el Poder Judicial. Es pot afirmar, en aquest sentit, que és pròpia de l'Administració de justícia una extrema dispersió territorial, escalonada fins a la mínima expressió orgànica i funcional dels Jutjats de Pau. Així es fa arribar l'operativitat del servei públic fins a l'últim reducte on es produeixi una contesa. Tot això, sense minvar la unitat del Poder i sense que suposi una distribució «política» d'aquest Poder ni de la jurisdicció que comporta.

Això és així qualsevol que sigui el disseny constitucional de la resta de Poders de l'Estat, és a dir, es tracti d'un Estat únic o plural.

Nogensmenys, la qüestió adquireix un sentit peculiar quan l'Estat s'organitza pluralment, i les potestats legislatives i reglamentàries són atribuïdes, a més de l'Estat, a altres Ens polítics, que denominem Comunitats Autònomes. Aleshores sembla especialment adequat que el mateix Poder Judicial únic s'adapti a una distribució orgànica i funcional compatible amb l'Estat de les Autonomies. Amb unes altres paraules, si en qualsevol cas l'estructura territorial del Poder Judicial tendeix a la descentralització, resulta adequat especialment que el plantejament d'aquesta tingui en compte d'una manera especial l'existència de Comunitats Autònomes de naturalesa política amb potestats en un determinat territori. D'aquesta manera, com diem, el Poder Judicial no ha d'obviar —per un excessiu zel en la defensa de la seva unitat substancial—, abans potenciar una efectiva distribució d'òrgans i funcions, encara que en certa manera suposi un trencament «formal» d'aquesta unitat, si amb això segueix —com ha de ser— l'esquema autonòmic de la Constitució fins als límits que la mateixa Constitució permeti. Advertim en aquest sentit, com ha fet el Tribunal Constitucional (Sentència del 14 de juny de 1982), que la Constitució ha d'interpretar-se en consonància amb la forma composta de l'Estat; la qual cosa implica una manifestació singular de la forma en què l'hermenèutica suposa la referència de la norma al reflex orgànic de l'Ordenament en què s'insereix.

S'afegeix a això la consideració que la Comunitat Autònoma no és un òrgan d'exercici dels poders de l'Estat, entès com a aparell central, sinó un òrgan de poder polític, la competència del qual no és per regla atorgada o delegada per l'Estat, sinó derivada de la mateixa Constitució i dels Estatuts d'Autonomia (v. STC del 5 d'agost de 1983). D'aquesta manera, les Comunitats Autònomes constitueixen el resultat de l'organització territorial de l'Estat entès com a ordenament; però l'existència d'una organització política i d'autogovern (arts. 147.2.c i 148.1.1 CE, i 9.1 EAC) i l'exercici de competències als nivells més alts, incloent el legislatiu (art. 25 EAC), obliga a considerar que amb això la Comunitat Autònoma satisfà interessos generals i propis («respectius» en la terminologia de l'article 137 CE), que determinen una identitat col·lectiva políticament recuperada.

És, doncs, absolutament coherent que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya hagi reflectit aquesta circumstància especial en tractar de l'Administració de justícia, considerant, d'una

banda, la seva unitat, però admetent que l'aproximació d'alguns dels seus òrgans a la Generalitat —sense arribar a formar part de les seves pròpies institucions— deriva d'alguna cosa més profunda que la tradicional territorialització de l'organització de la justícia. Deriva, entre d'altres coses, de la necessària contemplació dels interessos de la Comunitat Autònoma com a entitat pública productora d'un ordenament jurídic propi que els Tribunals radicats en el territori han d'aplicar.

Per tot això podem afirmar : a) que els òrgans del Poder Judicial radicats a Catalunya no pertanyen a la Generalitat ni aquesta, per tant, no té un Poder Judicial propi; b) que aquests òrgans operen a Catalunya d'una forma lligada tan estretament als interessos catalans i al Dret emanat de la Generalitat, que poden considerar-se, en aquest sentit, com a òrgans especialment —encara que externament— *vinculats* a aquesta.

S'ha de considerar un altre aspecte. Com a poder públic, la Generalitat té un interès específic —emparat per la Constitució— en el respecte i la promoció al seu territori de les seves peculiaritats socials i jurídiques, de la plenitud dels drets i deures dels seus ciutadans, com també en el recte funcionament dels serveis públics.

Aquesta consideració justifica suficientment que la Constitució hagi emparat la possibilitat que la Generalitat assumeixi competències en relació amb l'Administració de justícia a Catalunya i entre aquestes, com a fonamentals, les que tinguin per objecte —bé directament, bé sota la forma de col·laboració o participació— el millor funcionament d'aquella en el seu territori.

Aquesta visió peculiar del tema del Poder Judicial en relació amb l'Estat de les autonomies, entenem que empara les corresponents normes de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya —amb caràcter general— amb l'anomenada «reserva estatutària» en la matèria; de manera que la LOPJ no pugui contrdir legítimament les normes de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya sota el pretext que no estan emparades per aquesta reserva. La Constitució i els seus principis, dins de les idees exposades, hauran de fer prevaler les normes estatutàries.

3. És clar, naturalment, que de la matèria «Administració de justícia» s'ha de separar tot el que es refereixi a la legislació processal, la competència sobre la qual l'ostenten l'Estat i la Generalitat, segons els casos, en virtut d'un altre títol (art. 149.1.6 i 18 CE i 9.3 EAC).

Doncs bé, de les múltiples referències a la matèria de la justícia —excloses les normes processals— es pot fer una classificació primària :

- a) Les que contemplen l'organització i les funcions jurisdiccionals pròpiament dites.
- b) Les que al·ludeixen a l'Estatut dels funcionaris que amnistren la justícia, inclosos els procediments de selecció.
- c) Les que contemplen les funcions de cooperació i auxili i, per tant, el personal que les compleix i els mitjans materials i econòmics necessaris per al funcionament de l'Administració de la Justícia.

Suposat això, les competències a què es refereixen els apartats a) i b) corresponen en exclusiva a l'Estat per l'article 149.1.5 CE, amb les precisions que fem en un altre fonament. En canvi, les de l'apartat c) estan fora d'aquesta assignació i poden ser assumides per les Comunitats Autònomes en virtut de l'article 149.3 CE.

A això no s'oposa el fet que l'article 122.1 CE reservi a la LOPJ la determinació de l'estatut jurídic «del personal al servei de l'Administració de la justícia», ja que en concepte d'estatut jurídic dels funcionaris no s'han d'incloure, necessàriament, totes les matèries que abastin aquests, directament o indirectament.

En resum, doncs, el sistema peculiar de l'adaptació del Poder Judicial únic a la territorialització de l'Estat amb la finalitat específica d'aplicar l'ordenament en consonància amb els interessos de la Comunitat Autònoma que exerceix el seu poder polític en el territori respectiu, i la naturalesa de la norma-marc de l'article 152.1 CE, segon i tercer paràgrafs, justifiquen suficientment l'existència d'una reserva estatutària a favor de les normes dels respectius Estatuts d'Autonomia que persegueixin el desenvolupament adients d'aquella finalitat.

4. Contemplem ara el tema de la «reserva estatutària» mitjançant l'examen de l'article 152.1 CE, segon i tercer paràgrafs, en el qual es tracta dels Tribunals Superiors de Justícia i de la seva inserció en l'àmbit d'interessos de les Comunitats Autònomes, com també de determinades competències d'aquestes.

El precepte surt de dos pressupòsits ben clars :

a) La coneguda unitat del Poder Judicial. Vàrem advertir en aquest sentit que és aquesta, ocasionalment, l'única norma (seguida de la DA 4^a CE) que de manera taxativa proclama aquesta unitat «del Poder», ja que l'article 117.5 CE, el que consagra és el principi d'unitat jurisdiccional.

b) La jurisdicció del Tribunal Suprem, al·ludida dues vegades i, en concret, per la remissió a l'article 123 CE. Com a òrgan, la seva jurisdicció és superior i, a més, extensible a tot Espanya.

A) Interessa, en primer lloc, esbrina el sentit i l'abast de l'article 152.1 CE, segon paràgraf.

Advertim, en primer lloc, que, en tots els seus aspectes i, per tant, no només quant al Tribunal Superior de Justícia, sinó també respecte a les competències correlatives de les Comunitats Autònomes, el conjunt de l'article 152 es refereix exclusivament a les Comunitats que accedeixin a l'autonomia política pel procediment previst en l'anterior article 151, i amb més raó a les esmentades en la Disposició Transitòria segona CE.

Aquesta dada és important (interpretació «a fortiori») perquè és un fet significatiu que el legislador estatal —que no deixa de ser un intèrpret qualificat de la Constitució— hagi establert el Tribunal Superior (excepte a La Rioja) i hagi atorgat competències a les Comunitats respectives en tots els Estatuts, fins i tot els aprovats pel procediment de l'article 143 CE. No es pot pensar que el legislador s'erri reiteradament i continuament en una matèria tan singular com són els Estatuts d'Autonomia i no es pot equivocar —com ha fet realment— en alguns aspectes de la Llei Orgànica del Poder Judicial (LOPJ).

Pel que fa al que ara ens interessa i sota els pressupòsits abans exposats, l'article 152.1, segon i tercer paràgrafs, contempla els punts següents :

D'una banda, atorga una nova i important dimensió política a l'organització territorial de l'Estat quant a les Comunitats Autònomes, ampliant-la —encara que amb unes restriccions naturals— al Poder Judicial :

- a) Preveu la creació —forçosa, pel que fa a les Comunitats

Autònomes ex-art. 151 — d'un Tribunal de Justícia en l'àmbit territorial de la Comunitat (que, per cert, pren el nom d'aquesta segons l'art. 71 LOPJ).

b) Concep aquest Tribunal Superior de Justícia com a òrgan en què culmina l'organització judicial en el respectiu territori.

c) Li assigna, en el territori, tota la jurisdicció que no correspongui al Tribunal Suprem.

d) Exigeix que totes les instàncies processals, en el seu cas —és a dir, si n'hi ha més d'una—, s'esgotin davant d'òrgans judicials radicats en el territori.

D'altra banda, permet que les Comunitats —si més no, repetim, les ex-art. 151— assumeixin competències de participació en l'organització de les demarcacions judicials de territori.

D'aquesta manera, com hem dit abans, malgrat la peculiar unitat del Poder Judicial, s'articula un sistema que, sense desvirtuar aquesta unitat, reclama la seva adaptació més adequada a l'estructura política plural de l'Estat i condueix el Poder Judicial al que podríem anomenar «màxima descentralització». D'altra banda, el nou impacte de l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma vincula aquesta descentralització als interessos administratius i polítics de la Comunitat respectiva, principalment si es té en compte que els òrgans judicials amb seu al territori autònom han d'aplicar no només normes legals i reglamentàries de l'Estat, sinó també, molt específicament, de la Comunitat Autònoma. De tot això deriva el que hem denominat «vinculació» del Poder Judicial a Catalunya.

L'article 152 CE articula, doncs, coherentment, un procediment pel qual l'interès de la Comunitat Autònoma (poder públic —territorialment sectorial— en virtut dels arts. 2 i 143 CE) és en certa manera satisfet i protegit en relació amb l'únic Poder de l'Estat que no s'adapta exactament a la distribució de poders que la Constitució preconitza.

Partirem ara de la hipòtesi que algunes disposicions de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya excedeixen aparentment de les línies mestres de l'article 152 CE en aquesta matèria.

Es podria pensar, davant d'aquest fenomen, que aquestes normes no estan emparades per la reserva estatutària genèrica de l'article 147 i d'altres CE ni per la de l'article 152, i que, ni la pretesa qualitat paccionada de l'Estatut, ni la incorporació a aquest de segments emparats tàcitament en la transferència o delegació de facultats a què es refereix l'article 150.2 CE, permetrien una congelació de rang ni, per tant, impedirien que la LOPJ incidís decisivament en el contingut de les normes estatutàries.

Això no obstant, entenem que els preceptes estatutaris, referits tant al Tribunal Superior de Justícia com a les competències de la Generalitat, estan emparats genèricament per la reserva estatutària.

Els arguments principals són els següents :

A) L'article 152.1, com hem dit, estableix un marc coherent en aquesta matèria. I en certa manera, es pot afirmar que és un marc mínim.

Proclama (traslladant la concepció de l'art. 137 CE) la territorialització forçosa de l'organització judicial en l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma, i també l'esgotament de totes les instàncies davant òrgans radicats en el territori. Això suposa la manifestació més terminant, no ja d'una descentralització de serveis de l'Administració de justícia, sinó d'una *concentració* dels seus òrgans i les seves funcions i mitjans en l'àmbit

territorial on es manifesten els interessos respectius de la Comunitat política autònoma. Es consagra així una certa autonomia del Tribunal Superior de Justícia per a aplicar l'ordenament de forma selectiva en relació amb aquests interessos.

B) L'argument es reforça pel fet de la col·laboració sistemàtica dels paràgrafs de l'article 152 que al·ludeixen aquesta matèria.

D'una part, l'article 152 està situat a continuació del 151, que estableix el règim d'accés a l'autonomia política, que pot anomenar-se privilegiat i d'un abast més ampli.

D'altra banda, el tractament de la qüestió referent a l'Administració de Justícia es fa, sense solució de continuïtat, seguidament a l'esment dels òrgans que configuren l'organització institucional autònoma. És evident que el Poder Judicial és actualment únic i que els Tribunals Superiors de Justícia no són òrgans de la Comunitat; però el seu tractament pròxim al d'aquells òrgans suggereix que, en el sentit del Constituent, els Tribunals Superiors de Justícia no són únicament òrgans d'un Poder de l'Estat, sinó òrgans d'un Poder de l'Estat vinculats estrictament a la Comunitat i als seus interessos.

Sembla evident, doncs, la impossibilitat d'interpretar l'article 152 CE d'una manera literal i, encara menys, restrictiva. Al contrari, les consideracions anteriors demostren que la norma estableix un veritable marc, unes línies generals que, posades en relació amb d'altres preceptes constitucionals, són conseqüència i alhora complement de la concepció de l'Estat de les Autonomies polítiques, i no simplement d'un Estat centralista amb òrgans i serveis descentralitzats i fins i tot administrativament autònoms.

És obvi, per això mateix, que l'articulació entre els dos conceptes (òrgans de l'Estat - òrgans que operen en la Comunitat Autònoma, i atenent específicament l'aplicació del Dret als seus interessos) no podia estar sinó plantejada en les seves línies mestres en la Constitució i, per tant, correspon, encara que no exclusivament, als Estatuts el desplegament del marc constitucional en la matèria, en funció de les remissions que deriven de la mateixa norma suprema, gaudint, en fer-ho, de plena reserva estatutària.

5. En un altre fonament expliquem la nostra versió de l'article 149.1.5 CE. Suposat el concepte que donem de l'«Administració de Justícia» i del seu abast, com també el paper de l'Executiu en la matèria, sembla clara a més la reserva estatutària basada en l'article 149.3 CE, dins dels límits de les potestats d'execució que concretem en altres passatges d'aquest dictamen.

6. Amb les consideracions anteriors està prou fonamentada la «reserva estatutària» en matèria d'Administració de justícia i en matèria de suport administratiu d'aquesta. Però, desitjant que el tema quedi clar, farem un recorregut pels diversos preceptes de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya que tracten d'aquest tema, la qual cosa ens donarà ocasió, alhora, de recordar-ne el contingut per a tenir-lo present al contrastar la LOPJ amb les dites normes estatutàries. Es tracta dels articles 18 a 23, 31.2 i 38 (aquest darrer en relació amb el 36.5 EAC).

Aquest recorregut i els comentaris que farem ens permetran arribar a la conclusió que els preceptes estatutaris no excedeixen dels límits naturals imposats per la unitat del Poder Judicial ni del marc establert per l'article 152.1 CE, segon i tercer

paràgrafs, ni dels criteris de distribució de competències de l'article 149.3 CE.

Per a realitzar aquest examen, classificarem els diversos preceptes en dos grups : A) el dels que contribueixen a configurar l'organització del Poder Judicial a Catalunya i donen normes sobre competència dels seus òrgans; B) el dels que atribueixen alguna competència a la Generalitat en matèria judicial.

A) Segons l'article 19, primer incís, EAC :

«El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el qual s'integrarà l'actual Audiència Territorial de Barcelona, és l'òrgan jurisdiccional en què culminarà l'organització judicial en el seu àmbit territorial»

Aquest precepte correspon literalment amb el que preveu l'article 151.2 CE, llevat del que fa referència a l'incís segons el qual l'actual Audiència Territorial de Barcelona «s'integrarà» en el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, incís la transcendència del qual estudiarem en examinar la variant de la dita integració que la LOPJ articula.

L'expressió segons la qual l'organització judicial a Catalunya «culminarà» en el Tribunal Superior de Justícia estableix un principi *orgànic* dins l'Administració de Justícia a Catalunya. Aquesta culminació implica que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya no equival a l'Audiència Territorial amb una nova denominació. El Tribunal Superior de Justícia és un nou òrgan cim que —amb l'Audiència Territorial o sense ella— aglutina tot el Poder Judicial en el territori català per al millor servei dels interessos legítims de la Generalitat en la matèria (atenció als ciutadans, millor prestació del servei públic, aplicació adequada del Dret de creació pròpia, procés polític de la Comunitat, etc.).

El mateix article 19 EAC, segon incís, afegeix que davant el Tribunal Superior de Justícia «s'esgotaran les successives instàncies processals, en els termes de l'article 152 de la Constitució i d'acord amb el present Estatut».

Reprodueix aquesta norma la continguda en l'article 152.1 CE, tercer paràgraf, que respon als antics principis que les causes fineixen com a tals en el territori de l'Audiència respectiva (vegeu, per exemple, l'art. 262 de la Constitució de Cadis) i que l'Administració de la justícia acaba en les instàncies territorials pròpiament dites, sens perjudici del control de l'aplicació de la Llei per la instància que per mitjà de recursos extraordinaris pugui exercir el Tribunal Suprem.

Aquest és un principi *fundacional* especialment adequat quan ens trobem amb l'existència de Comunitats Autònomes que, amb potestats i interessos «respectius» propis, creen un Dret objectiu que entra a formar part de l'Ordenament general sense deixar de ser alhora Dret propi i que ha d'ésser interpretat per òrgans que coneguin la realitat social a què es refereix l'art. 3.1 del Codi Civil.

La concurrència dels dos principis, orgànic i funcional, que es contenen en l'article 19 EAC, atorguen al Tribunal Superior de Justícia una dimensió especial. En efecte, en respecte a la jurisdicció del Tribunal Suprem (art. 152.1 CE, segon i tercer paràgrafs, i 20.2 EAC), el Tribunal Superior de Justícia podrà crear jurisprudència en els termes de l'article 1.6 del Codi Civil i, fins i tot, doctrina legal quan actuï com a Tribunal de Cassació, ja que el territori de la Generalitat no és un simple terme de referència, sinó que acota uns interessos específics que abasten la màxima perfecció orgànica i funcional dels Tribunals.

L'article 21.1 afegeix que «el President del Tribunal Superior de Justícia serà nomenat pel Rei a proposta del Consell General del Poder Judicial». També aquesta norma desenvolupa adientment el que disposa l'article 152.1 CE, segon paràgraf, ja que la mateixa «culminació» en un territori de l'organització judicial que el President del Tribunal Superior de Justícia representa comporta lògicament la proposta del Consell General del Poder Judicial i, naturalment, el nomenament reial. La publicació del nomenament en el DOGC suposa el reconeixement de la vinculació estreta del Poder Judicial i la Generalitat, de la qual el DOGC és el mitjà de publicació màxima i eficaç dels actes jurídics que afecten el seu territori.

L'article 21.2 constitueix una simple remissió al que la LOPJ prevegi sobre el nomenament de Magistrats, Jutges i Secretaris del Tribunal Superior de Justícia.

Advertim que el precepte, encara que fa esment dels Secretaris, no alludeix (ho farà després l'art. 22) a la resta del personal —no secretarial— al servei de l'Administració de Justícia, el qual, per tant, manca en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya d'una norma expressa sobre el seu nomenament (contra el que passa a l'art. 35 de l'EAPB, que atribueix a la Comunitat Autònoma Basca la provisió d'aquest personal). Posat en relació l'article 21.2 EAC, en aquest punt, amb l'article 18.1, arribarem a la conclusió que, quan segons la LOPJ la provisió d'aquest personal correspongui al Consell General del Poder Judicial, serà aquest i no la Generalitat l'òrgan legitimat per a això, i que, al contrari, la facultat correspondrà a la Generalitat si la LOPJ l'atribueix o la reconeix a l'Executiu estatal.

La totalitat de l'article 20 es troba emparat per la norma de l'article 152.1 CE, tercer paràgraf, és a dir, que llevat de la jurisdicció superior del Tribunal Suprem, totes les instàncies processals —si n'hi hagués més d'una— s'esgotarien davant òrgans radicats en el territori de la Generalitat. L'article 20 EAC desenvolupa —i ho fa de forma suficient i en certa manera parca— el precepte constitucional, com també l'article 19 EAC.

Una descripció de l'article 20 EAC reforçarà la idea que s'ha limitat a desenvolupar, conformement al seu esperit, la doble regla de l'article 152.1 CE.

En els litigis d'ordre civil, penal, social i en certs casos el contenciós-administratiu, se segueix la norma d'esgotament de les instàncies davant òrgans judicials radicats a Catalunya i es reserven amb caràcter general els recursos extraordinaris al Tribunal Suprem.

Com es pot apreciar, les competències contingudes en l'article 20.1. a), b) i c) EAC, assignades als òrgans jurisdiccionals a Catalunya en totes les instàncies i graus, respon a la regla 2ª de l'article 19 EAC, segon la qual s'esgotaran davant el Tribunal Superior de Justícia les successives instàncies processals, norma ja anticipada per l'article 152.1 CE, tercer paràgraf.

S'observen, això no obstant, algunes modalitzacions que serà interessant de desenvolupar.

a) La primera afecta l'ordre civil, en què s'atribueix als òrgans radicats a Catalunya —lògicament el Tribunal Superior— el coneixement dels recursos de cassació i de revisió «en les matèries de Dret Civil Català».

Indubtablement, això suposa, en principi, sostreure al Tribunal Suprem la competència per a conèixer aquests recursos extraordinaris en la matèria indicada. Però la norma, al nostre

entendre, no es col·loca fora dels paràmetres de l'article 152.1, en relació amb el 123 CE.

En efecte, l'afirmació de l'article 123 CE que el Tribunal Suprem té jurisdicció a tot Espanya i que és l'òrgan jurisdiccional superior en tots els ordres, constitueix una declaració de preeminència que no pateix pel fet que no sigui realment absoluta i omnicomprensiva si unes raons fonamentades l'acoten per al millor servei dels interessos en relació amb els quals aplica el Dret l'Administració de Justícia.

Dues consideracions seran útils en aquest sentit.

En primer lloc, la major part de les instàncies han estat sostretes sempre al Tribunal Suprem, que va nèixer, precisament, com a òrgan controlador de les instàncies. Per tant, privar-lo d'aquestes no contradiu la seva supremacia.

En segon terme, hi ha supòsits d'instàncies que ni tan sols són susceptibles d'aquell control perquè la llei impedeix expressament l'accés al recurs de cassació, bé en funció de la classe o quantia del judici, bé atenent l'objecte del plet. I mai no s'ha pensat per això, tampoc, que la supremacia institucional del Tribunal Suprem (i menys encara dins d'un sistema de justícia rogada) hagi patit per aquesta substracció.

D'altra banda, és general la previsió estatutària que en les Comunitats Autònomes que tinguin Dret Civil propi, i assumeixin competència exclusiva en la matèria, els recursos extraordinaris de cassació i de revisió s'esgotin en els òrgans amb seu en la Comunitat.

Així passa a Galícia (art. 22.1 a), Aragó (art. 29.1.a), Navarra (art. 61.1.a), Illes Balears (art. 49.1.a), amb l'única excepció del País Basc. En canvi, l'assumeixen amb un fonament insuficient Múrcia (art. 35.1.a, en les matèries de Dret consuetudinari murcià), València (art. 40.1.a) i Extremadura (art. 41.1.a, en les qüestions de Dret foral extremeny).

No distorsiona fonamentalment la supremacia del Tribunal Suprem que la seva jurisdicció es vegi acotada parcialment i no afectada substancialment. Dins de la finaitat perseguida per l'article 152.1 CE, és a dir, la concentració màxima de la jurisdicció en el territori de la Comunitat Autònoma, per a l'aplicació més adient del Dret dins d'un àmbit d'interessos determinat, hi pot tenir cabuda l'assignació als òrgans radicats a la Comunitat de la funció de control de les instàncies mitjançant el recurs extraordinari, en el cas, evidentment, que les lleis de procediment autoritzin la seva interposició.

Sembla adient recordar en aquest sentit que el Senat va introduir a l'article 152.1 un incís que deia: «dejando a salvo lo dispuesto en el artículo 123 y la competencia que en materia de casación corresponde al Tribunal Supremo en todo el territorio nacional». Aquesta esmena fou eliminada per la Comissió Mixta Congrés-Senat, i restà clar, així, que aquesta matèria podia ésser compartida pels Tribunals Superiors de Justícia en virtut de reserva estatutària.

Per la resta, el respecte a la substancial supremacia jurisdiccional del Tribunal Suprem està declarat expressament a l'article 20.2 EAC, que reserva a aquell, en les altres matèries, els recursos de cassació i de revisió, com també, en qualsevol cas, la resolució dels conflictes de competència i jurisdicció entre els Tribunals de Catalunya i els de la resta d'Espanya.

No ens sembla, però, decisiu l'argument de la unificació convenient dels criteris jurisprudencials, que resulta impossible si el Tribunal Suprem no és l'únic òrgan de cassació i de re-

visió. La raó fonamental radica en el fet que, com hem dit abans, molts assumptes acaben en la instància (bé per la classe o la quantia del judici, bé pel seu objecte) i no permeten l'actuació del Tribunal Suprem. Més ara podem afegir que els òrgans radicats a Catalunya i que apliquen l'ordenament en atenció als interessos de la Comunitat són precisament els més idonis per a aconseguir la uniformitat de criteris respecte al Dret civil propi d'aquesta.

b) La segona qüestió es refereix als ordres penal i social. Aquí es respecta plenament la jurisdicció del Tribunal Suprem, i es reserva a aquest el coneixement dels recursos de cassació i de revisió (art. 20.2).

El precepte és també massa parc, ja que encara que inclou la matèria social (art. 11.2 EAC) no fa cap referència a les matèries de vigilància penitenciària (en què la Generalitat té —com en matèria laboral, art. 149.1.7 CE i 11.2 EAC— competències d'execució de la legislació de l'Estat: articles 149.1.6 CE i 11.1 EAC) i de menors (en què la Generalitat té competència exclusiva, respectant, en tot cas, la legislació civil, penal i penitenciària de l'Estat: article 9.28 EAC).

c) La determinació de competències dels òrgans judicials a Catalunya en l'ordre contenciós-administratiu gaudeix també de rang estatutari, ja que en tots els seus aspectes respon a l'interès de la Comunitat. Quant al coneixement dels actes dictats per l'executiu autonòmic, respon al principi de la concentració i d'esgotament de les instàncies en els òrgans judicials radicats a Catalunya. I pel que fa al coneixement només en primera instància dels actes de l'Administració de l'Estat a Catalunya fa una aplicació restrictiva del criteri constitucional i a més oblida l'activitat de l'Administració local.

d) S'ha de dir el mateix de la resolució pels òrgans judicials a Catalunya de les qüestions de competència que sorgeixin entre ells, ja que, a més de les consideracions que emparen els altres casos de l'article 20 EAC, es tracta d'una norma que, en Dret processal, pertany als seus principis generals i entre aquests, el de correlació entre conflictes i òrgans resolutoris.

Per la qual cosa, si el Tribunal Superior de Justícia culmina l'organització judicial a Catalunya, no és pensable sinó que els mateixos òrgans integrats en el dit Tribunal coneguin, en la mesura en què siguin més pròxims en graus, de les qüestions de competència. Precisament quan es produeix aquesta falta de correlació, s'atribueix al Tribunal Suprem la resolució del conflicte (art. 20.2 EAC). Únicament posem en relleu la deficiència tècnica del precepte en aquesta matèria, ja que una cosa són les qüestions de competència entre jutjats i Tribunals de qualsevol ordre jurisdiccional a què sembla que es refereix l'article 20.1.d, una altra, els conflictes de competència entre jutjats i Tribunals de diferent ordre jurisdiccional, i una altra, finalment, els conflictes de jurisdicció entre els jutjats i Tribunals i l'Administració.

Examinem els problemes que ofereixen les tres categories assenyalades quan estudiem l'adequació o no a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya dels articles 38 a 52 LOPJ.

De moment deixem constància de la indubtable reserva estatutària que empara els articles 20.1.d i 20.2 EAC.

e) A l'últim, l'article 20.1.e atorga competència als òrgans jurisdiccional a Catalunya per conèixer dels recursos sobre qualificació de documents referents al Dret privat català que hagin de tenir accés al Registre de la Propietat.

La localització del precepte no és correcta, perquè en els recursos en relació amb el Registre de la Propietat els òrgans judicials no actuen com a jurisdiccionals, llevat potser dels casos de queixa. En el més conegut dels recursos —el governatiu, a què es refereixen els arts. 66 de la Llei Hipotecària i 112 i ss. del seu Reglament—, el President de l'Audiència no actua jurisdiccionalment, sinó governativament, com a peça dins d'un sistema peculiar de recurs administratiu.

Un altre problema que pot plantejar-se és el de si la norma que comentem suposa la supressió de l'apel·lació davant la Direcció General de Registres i del Notariat, encara que al nostre parer aquesta apel·lació no subsisteix (en aquest sentit, *DA 7ª LOPJ*).

Finalment, la restricció de l'objecte del recurs al «Dret privat català» és la que amb més intensitat defensa la reserva estatutària, amb l'ajut de la referència al Dret propi contingut en els articles 149.1.8 CE, i 9 («in genere», i particularment el punt 2), 20.1.a, 20.1.c i 26 EAC.

f) L'article 31.2 EAC respecte als membres del Parlament de Catalunya, i l'article 38, respecte al President de la Generalitat i als Consellers, residència en el Tribunal Superior de Justícia la seva inculpció, presó, processament i judici.

En aquests supòsits, els tan repetits fonaments de reserva estatutària s'enforteixen amb la invocació de l'article 24.2 CE. És cert que, segons la reiterada doctrina del Tribunal Constitucional, el jutge ordinari no equival al jutge natural. Però, tractant-se dels representants del poble català i de les més altes autoritats de la Generalitat, la seva qualitat exigeix una major proximitat entre ambdues categories. En aquests casos, no pot ser determinat per la Llei un altre jutge ordinari que no sigui el natural, és a dir (per als esmentats justiciables) el Tribunal Superior de Justícia, en què culmina l'organització judicial a Catalunya.

El principi ha estat recollit per gairebé tots els Estatuts d'Autonomia, algun dels quals aplica la norma, fins i tot, a la matèria de responsabilitat civil (EA d'Andalusia, art. 40, EA de Castella - la Manxa, art. 17.2).

g) La Disposició addicional 3ª EAC estableix un sistema de provisió temporal de vacants i assenya la l'òrgan competent (Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia) i una remissió a les normes de la LOPJ. Així mateix, disposa transitòriament de la provisió interina per al Tribunal Superior de Justícia de les places de personal al servei de l'Administració de Justícia mentre no es produeixi l'ampliació de plantilla que hagi de sol·licitar-se.

Quant a la segona part, el caràcter transitori de la mesura no ofereix dificultats específiques en matèria de reserva estatutària. Però s'ha d'insistir que el tractament del personal a què es refereix no s'identifica amb la matèria d'Administració de Justícia (art. 149.1.5 CE) i, d'altra banda, que en aquest punt pot entrar en joc el que disposa l'article 18.1 EAC.

h) La Disposició transitòria 4ª EAC, al punt 4, estableix :

«Les Junes Provincials electorals tindran, dins els límits de llur respectiva jurisdicció, la totalitat de les competències que la normativa electoral vigent atribueix a la Junta Central.

»Per als recursos que tinguessin per objecte la impugnació de la validesa de l'elecció i la proclamació de diputats electes serà competent la Sala Contenciosa-Administrativa de l'Audiència Territorial de Barcelona, fins que quedarà integrada en el

Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que també entendrà en els recursos o impugnacions que procedeixin contra els acords de les Junes Electorals provincials.

»Contra les resolucions de l'esmentada Sala de l'Audiència Territorial, no hi cabrà cap recurs».

Les raons adduïdes tantes vegades —en especial la vinculació entre el Poder judicial i els interessos de la Generalitat— ens porten a defensar l'existència de reserva estatutària respecte a aquesta norma.

Destaquem, no gensmenys, que l'encapçalament del precepte inclou la reserva a favor d'una Llei del Parlament, la qual, per tant, podrà alterar el sistema de la Disposició transitòria 4ª.4, en atenció a la seva competència exclusiva, no només en matèria electoral pròpia, sinó també, encara que limitadament, en matèria processal (art. 149.1.6 CE i 9.3 EAC).

A l'últim, s'ha de notar que la Disposició transitòria que comentem, en tractar dels recursos, parla dels que tinguin per objecte tant la impugnació de la validesa de l'elecció com de la proclamació dels Diputats electes.

B) Ara ens referirem a les competències que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atribueix a la Generalitat.

Examinarem les més simples i dedicarem un fonament especial al tema de la «clàusula subrogatòria» (art. 18.1 EAC).

L'article 18.2 constitueix una especificació estatutària de l'autorització que concedeix l'article 152.1 CE, segon paràgraf, de manera bastant genèrica, perquè els Estatuts estableixin «els supòsits i les formes de participació... de l'organització de les demarcacions judicials del territori». «Fixar la delimitació de les demarcacons territorials dels òrgans», i fixar «la localització de llur capitalitat» constitueixen més aviat normes restrictives de l'àmplia facultat d'establir els supòsits i les formes de participació en l'organització de les demarcacions judicials. La Generalitat, que podria haver assumit una participació eficaç en l'organització, s'ha limitat a reservar-se la facultat de fixar els límits de la demarcació —i no la demarcació mateixa— i el lloc en què tinguin la seva seu els òrgans respectius. Sembla important, doncs, a aquests efectes, concretar que la fixació dels límits de la demarcació i de la localització de l'òrgan constitueixen, al nostre entendre, una manifestació parcial i en certa manera precària de l'establiment de supòsits i formes de participació en l'organització de les demarcacions judicials; o, amb unes altres paraules, que aquesta capacitat de fixació és un supòsit o forma de participació en l'organització mateixa. D'altra banda, la competència no només deriva del desenvolupament de l'article 152 CE, sinó també de la contemplada en els articles 148.1.3 CE i 5.1 i 2, 9.8 i 9.9 EAC.

A més, tots els Estatuts —fins i tot els ex-art. 143, llevat del de la Rioja— inclouen una norma idèntica o semblant. Només els de les Illes Balears i de Castella - la Manxa alludexien, més restrictivament encara, a una «participació en la fixació».

L'article 18.3, en la mesura que faculta la Generalitat per coadjuvar a la instal·lació dels jutjats, respon a un principi de participació activa de tots els poders públics autonòmics en la provisió dels mitjans necessaris perquè els serveis públics estatals funcionin de forma adequada en el territori autònom per a la deguda satisfacció dels interessos de la Comunitat i dels seus ciutadans. És impensable sostenir que la Generalitat hagi de romandre indiferent en una matèria tan simple i tan transcendent com és la instal·lació adient de les oficines judicials, fins al

punt que ni tan sols se li permeti «coadjuvar» a la dita instal·lació. En un altre cas, no tindrien sentit les previsions contingudes, entre d'altres, en els articles 2, 9.2, 51.1, 103.1, 106.2, 121 i 138.2 CE, i 8.2 EAC. D'altra banda, la competència, tan precària, se supedita al que disposi la LOPJ.

El mateix article 18.3 EAC estableix que correspon a la Generalitat coadjuvar a l'organització dels Tribunals consuetudinaris i tradicionals.

És evident que aquesta competència no està inclosa expressament en l'article 152 CE, però li són aplicables les consideracions contingudes en el paràgraf anterior, amb una accentuació especial de la defensa de l'interès de la Comunitat quant als seus tribunals consuetudinaris i tradicionals, si és que existeixen a Catalunya (*art. 19 LOPJ*, que respecta el principi, no cita expressament sinó el Tribunal de les Aigües de la Vega Valenciana).

A més, si els ciutadans en general i, per tant, també els catalans poden participar en aquests tribunals per imperatiu constitucional (art. 125 CE), és evident que a la Generalitat li correspon *promoure* aquesta participació i *crear les condicions* necessàries per a aquesta participació (art. 8.2 EAC, en relació amb el 9.2 CE). El terme «coadjuvar» presenta fins i tot una accepció massa estricta.

Segons l'article 22 EAC, «a instància de la Generalitat, l'òrgan competent convocarà els concursos i oposicions per a cobrir les places vacants a Catalunya de Magistrats, Jutges, Secretaris judicials i tot altre personal al servei de l'Administració de Justícia, d'acord amb allò que disposi la Llei Orgànica del Poder Judicial».

Objectivament, l'assumpció simple de la competència per instar la convocatòria de concursos i oposicions està en la línia de vinculació Poder Judicial - Generalitat marcada per l'article 152.1 CE i, per tant, aquest precepte gaudeix de reserva estatutària.

En el seu moment qüestionarem el tema de la convocatòria de proves d'accés del «Personal al servei de l'Administració de Justícia», pel fet d'ésser, al nostre parer, matèria que excedeix de la contemplada per l'article 149.1.5 CE, entre d'altres raons.

Sense perdre de vista l'advertiment anterior i encara que no suposa una norma competencial, l'article 23.1 introdueix l'especialització en Dret català com a mèrit preferent en els concursos, oposicions i nomenaments per cobrir les places vacants a Catalunya de Magistrats, Jutges, Secretaris judicials i altre personal al servei de l'Administració de Justícia.

La reserva estatutària és òbvia si recordem el que s'ha indicat en examinar l'article 20.1.e EAC.

Però convé, ja des d'ara, advertir que el precepte no parla de l'idioma, com fan, al contrari, l'Estatut d'Autonomia del País Basc (art. 35) i l'Estatut d'Autonomia de Galícia (art. 25, fins i tot respecte als Fiscals), i, en segon lloc, que prescindeix de tota al·lusió al mèrit preferent tractant-se del nomenament del President del Tribunal Superior de Justícia.

V

Segons l'article 18.1 EAC :

«Quant a l'administració de justícia... correspon a la Generalitat : exercir totes les facultats que les Lleis Orgàniques del

Poder Judicial i del Consell General del Poder Judicial reconeguin o atribueixin al Govern de l'Estat».

Advertim davant de tot que la referència a dues Lleis Orgàniques (i no a una sola, com sembla que es dedueix de l'art. 122.1 CE) és deguda, al nostre entendre, que en aprovar-se l'Estatut d'Autonomia de Catalunya no hi havia cap d'aquestes dues Lleis, i, a més, ja s'havia publicat al Butlletí Oficial de les Corts Generals (11 de juliol de 1979) el projecte de Llei Orgànica del Consell General del Poder Judicial.

1. El tema a què es refereix l'article 18.1 EAC es conceix com el de la «clàusula subrogatòria», és a dir, un precepte estatutari en virtut del qual la Comunitat Autònoma —sense que estigui determinat generalment l'òrgan corresponent— es col·loca en el lloc de l'Executiu estatal per a l'exercici de les facultats que la legislació orgànica del Poder judicial reconegui o atribueixi a aquell.

En primer lloc assenyalarem que, en principi, res no s'oposa a aquesta atribució de facultats a l'Executiu, sempre que s'entenguin com a *facultats relacionades amb l'Administració de Justícia i no d'intervenció en l'Administració de Justícia*. Les facultats que es concedeixin al Govern no han de suposar ingerència en l'àmbit propi del Poder judicial i especialment en l'organització i l'exercici del seu govern específic.

La ingerència no es produeix (ni per part del Govern central ni de la Generalitat, si aquesta se subroga en les seves facultats) quan aquestes facultats tinguin un contingut i una funció merament administratives i a nivell de funció executiva.

Ens remetem en el tema que estudiem, i com a complement d'aquesta consideració, al que hem exposat en altres fonaments d'aquest dictamen amb referència a l'anomenada «reserva estatutària» i al concepte de l'Administració de Justícia i del seu govern autònom.

2. Un repàs als Estatuts d'Autonomia vigents posa en relleu que en la major part d'ells, fins i tot en els promulgats per a Comunitats que varen accedir a l'Autonomia per la via de l'article 143 CE, es reitera la subrogació de la Comunitat respectiva en les facultats reconegudes al Govern de l'Estat per les Lleis Orgàniques del Poder Judicial i del seu Consell General.

A aquests efectes, els diversos Estatuts poden classificar-se de la manera següent :

a) Estatuts que no contemplen aquesta subrogació : són els de Cantàbria, la Rioja, València, Illes Balears i Castella-Lleó.

b) Estatuts que contemplen la subrogació mitjançant una fórmula substancialment idèntica a la utilitzada per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Aquests són els de Galícia (art. 20.1), Andalusia (art. 52.1), Astúries (art. 41.1), Múrcia (art. 39.1), Aragó (art. 32.1), Castella - la Manxa (art. 27.a), Canàries (art. 27.1), Navarra (art. 60.1), Extremadura (art. 47) i Madrid (art. 51.1).

L'Estatut de Castella - la Manxa conté una petita variant, ja que, en parlar de l'exercici de facultats que les Lleis reguladores del Poder judicial reconeguin o atribueixin al Govern de la Nació, precisa que el seu exercici correspon al *Consell de Govern de la regió en el seu territori*. És òbvia la limitació territorial, i l'assignació d'aquest exercici al Consell de Govern Autònom, una simple, i bastant oportuna, assignació de l'òrgan que ha d'exercir aquelles facultats.

Quant a l'Estatut de Madrid, determina igualment que l'e-

xercici de les esmentades facultats correspondrà al Consell de Govern de la Comunitat.

c) L'Estatut del País Basc difereix del de Catalunya de manera substancial tenint en compte que la subrogació en les facultats del Govern de l'Estat abasta solament el proveïment del personal al servei de l'Administració de Justícia i el proveïment dels mitjans materials i econòmics necessaris per al seu funcionament (art. 35.3 EAPB). En faltar, doncs, l'assignació de l'exercici de *totes* les facultats que es reconeixin o atribueixin al Govern de l'Estat, quedaran fora de la subrogació, per al País Basc, les facultats del Govern de l'Estat que no es refereixin als dits personal i mitjans.

3. Nombrosos preceptes de la LOPJ reconeixen o atribueixen al Govern de l'Estat o al seu Departament Ministerial de Justícia determinades facultats.

És evident que, ni explícitament ni implícitament, l'article 18.1 EAC no estableix que correspondran a la Generalitat les facultats que pertoquin als òrgans de Govern del Poder judicial, que són el Consell General i d'altres.

Tampoc no es dedueix del precepte que, necessàriament, el Govern —no l'Estat— hagi de tenir competències en matèria judicial.

El precepte és, clarament, una norma de remissió, i de remissió condicional; si el Govern central és investit amb empara constitucional, per la LOPJ o per la Llei Orgànica del Consell General del Poder Judicial (LOCGPJ), de facultats en relació amb la justícia, correspondrà d'exercir aquestes facultats a la Generalitat. Es tracta d'una subrogació fonamentada en una remissió a altres normes, per al cas que aquestes contemplin un determinat supòsit.

4. Ara correspon estudiar si la Generalitat, en virtut del que disposa l'article 18.1 EAC, se subroga *en totes* les facultats que la LOPJ reconeix o atribueix a l'Executiu estatal, i en quina mesura té lloc aquesta subrogació.

Abans de tot advertim que la subrogació, en algun cas, es troba superada per una altra competència específica de la Generalitat. Així passa amb l'article 35 LOPJ (demarcació judicial, art. 18.2 EAC) o amb l'article 95.2 LOPJ sobre la seu dels Jutjats de vigilància penitenciària (mateix precepte EAC).

En d'altres, al nostre parer, la subrogació no s'ha de produir, o si més no, íntegrament, ja que el sistema constitucional no ho exigeix o es tracta de matèries en què, més que una subrogació es tracta de facultats de simple participació; o bé hi ha unes altres raons fonamentades per eliminar la subrogació.

I, en d'altres, s'impedeix quan procedeix en tota la seva integritat.

A. *Supòsits en què la subrogació no s'ha de produir.*

a) La Generalitat no té més via de comunicació amb les Corts Generals que les previstes en l'article 34 EAC. Per tant, entenem que la remissió dels informes del Consell General del Poder Judicial a les Corts Generals, a què es refereix l'article 108.3, correspon únicament al Govern de l'Estat. S'ha de fer la mateixa observació respecte a la *DA 1ª* en la mesura que ordena al Govern la remissió a les Corts Generals dels projectes de llei de planta, de demarcació judicial, de reforma de la legislació tutelar de menors, del procés contenciós administratiu, de

conflictes jurisdiccionals i del jurat; sens perjudici que la Generalitat per si mateixa pugui exercir les seves competències en les respectives matèries, i especialment les que atorga al Parlament l'article 34.2 i 3 EAC. El mateix fonament té l'exclusió de la subrogació en el cas de l'article 35, que no gensmenys és antiestatutari per d'altres raons, com veurem.

b) Conformement als articles 56.3 i 54 CE, els actes del Rei són refrendats pel President del Govern o, si s'escau, pels ministres competents. En conseqüència, correspon adequadament al Ministre de Justícia el refrendament dels Reials Decrets dels acords del Consell General del Poder Judicial sobre nomenaments de Presidents i Magistrats (arts. 139.1 i 316.3) i els de nomenament de vocals del Consell General (art. 113); i al President de Govern el de nomenament de President de Tribunal Suprem i de l'esmentat Consell General (art. 123.3).

c) Tampoc procedeix la subrogació quant a la *dependència* del Centre d'Estudis Judicials respecte al Ministeri de Justícia (art. 434.1). La norma pot ser o no oportuna, no obstant les seves matisacions (art. 434.2), però l'entitat és creada amb aquesta dependència centralitzada i seria impensable una fractura d'aquesta dependència, encara que res no s'oposa a una dispersió territorial de les seves activitats.

d) S'ha de fer la mateixa observació respecte a l'adscripció al Ministeri de Justícia de l'Institut de Toxicologia (art. 505) creat per l'Estat per auxiliar tècnicament l'Administració de Justícia i que, naturalment, no impedeix que la Generalitat pugui crear un organisme similar en virtut de les seves competències pròpies.

e) Tampoc no correspon la subrogació en la fixació de la plantilla dels Oficials, Auxiliars i Agents de l'Administració de Justícia necessària per a les atencions de les Fiscalties, que ha de determinar el Ministeri de Justícia, escoltat el Consell Fiscal (art. 484.3). Aquesta matèria correspon a l'interès privat del Ministeri Fiscal i, per tant, exclosa de qualsevol intervenció de la Generalitat (arts. 124 CE i 23.2 EAC).

f) A l'últim, no correspon la subrogació en la intervenció instrumental del Ministeri de Justícia en matèria de cooperació internacional (art. 276), ni en la determinació de l'existència de reciprocitat que s'encomana al Govern mitjançant l'esmentat Ministeri (art. 278.2) atès que es tracta de matèria inclosa en l'article 149.1.3 CE.

B. *Supòsits en què s'impedeix la subrogació, que seria procedent, això no obstant, almenys, a nivell participatiu.*

Hi ha casos en què l'estructura de la norma tanca la possibilitat de la subrogació fins i tot a nivell simplement participatiu, en matèries d'indubtable interès per a la Generalitat. Això no obstant, es pot considerar que la subrogació prevista a l'article 18.1 EAC de caràcter general i que indueix necessàriament els supòsits específics a l'article 23.1 EAC.

A aquest respecte es poden remarcar els articles 304, 305, 306, 301.2 i 3, 311.1, 313, 499.2.

Per això s'ha de destacar l'encert de l'article 434.3 en la mesura que disposa que «se establecerán relaciones permanentes del Centro [de Estudios Judiciales] con los órganos competentes de las Comunidades Autónomas». Sigui quin sigui l'abast i la naturalesa d'aquestes «relaciones permanentes», el

propòsit és lloable, ja que respon a l'interès assenyalat de les Comunitats Autònomes que s'accentua en aquelles que, com la Generalitat, tenen alts nivells competencials de producció normativa i, a més, un idioma oficial propi.

La norma, doncs, se situa en el camp de la coparticipació, si s'entén que les «relacions permanents» no són indeterminades, sinó que abasten la col·laboració en l'organització i direcció de l'activitat del Centre, i en la selecció, formació i perfeccionament del personal, sense descartar, tant com sigui possible, un cert tipus de descentralització en les funcions d'aquell.

C. Supòsits en què s'impedeix la subrogació, que procediria íntegrament.

a) Un primer bloc d'aquests supòsits es refereix al «Personal al servei de l'Administració de Justícia», constituïda pel que no pertany a la Carrera judicial. En aquest «se comprenen los Secretarios judiciales, los Médicos forenses, los Oficiales, Auxiliares y Agentes judiciales, así como los miembros de los Cuerpos que puedan crearse, por Ley, para el auxilio y colaboración con los Jueces y Tribunales» (art. 454.1 LOPJ).

Doncs bé, segons l'article 455, «las competencias respecto de todo el personal al servicio de la Administración de Justicia incluido en el artículo anterior corresponden al Ministerio de Justicia en todas las materias relativas a su Estatuto y régimen jurídico, comprendidas la selección, formación y perfeccionamiento, así como la provisión de destinos, ascensos, situaciones administrativas y régimen disciplinario».

L'assumpció íntegra de competències en aquest camp per l'Executiu estatal és patent, com també l'exclusió de competències de les Comunitats Autònomes.

Algunes manifestacions específiques d'aquest propòsit d'exclusió es troben en el sistema de sancions, que corresponen d'imposar, si es tracta de trasllat forçós, al Ministre de Justícia, i al Consell de Ministres si consisteix en la separació (art. 464.3), amb un recurs contra la imposició de les restants —llevat de l'advertència— davant el Ministre de Justícia (art. 464.4).

El Ministre de Justícia pot ordenar la suspensió provisional de l'expedientat, a proposta de l'instructor (art. 465.2).

Aquesta facultat sancionadora de l'Executiu estatal comporta la de decretar la cancellació i la rehabilitació (art. 466).

«Asimismo, podrá disponerse, a solicitud del Consejo General del Poder Judicial, la adscripción, a determinados órganos jurisdiccionales, de funcionarios pertenecientes a Cuerpos Técnicos o Facultativos de la Administración del Estado, para desempeño permanente de facultades» (art. 469.2). Semblar clar que és l'Executiu estatal el que pot disposar aquesta adscripció.

El mateix comentari mereix l'atribució a la potestat reglamentària de la valoració del mèrit consistent en el coneixement de la llengua oficial d'una Comunitat Autònoma en els concursos (art. 471).

Respecte als Metges forenses, el Ministeri de Justícia dicta les normes sobre la seva actuació i adscripció (art. 503.1)

Finalment, quant a altres professionals i experts que siguin necessaris permanentment o ocasionalment per a auxiliar l'Administració de Justícia, l'article 508.2 disposa que la seva selec-

ció, drets, deures i incompatibilitats es determinaran reglamentàriament. I el mateix article 508.3 afegeix que aquest personal podrà ser contractat en règim laboral pel Ministre de Justícia.

Aquestes i d'altres normes específiques respecten en un grau mínim les competències governatives del Consell General i altres òrgans del Govern del Poder Judicial. Però de forma terminant desmostren que l'Executiu estatal absorbeix totes les competències que assumeix respecte al «personal al servei de l'Administració de Justícia» amb caràcter excloent respecte a les Comunitats Autònomes. A l'Executiu estatal s'atribueixen i reconeixen facultats de forma tan explícita que s'adverteix fàcilment una exclusió intencional de la subrogació estatutària, a la qual es tanca el camí més modest per a manifestar-se.

Certament que, quant a provisió del personal i dels mitjans materials i econòmics necessaris per al funcionament de la Justícia, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya no atorga a la Generalitat la competència específica que atribueix l'article 35.3 EAPB. Però la mateixa competència li fa accedir per la via indirecta de la subrogació.

Hem d'advertir que el «personal al servei de l'Administració de Justícia» roman fora de la matèria «Administració de Justícia» a què es refereix l'article 149.1.5 CE, com de competència exclusiva de l'Estat, ja que no és Poder Judicial, sino que està al seu servei.

Per tant, la subrogació de la Generalitat, en virtut de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en l'exercici de les facultats que l'Executiu estatal pugui ostentar quant a la potestat reglamentària i d'execució d'aquesta competència de l'article 149.1.5 CE ni la governativa del Poder judicial que estableix l'article 122.2 CE.

Concretament que la referència de l'article 122.1 CE, segons el qual la LOPJ determinarà l'estatut jurídic del «personal al servei de l'Administració de justícia», no fa il·legítima aquesta subrogació. La LOPJ podrà encomanar al Consell General el govern d'aquest personal o podrà encomanar-lo a l'Executiu estatal (atès que no es tracta del Govern del Poder judicial). Però si opta pel segon, no pot tancar el sistema, construint-lo de forma que impedeixi una subrogació emparada per la reserva estatutària.

A l'últim, fem referència, en relació amb el tema que examinem, als Secretaris judicials.

Aquests han estat considerats sempre dins del terme «Personal al servei de l'Administració de justícia» i mai com a integrants de l'«Administració de justícia». La seva alta classificació tècnica (art. 5 de la Llei Orgànica —derogada— 5/1981, del 16 de novembre) i la seva funció fedatària no els converteix en òrgans jurisdiccionals, com ho demostren els diversos punts de l'article 473.

Nogensmenys, la mateixa LOPJ sembla que assigna als Secretaris funcions no estrictament complementàries o cooperadores, com l'esmentada dació de fe, l'assistència als jutges i tribunals, direcció directa del personal, portament de llibres, guarda, dipòsit de consignacions i fiances i estadística, competència de documentació de les actuacions, pràctica de les notificacions i altres actes de comunicació de les actuacions, pràctica de les notificacions i altres actes de comunicació i de cooperació judicial, dació de compte, etc. (arts. 473, 279, 281, 283 a 287 LOPJ).

En efecte, els articles 288 a 291 introduïxen funcions que podríem anomenar *parajudicials*, que s'encomanen als Secretaris judicials.

Destaca entre elles la funció d'impuls processal (sens perjudici de la potestat genèrica de l'òrgan jurisdiccional, art. 237), que té per objecte donar als actes el curs ordenat per la llei, semblantment a les Providències de mera tramitació a què al·ludia l'antic article 373 LEC (avui art. 245.1.a LOPJ). Aquestes diligències tenen un efecte immediat en el procés i només competeix al jutge o al ponent de revisar-les d'ofici o a instància de part. A més, correspon al Secretari redactar i proposar al Jutge o Tribunal les resolucions que, d'acord amb la Llei, han de revestir la forma de Providència o d'Acte, fins al punt que, encara que l'òrgan podrà dictar la resolució en el sentit que estimi procedent, n'hi haurà prou igualment que utilitzi la fórmula de «conformement» (art. 246).

Tot això ens porta a la conclusió que els Secretaris judicials no pertanyen essencialment al «personal al servei de l'Administració de Justícia», ja que es destaquen d'aquest personal per l'assumpció de funcions com les indicades, més pròximes a les pròpies del Poder judicial. D'aquesta manera constitueixen un «tertium genus» amb dues facetes ben diferenciades: la de tècnics al servei de l'Administració de Justícia i la de funcionaris que, si bé en una mesura molt limitada, realitzen actuacions judicials de decisió (impuls processal) o de preconfiguració de la decisió mateixa (redacció i proposició de resolucions consistents en Providències i Actes).

Així, en certa manera, els Secretaris judicials s'insereixen en l'aspecte indicat dins de l'àmbit de la matèria «Administració de justícia» i, per tant, ni l'Executiu estatal no pot ostentar facultats governatives puntuals sobre aquests i la seva activitat, ni la Generalitat no es pot subrogar en l'exercici d'aquestes.

En conseqüència, els articles 454 a 471 i 485 a 508, la Disposició transitòria 3^a.1 i la 4^a, segon paràgraf, LOPJ són antiestatutaris en la mesura que no permeten la subrogació de la Generalitat en les facultats que la dita Llei Orgànica reconeix a l'Executiu estatal.

b) Un segon bloc en què es manifesta la subrogació el constitueix el proveïment directe del conjunt de mitjans que calgui per al millor servei públic judicial.

En aquest sentit, l'article 37 LOPJ disposa:

«1. Corresponde al Gobierno, a través del Ministerio de Justicia, proveer a los Juzgados y Tribunales de los medios precisos para el desarrollo de su función con independencia y eficacia.

»2. A tal efecto, el Consejo General del Poder Judicial remitirá anualmente al Gobierno, a través del Ministerio de Justicia, una relación circunstanciada de las necesidades que estime existentes.

»3. Podrá atribuirse a las Comunidades Autónomas la gestión de todo tipo de recursos, cualquiera que sea su consideración presupuestaria, correspondientes a las competencias atribuidas al Gobierno en el apartado 1 de este artículo, cuando los respectivos Estatutos de Autonomía les faculden en esta materia.

»4. Los recursos propios que las Comunidades Autónomas destinen a las mismas finalidades deberán recogerse en un programa anual que será aprobado, previo informe favorable del Consejo General del Poder Judicial por la correspondiente Asamblea Legislativa.»

Com a complement, hem d'advertir que solament l'elaboració i aprovació de l'Avantprojecte de Pressupost del Consell és competència d'aquest (art. 107.8 LOPJ) i que la remissió al Govern correspon al Ple (art. 127.12).

La clàusula de subrogació hauria d'operar de manera automàtica, acompanyada de la necessària transferència de mitjans personals, materials i pressupostaris. És perfectament legítima perquè aquesta matèria no correspon a la d'«Administració de Justícia» i, a més, perquè, parcialment, un índex de la mateixa competència es troba en l'article 18.3 EAC que atribueix a la Generalitat la facultat de coadjuvar en la instal·lació dels jutjats que enforteixen l'assumpció de la competència per via de subrogació.

L'article 37 LOPJ tanca el pas a aquesta subrogació, singularment, quan al punt 3 contempla una *simple possibilitat* que a les Comunitats Autònomes se'ls atribueixi aquesta competència a nivell de gestió de recursos pressupostaris estatals, i això només quan els respectius Estatuts d'Autonomia els faculatin en aquesta matèria.

L'acotació —que exclou per això mateix la via subrogatòria íntegra i directa— és totalment antiestatutària pel que fa a Catalunya.

D'altra banda, és igualment inadmissible el punt 4, que sotmet els recursos *propis* que les Comunitats Autònomes destinin a aquestes finlitats amb el doble condicionament que es programin anualment per la corresponent Assemblea legislativa i que recaigui l'informe favorable previ del Consell General.

És coherent que recaigui un informe previ del Consell General, que és l'òrgan de govern del Poder judicial i que en virtut de les seves funcions i de la informació subsegüent pot tenir estadístiques més fidedignes i establir les previsions més adients. Però aquest informe no ha de ser favorable —en el sentit de vinculant—, de manera que si és desfavorable la Generalitat no pugui fixar la destinació dels seus propis cabals, perquè això aniria contra la seva autonomia financera i l'elaboració i l'aplicació del seu pressupost (art. 49 EAC).

D'altra banda, també resulta antiestatutari que una llei de l'Estat obligui que, anualment i precisament pel Parlament, sigui aprovat el programa d'inversió dels recursos propis perquè això conculca l'article 9.1 EAC i l'autonomia financera i pressupostària a què acabem d'alludir.

Aquest control és, per tant, antiestatutari, per la raó addicional de conculcar competències de la Generalitat.

Atès tot el que s'ha raonat, respecte als dos blocs de matèries examinats, és congruent, a més, concloure que, per aplicació de la subrogació, la Generalitat té dret a la transferència de mitjans personals, materials i pressupostaris. Si bé hem de reconèixer que l'ordenació supracomunitària del servei no permetrà que aquesta transferència sigui plena o incondicionada.

c) En algun altre cas, que manca de l'abast global dels anteriors, pot impedir-se per la mateixa norma la facultat de subrogació.

Segons l'article 36, «la creación de secciones y juzgados corresponderá al Gobierno cuando no suponga alteración de la demarcación judicial, oídos preceptivamente la Comunidad Autónoma afectada y el Consejo General del Poder Judicial.»

Prescindint de moment de la competència de la Generalitat en matèria de demarcacions judicials, el precepte és antiestatutari ja que la mateixa al·lusió a la simple «audiència» de la Co-

munitat Autònoma suposa l'exclusió de la facultat de subrogació de la Generalitat en la potestat concedida al Govern per a la creació de seccions i jutjats.

Una altra cosa seria que s'entengués que aquesta creació forma part de la matèria «Administració de justícia». Però aleshores només correspondria al legislatiu aquesta potestat, ja que la reglamentària i executiva pertanyen, com ja sabem, al Consell General.

Així passa també amb l'article 171.4, segons el qual, com sabem, el Ministeri de Justícia podrà instar el Consell General que ordeni la inspecció de qualsevol jutjat o tribunal que adopti.

En rigor, i per la subrogació estatutària, el Ministeri de Justícia no hauria de tenir aquesta facultat sinó respecte a òrgans amb jurisdicció d'àmbit més ampli que el que correspon a la Generalitat, si bé aquesta premissa pot ser contestada atenent l'interès de col·laboració de tots els poders públics, específicament pel que fa al recte funcionament dels serveis. Però, en tot cas, la clàusula subrogatòria opera; i, sense minva de la facultat del Ministeri de Justícia, no es pot privar a la Generalitat la facultat d'instar la inspecció, en els mateixos termes i amb les mateixes conseqüències inserides en l'article 171.4 LOPJ.

Segons l'article 341.2, els criteris de valoració dels mèrits preferents en els concursos per a òrgans jurisdiccionals radicats en el territori de les Comunitats Autònomes que tinguin Dret civil i idioma propis s'abandona a la potestat reglamentària.

Prescindim de moment d'una certa contradicció amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en la mesura que omet la *preferència* del mèrit en el *coneixement* del *Dret propi* excepte en el proveïment de Places de Presidents dels Tribunals Superiors de Justícia i de les Audiències (art. 341.1) i en la resolució de concursos d'altres òrgans (art. 341.2); com també que el *coneixement* o l'*especialització* es refereixen només al Dret civil i no a tot el Dret de la Comunitat: *preferència, especialització i Dret català* (no només civil) són termes clars utilitzats per l'article 23.1 EAC.

Ens referim ara, específicament, a la remissió al reglament. Tenint en compte que les oposicions, concursos i nomenaments s'adscriuen —respecte a les seves bases, barems, programes, composició de Tribunals, etc.—, bé al Consell General del Poder Judicial, bé al Govern de l'Estat, sembla lícit pensar que aquesta apel·lació al Reglament implica que s'abandona al Govern central la determinació dels criteris de valoració; ja que tenim la certesa —obtinguda després d'una tasca hermenèutica exhaustiva— que la Llei Orgànica no es refereix en aquest cas a la potestat reglamentària del Consell General.

Suposat això, no hi hauria inconvenient a admetre que tant l'article 341.2 com els articles 492, 508.3 i d'altres s'adaptarien al bloc constitucional, si s'entén que la remissió reglamentària admet que el reglament pugui ser dictat per la Generalitat, en virtut de la clàusula de subrogació. En un altre cas, tals normes serien antiestatutàries.

La *Disposició addicional 1^a.2* disposa que el Govern aprovarà els Reglaments que exigeixi el desenvolupament de la LOPJ.

Evidentment, aquests Reglaments no poden referir-se a altres matèries que les excloses del marc estricte de l'«Administració de Justícia», ja que la potestat reglamentària, pel que fa al Poder judicial, correspon al Consell General d'aquest darrer.

Essent així, els reglaments a què es refereix la Disposició addicional que comentem han de ser dictats, per a Catalunya, per la Generalitat, en virtut de la clàusula subrogatòria, amb excepció d'aquells aspectes que hem exclòs de l'operativitat de la mateixa.

A l'últim, la *Disposició transitòria 3^a* autoritza el Govern per a efectuar la conversió dels actuals jutjats de districte en jutjats de primera instància i instrucció o, si s'escau, de pau, i estableix determinades regles que acoten l'amplitud de la remissió a la potestat reglamentària de l'Executiu central.

Per la clàusula subrogatòria, doncs, aquesta facultat hauria de correspondre a la Generalitat.

Quant a l'article 454.2, està emparat per l'article 28 de la Llei de l'Estat 12/1983, del 14 d'octubre, sobre el Procés Autòmic, considerat constitucional per la Sentència del Tribunal Constitucional del 5 d'agost de 1983.

VI

Segons l'article 21.1 EAC, «el President del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya serà nomenat pel Rei a proposta del Consell General del Poder Judicial. El President de la Generalitat ordenarà la publicació d'aquest nomenament al *Diari Oficial de la Generalitat*.»

Quant a l'acte de nomenament, l'article 337 LOPJ no difereix essencialment del 21.1 EAC, però sí respecte a la publicació del nomenament.

L'article 21.1 EAC exigeix que el nomenament es publiqui en el DOGC. Correlativament, l'article 61.b de la Llei del Parlament 3/1982, del 25 de març, estableix que correspon al President de la Generalitat, «com a representant ordinari de l'Estat a Catalunya» (art. 36.2 EAC) «ordenar la publicació en el DOGC del nomenament del President del Tribunal Superior de Justícia a Catalunya». D'altra banda, no pot oblidar-se que aquesta norma està emparada estatutàriament, ja que l'article 36.5 EAC estableix que «una llei de Catalunya determinarà la forma d'elecció del President, el seu estatut personal i les seves atribucions».

L'article 337.2 LOPJ estableix que el nomenament tindrà efectes des de la publicació en el BOE, sens perjudici de la preceptiva publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma. I, segons l'article 319, com a regla general, el termini per a la presa de possessió es compta a partir de la publicació del nomenament en el BOE.

Aquestes normes converteixen en intrascendent la publicació en el DOGC i l'actuació del President de la Generalitat ordenant-la.

No és de considerar que l'EAC ordeni la publicació del nomenament en el DOG, sense que aquesta ordre i aquesta publicació tinguin qualsevol contingut material, per mínim que sigui. I si aquest contingut mínim (data de producció d'efectes) s'atribueix a la publicació en el BOE, les solemnes declaracions de l'article 21.1 EAC i de l'article 61.b de la Llei catalana 3/1982 no tindrien sentit, no obstant l'interès evident de la Generalitat quant al nomenament de President d'un òrgan superior del Poder Judicial que està clarament vinculat a Catalunya.

Cal veure, doncs, que el nomenament de President tindrà efecte des de la seva preceptiva publicació en el DOGC, i no

des de la que tingui lloc en el BOE, per la qual cosa l'article 337.2 LOPJ és contrari a l'EAC.

A això no pot oposar-se el principi de publicitat de les normes (art. 9.3 CE) perquè la publicitat té lloc amb la publicació en el DOGC, i a més l'acte de nomenament no té naturalesa normativa. D'altra banda, la necessitat que el nomenament es publiqui precisament en el BOE no és compresa en l'article 2.1 del Codi Civil, per la mateixa raó de la falta de caràcter normatiu de l'acte de nomenament.

VII

1. En altres fonaments hem examinat diversos aspectes de la naturalesa dels Tribunals Superiors de Justícia, i obtingut la conclusió que orgànicament i funcionalment *no són* òrgans de la Comunitat, sinó del Poder Judicial, però que tampoc són simplement òrgans *que actuen* en la Comunitat, sinó que hi resideixen mitjançant una vinculació necessària i estreta, a causa de l'atenció que se'ls encomana respecte als interessos propis de la Comunitat dins de l'aplicació addicional i específica de la normativa autonòmica.

Descriurem ara l'estructura i les competències dels òrgans judicials radicats en el territori de la Comunitat Autònoma segons la LOPJ, per examinar si existeix alguna contradicció amb l'EAC.

Això exigeix l'examen dels articles 70 a 103, que, encapçalats per la regulació de l'òrgan cimal del Poder Judicial en el nostre territori, que és el Tribunal Superior de Justícia, segueixen amb la normativa referent a les Audiències Provincials, i amb la dels Jutjats de 1ª Instància i Instrucció, d'allò Contenciós-Administratiu, d'allò Social, dels de Vigilància Penitenciària i de Menors, i acaben per alludir als Jutjats de Pau.

2. Els Tribunals Superiors de Justícia estenen la seva jurisdicció a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma (art. 71) i, en culminar l'organització judicial en el dit àmbit (art. 70), és evident que suposa que tots els altres òrgans judicials concentrats en el respectiu territori autònom en depenen orgànicament. El tema de la seva seu (*DA 2^a.1*) s'examina en un altre lloc.

Abans de tot, s'observa la desaparició de l'Audiència Territorial (*DT 2^a.*), i una redistribució de competències entre les diverses Sales del Tribunal Superior, d'un costat, i, de l'altre, d'aquestes mateixes i les Audiències Provincials i els altres òrgans jurisdiccionals inferiors.

Això planteja el problema de si s'ha respectat la previsió de l'article 19 EAC, segons el qual l'actual Audiència Territorial de Barcelona «s'integrarà» en el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i fins i tot particularment des del moment que s'ha prescindit de l'òrgan conegut en els projectes anteriors com a «Sala de Recursos».

Entenem que el terme «integrar» és ambigu (l'EA d'Andalusia, art. 48.2, diu «formalment integrades», contemplant la dualitat d'Audiències) i admet diverses formulacions a l'hora de l'aplicació en el cas concret. «Integrar» pot significar el manteniment de l'Audiència Territorial com a tal òrgan jurisdiccional dins de l'estructura del Tribunal Superior; però també és possible una integració de l'Audiència Territorial en l'òrgan cimal mitjançant una «absorció» per aquest (a similitud

d'una fusió per absorció) que comporta la desaparició com a tal de l'òrgan absorbit pel protagonisme reservat a l'òrgan absorbent.

Dins de les inevitables alternatives a què condueix la utilització de termes ambigus, creiem que la LOPJ ha optat per una solució que no contradiu els termes de l'article 19 EAC. Aquest precepte no exclou l'absorció en la forma indicada (desaparició de l'òrgan, i assumpció, entre d'altres, de les competències que al mateix corresponien), com ho prova que, en parlar d'integració, l'article 19 EAC es refereix a «l'actual Audiència Territorial de Barcelona», deixant oberta la possibilitat que, potencialment, la dita Audiència deixés d'existir com òrgan jurisdiccional específic.

3. Com ja hem dit, en el primer nivell —i desapareguda l'Audiència Territorial—, la LOPJ distribueix les competències del Tribunal Superior en diverses Sales, segons ordres ja previstos a l'article 20.1 EAC i que la LOPJ desenvolupa; aquestes són les Sales Civil i Penal, d'allò Contenciós-Administratiu i d'allò Social. L'única novetat és la creació d'una Sala especial per a entendre de determinades recusacions (*art. 77*).

4. Falta examinar el sistema de distribució de competències dins del Tribunal Superior de Justícia, contingut en els articles 73 a 77 de la LOPJ respecte a allò previst a l'EAC.

Per simplificar l'exposició, precisem :

a) Que el tema de les recusacions (les més importants de les quals corresponen a una Sala especial, *art. 76 i 77*) no està contemplat a l'EAC.

b) Que la planta dels Tribunals Superiors de Justícia (*art. 79*) tampoc no es contempla a l'EAC i fins i tot correspon a la matèria «Administració de Justícia».

c) Que la possibilitat que es creïn, amb caràcter excepcional, Sales d'allò contenciós-administratiu o d'allò Social amb jurisdicció limitada a una o a diverses províncies de la Comunitat Autònoma pertany al govern del Poder Judicial i per tant queda fora de qualsevol acotació estatutària. El precepte en què tal previsió s'efectua (*art. 78*) no ofereix més tema de consideració que el que afecta a la seu de les dites Sales, qüestió que s'examina en un altre lloc.

d) L'atribució als òrgans jurisdiccionals a Catalunya del coneixement de les qüestions de competència entre òrgans judicials situats en el nostre territori (*art. 20.1.d EAC*) està contemplada, pels diversos ordres, als articles 73.2.c, 73.3.c, 74.3 i 75.3. El principi es respecta igualment quant a les qüestions de competència entre Jutjats de Menors (*art. 73.4*).

e) La *DT 2^a.3*, que atribueix a les Sales corresponents del Tribunal Suprem les competències de la Sala Civil i Penal dels Tribunals Superiors de Justícia fins que aquests entrin en funcionament, constitueix una norma excepcional i conjuntural que, precisament pel seu caràcter transitori (un any segons la mateixa *DT 2^a.1* entenem que no conculca l'EAC).

5. Entrant ja en el tema que ara estudiem, de la LOPJ resulta una divisió en diferents ordres, amb una atracció del civil (*art. 9.2*), una preferència del penal (*art. 44*) i una intercomunicació dels ordres a efectes prejudicials (*art. 10*).

Les respectives competències són regulades de la següent manera :

A) En l'ordre civil, la Sala Civil i Penal coneix, com a Sala del Civil, dels recursos de cassació i de revisió civil (*art. 73.1*), i desenvolupa acceptablement allò previst a l'article 20.1.a

EAC, ja que les instàncies civils s'encomanen a altres òrgans jurisdiccionals també radicats a Catalunya.

A aquest respecte hem de fer unes observacions :

La primera d'elles és que el citat article de la LOPJ, seguint literalment l'article 20.1.a EAC, alludeix exclusivament als recursos extraordinaris de cassació i de revisió en matèria civil, mentre que l'article 56.1 de la LOPJ preveu la possibilitat d'altres recursos extraordinaris en matèria civil. Entenem que l'expressió de la norma estatutària, concebuda «*ratione materiae*», permet sostenir que pensava en qualsevol recurs extraordinari «en Dret» diferent al d'instància; i, en conseqüència, l'article 73.1 LOPJ pot haver vulnerat el precepte de l'Estatut en no incloure aquells altres recursos extraordinaris.

D'altra banda, la LOPJ no ha desenvolupat la norma estatutària suficientment. És cert que no exigeix (com en algun cas s'hauria previst) que el recurs extraordinari es fonamenti «exclusivament» en normes de Dret civil propi, però tampoc aporta criteris per a solucionar el problema de la concurrència del Dret civil propi i del Dret de l'Estat o d'altra Comunitat Autònoma, ni el paper que pot jugar la «vis atractiva» de la relació jurídica bàsica en el cas d'accions acumulables i acumulades (art. 156 LEC).

Tampoc es donen pautes per a determinar en quins supòsits de cassació de l'article 1692 LEC s'aplica la norma, com tampoc si aquesta és igualment aplicable als laudes pronunciats en Dret (art. 28 de la Llei d'arbitratges de Dret privat i 1687.4 LEC).

En tot cas, aquestes imprevisions no porten a la conclusió d'una vulneració estatutària. Aquesta podrà aparèixer en el moment en què l'esmentada normativa sigui aplicada, particularment quan els Tribunals apliquin l'article 248.4 LOPJ.

Aquest és el moment d'examinar l'article 5.4 LOPJ, segons el qual «en todos los casos en que, según la Ley, proceda recurso de casación, será suficiente para fundamentarlo la infracción de precepto constitucional. En este supuesto, la competencia para decidir el recurso corresponderá siempre al Tribunal Supremo, cualesquiera que sean la materia, el derecho aplicable y el orden jurisdiccional.»

El precepte clarament té dues parts :

a) La primera autoritza que el recurs de cassació pugui fonamentar-se en infracció de normes constitucionals. En aquest sentit, la LOPJ consagra una doctrina pacífica establerta pel TC.

b) En el segon aspecte, s'atribueix, en tots els supòsits, la competència per a conèixer del recurs al Tribunal Suprem, la qual cosa indubtablement crea una via obliqua per a la decisió en matèria de constitucionalitat, diferent de la possibilitat de plantejar qüestió d'inconstitucionalitat davant el TC.

Evidentment, i pel que fa a Catalunya, aquesta norma pot incidir en el que disposa l'article 20.1.c EAC, el qual, en l'ordre civil, atribueix al TSJ el coneixement dels recursos de cassació en matèria de Dret Civil Català.

Interpretat sistemàticament l'article 5.4 LOPJ, el precepte parteix del fet que el recurs de cassació es fonamenti («será suficiente») en la infracció de precepte constitucional. I tan sols com a conseqüència d'això s'atribueix la competència al Tribunal Suprem; pel que fa a la resta del precepte, és simplement explicatiu, en el sentit que, encara que la matèria, el Dret aplicable i l'ordre jurisdiccional en la instància haurien tancat l'ac-

cés al Tribunal Suprem, aquest podrà conèixer en cassació per la naturalesa de la norma en què es fonamenti el recurs.

El Tribunal S. de J. —si s'aplica literalment l'art. 20.1.a EAC— no hauria pogut conèixer del recurs de cassació basat en una norma que no fos de Dret civil català i, d'altra banda, segons l'article 20.2 EAC, el Tribunal Suprem coneix dels recursos de cassació *en la resta de les matèries*.

Pel que fa a la competència que l'article 5.4 LOPJ atribueix al TS no és en si mateixa antiestatutària. Però sí que ho és en tant que el pressupòsit d'aquesta competència no consisteix en què el recurs es fonamenti *exclusivament* en la infracció de precepte constitucional, raó per la qual queda a l'arbitri del recorrent defraudar l'article 20.1 a EAC, amb la simple inclusió d'un motiu de recurs que denunciï la infracció d'una norma d'aquest caràcter.

Coneix igualment aquesta Sala (art. 73.2.a) de les demandes de responsabilitat civil, per fets comesos en l'exercici dels seus respectius càrrecs, dirigides contra el President i membres del Consell de Govern i contra els membres de l'Assemblea Legislativa de la Comunitat Autònoma. Es tracta d'un supòsit no previst a l'EAC (sí en els altres Estatuts) ja que en el nostre solament es contempla el tema de l'exigència de la responsabilitat penal.

B) En l'ordre penal, s'atribueix a la mateixa Sala, com a Sala d'allò Penal, competències de mera instància que respecten la norma a l'article 20.1.b EAC, i també, en particular, el coneixement de les causes penals que els Estatuts d'Autonomia reserven als Tribunals Superiors de Justícia, com és el cas dels articles 31.2 i 38 EAC, que resten igualment respectats, com també l'article 15 del Reglament del Parlament de Catalunya i l'article 13 de la Llei 3/1982, del 25 de març, del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat.

C) A l'ordre contenciós-administratiu, la Sala de tal denominació coneix, en única instància (art. 74.1) :

a) Dels recursos contenciosos-administratius contra els actes i disposicions dels òrgans de l'Administració de l'Estat que no estan atribuïts o s'atribueixen per llei a altres òrgans d'aquest ordre jurisdiccional; b) dels recursos contenciosos-administratius que es formulin contra els actes i disposicions administratives del Consell de Govern de la Comunitat Autònoma, del President i dels Consellers, llevat el cas que confirmi en via administrativa de recurs o en procediment de fiscalització o tutela els dictats per òrgans o entitats diferents; c) dels recursos contra les disposicions i actes procedents dels òrgans de Govern de l'Assemblea legislativa de la Comunitat Autònoma i dels seus Comissionats, en matèria de personal i actes d'administració, i d) del recurs contenciós-electoral contra els acords de les Junes Electorals sobre proclamació d'electes, i també sobre l'elecció i proclamació dels Presidents de les Corporacions Locals.

En segona instància, coneixerà dels recursos que estableixi la Llei i que es promouran contra les resolucions dels Jutjats del contenciós-administratiu amb seu a la Comunitat Autònoma.

L'adequació a l'Estatut en aquest punt l'examinarem en un apartat específic posterior.

D) Quant a la Sala d'allò Social, l'article 75 també respecta allò disposat a l'article 20.1.b EAC.

6. Dins de l'organització judicial i sota la suprema jurisdic-

ció del Tribunal Superior, es troben les *Audiències Provincials*, regulades als *articles 80 a 83*, els quals no ofereixen especial qüestió, llevat del que es refereix al tema de la Seu de l'Audiència. En realitat, aquestes normes (fins i tot les referents al judici del Jurat) són normes d'organització judicial en la seva major part. De l'*article 82*, dedicat a la determinació de les competències de les esmentades Audiències, només ha de destacar-se el coneixement per aquestes de les qüestions de competència en matèria civil i penal que se susciten entre jutjats de la Província que no tinguin altre superior comú o entre Jutjats de Menors amb seu a la mateixa Província, cosa que segueix la línia d'allò que es disposa a l'*article 20.1.d EAC*.

Els *articles 84 a 103* tracten dels *Jutjats de 1ª Instància i Instrucció, d'allò contenciós-administratiu, d'allò Social, dels de Vigilància Penitenciària i dels de Menors*.

Quant als Jutjats de 1ª Instància i Instrucció, l'*article 84* segueix la tradició de concebre el partit com a circumscripció jurisdiccional, i la d'establir la seva seu a la capital del partit. Considerarem aquest tema en tractar de les demarcacions judicials i de la seu dels seus òrgans.

El tema del Registre Civil i del seu encàrrec (*art. 86*) pertany genèricament a la competència estatal exclusiva d'ordenació de Registres (*art. 149.1.8ª CE*). En relació amb Catalunya no planteja més problemes que en ordre a l'exigència de l'*article 23.1 EAC*, segons el qual l'especialització en Dret Català serà un mèrit preferent en els concursos, oposicions o nomenaments per a cobrir places vacants a Catalunya, i a la seu del Registre; aquestes qüestions s'examinen més a fons en altres fonaments.

L'*article 87.1.e* respecta el que disposa l'*article 20.1.d EAC*.

L'*article 88* s'examina en plantejar el tema de l'Audiència Nacional en un apartat específic.

L'*article 89* no ofereix problema, llevat del que pugui derivar virtualment d'una Llei de demarcació que pugui conculcar la competència estatutària derivada de l'*article 18.2 EAC*, i que s'examina en el seu lloc.

L'*article 90.2* (Jutjats d'allò contenciós-administratiu) també planteja el problema de la localització dels òrgans jurisdiccional.

L'*article 91* no ofereix qüestió, per tractar-se d'una norma de competència residual.

A l'*article 92* torna a plantejar-se el tema de la seu, ara en relació amb els Jutjats d'allò Social.

Quant als Jutjats de Vigilància Penitenciària (*arts. 94 i 95*), de nou el problema de la seu, la fixació de la qual s'encomana al Govern «previa audiència de la Comunidad Autónoma afectada y del Consejo General del Poder Judicial».

També respecte als Jutjats de Menors (*art. 96 i 97*), ressorteix el tema de la seu, que s'estableix a la capital de Província.

L'*article 98* entra de ple en la potestat organitzadora del Consell General del Poder Judicial.

Quant als Jutjats de Pau (*arts. 99 a 103*) ha de destacar-se de nou la no-exigència en general de l'especialització en Dret Català ni encara quan compleixin funcions de Registre Civil, per la qual cosa l'*article 100.1* pot ésser contrari a l'*article 23.1 EAC*, i per la mateixa raó, i tant per als Jutges de Pau com per als seus substituïts, l'*article 101.1, 2 i 4*, i l'*article 102*.

L'*article 103* no ofereix cap qüestió.

7. Exposem, en començar l'anàlisi de la distribució de les

competències en l'ordre contenciós-administratiu entre els diversos òrgans jurisdiccional, en especial de les assignades als radicats a Catalunya, una vegada més el criteri contingut en l'*article 152.1 CE* en el sentit que les successives instàncies processals, en el seu cas, s'esgotaran davant òrgans radicats en el mateix territori de la Comunitat Autònoma en què estigui l'òrgan competent en primera instància «sens perjudici del caràcter del Tribunal Suprem com a òrgan jurisdiccional superior en tots els ordres», llevat d'allò previst en matèria de garanties constitucionals (*art. 123 CE*).

Remarquem només que el plantejament que es fa a partir d'una consideració processal és perfectament coherent amb el context d'una regulació que se centra en la previsió del Tribunal Superior com a culminació de l'organització judicial al territori de la Comunitat Autònoma.

L'*article 20.1.c EAC* introdueix un desplegament, almenys incomplet, d'aquest criteri. En concret, disposa que la competència dels òrgans jurisdiccional a Catalunya s'estén :

«En l'ordre contenciós-administratiu, a totes les instàncies i graus quan es tracti d'actes dictats pel Consell Executiu o Govern i per l'Administració de la Generalitat, en les matèries la legislació de les quals correspongui de manera exclusiva a la Comunitat Autònoma, i en primera instància quan es tracti d'actes dictats per l'Administració de l'Estat a Catalunya.»

Les precisions introduïdes per l'Estatut són diverses i d'abast divers. Les enunciem de manera breu.

A) Es diferencia entre el supòsit en què l'activitat recorreguda provingui de l'Administració autonòmica, en el qual la competència dels òrgans jurisdiccional s'estén a totes les instàncies i graus, sempre que es tracti de matèries de legislació exclusiva de la Comunitat Autònoma, i el supòsit d'activitats de l'Administració estatal, en el qual la competència d'aquells és només de primera instància.

B) No es diu res sobre altres dos possibles situacions : a) activitat autonòmica en matèria que no sigui la legislació exclusiva de la Comunitat Autònoma; b) activitat de les entitats locals catalanes. I encara podríem afegir la inexistència de referència als actes subjectes al Dret Públic dels organismes o entitats autònoms, si bé, donada la relació instrumental d'aquests amb les Administracions matrius, és possible remetre's a les previsions i silencis a què s'acaba d'alludir.

C) Encara que ja s'ha apuntat, convé cridar l'atenció sobre l'alteració que implica la regulació estatutària respecte a l'*article 152 CE*. En efecte, s'introdueixen elements discriminadors entre Administracions, al marge del plantejament constitucional de ressò processalista i, a més, una diferenciació quant a l'activitat autonòmica segons si es produeix en matèria la legislació exclusiva de la qual estigui o no atribuïda a la Comunitat Autònoma, emprant un concepte per cert estrany als criteris de distribució de competències de l'Estatut (però no al contemplat a l'Estatut de 1932, que és un precedent clar del concepte ara utilitzat a l'*article 20 EAC*).

Cal recordar a més que l'*article 20*, després d'assenyalar els criteris per a conformar la competència dels òrgans jurisdiccional a Catalunya, afegeix al número 2 :

«En la resta de matèries es podran interposar, quan s'escaigui, davant el Tribunal Suprem el recurs de cassació o el que correspongui segons les lleis de l'Estat i, si s'escau, el de revisió».

La clàusula és també poc clara, ja que la qüestió referida als recursos de cassació i revisió ja està prevista en els ordres civils (art. 20.1.a), i penal i social (art. 20.1.b), i l'expressió «resta de matèries» sembla excloure l'aplicació a les expressament esmentades al número 1 de l'article 20 i, per tant, també exclou l'ordre contenciós-administratiu. D'altra banda, fins avui, la nostra legislació no ha contemplat un recurs de cassació en aquest ordre. Sembla que es pot concloure que el número 2 de l'article 20 no aporta res als criteris exposats sobre les competències dels òrgans jurisdiccionals de Catalunya en l'ordre contenciós-administratiu.

Com ja hem vist, la Llei Orgànica que dictaminem preveu com a òrgans judicials en l'ordre contenciós-administratiu a Catalunya la Sala d'allò Contenciós-Administratiu del Tribunal Superior (art. 72.1) i els Jutjats Contenciosos-Administratius (art. 90).

Les competències de la Sala del Tribunal Superior ja han estat enumerades.

Els Jutjats d'allò Contenciós-Administratiu veuen definida la seva competència d'una manera genèrica i residual. L'article 91 disposa :

«Los juzgados de lo contencioso-administrativo conocerán, en primera o única instancia, de los recursos contencioso-administrativos no atribuidos a otros órganos de este orden jurisdiccional.»

Sembla que aquests Jutjats entedran sobre els recursos relatius a l'activitat dels òrgans inferiors de l'Administració autonòmica i la de les entitats locals, però no sabem quan serà en única o primera instància.

Per a l'adequada comprensió dels elements que s'acaben d'expressar és necessari considerar també alguns aspectes de les competències del Tribunal Suprem i afegir algun advertiment.

En aquest sentit, cal tenir en compte que, segons l'article 58.3^a i 4^a LO, el Tribunal Suprem entendrà de recursos de cassació (figura nova en el camp contenciós-administratiu, com hem advertit) contra sentències del Tribunal Superior dictades en única instància en els dos supòsits següents : a) recursos contra actes i disposicions de les Comunitats Autònomes «y siempre que dicho recurso se funde en infracción de normas no emanadas de los órganos de aquellas»; b) recursos contra actes i disposicions de l'Administració estatal resolts en única instància pel Tribunal Superior. A més, d'acord amb l'article 58.6^a LO, el Tribunal Suprem coneixerà dels recursos de revisió que estableixi la Llei «y que no estén atribuidos a las Salas de lo Contencioso-Administrativo de los Tribunales Superiores de Justicia».

Respecte d'aquest darrer punt s'ha d'advertir que no hi ha una expressa assignació dels recursos de revisió al Tribunal Superior en la Llei que dictaminem i per tant s'ha d'entendre que és una pura norma de remissió, encara per omplir.

L'advertiment abans anunciat té el propòsit d'assenyalar l'ambigüitat i la manca de completeness de la regulació, que només podrà interpretar-se adequadament quan s'hagi dictat una nova llei de la Jurisdicció Contenciosa (prevista DA 1^a LO) que ompli els buits i aclareixi la funció de recursos i procediments fins ara inexistents en l'ordre contenciós-administratiu. Només en aquell moment podrà veure's si el recurs de cassació previst ho és en sentit tècnic o es tracta de fet

d'una segona instància que evapora la pretesa «única instància» de l'article 74. També es podrà verificar la inexistència, per ara, de recurs de cassació quan no s'invoqui infracció de Dret estatal i es tracti de sentències dictades en recursos contra actes i disposicions autonòmiques.

En relació amb aquests buits i insuficiències importa remarcar en aquestes pàgines una conseqüència especialment significativa : el contrast amb les normes constitucionals i estatutàries només es podrà produir efectivament (si es produeix) quan es dictin les normes destinades a completar la regulació de les competències dels òrgans judicials.

Avui, a la llum del text de la LO, l'única contradicció clara radica en el nou canvi de criteri a l'hora de prescriure la intervenció del Tribunal Suprem respecte a l'activitat de l'Administració autonòmica en configurar la procedència del recurs de cassació «siempre que dicho recurso se funde en infracción de normas no emanadas de los órganos de aquéllas», i sempre que s'entengui aplicable a aquest recurs la consideració d'instància.

De la visió processalista de l'article 152 CE, passant per la pretesament configuradora d'una competència de l'article 20 EAC, s'ha arribat a un plantejament purament normatiu, que a més és susceptible d'una certa utilització arbitrària.

8. L'article 65 estableix la competència en l'ordre penal de l'Audiència Nacional. Destaquem algunes de les causes de les quals entén en única instància :

A) Delictes contra el titular de la Corona, el seu Consort, el seu Successor, Alts organismes de la Nació i forma de govern, i falsificació de moneda, delictes monetaris i relatius al control de canvis.

B) Defraudacions i maquinacions d'ordre econòmic que repercuteixin «en el territorio de más de una Audiencia», i tràfic de drogues i frauds alimentaris i assimilats «siempre que sean cometidos por bandas o grupos organizados y produzcan efectos en lugares pertenecientes a distintas Audiencias».

C) Causes relacionades amb una dimensió internacional (art. 65.1^a, 2^a, 3^a i 4^a). Cal assenyalar a més que estableix una clàusula residual a omplir per altres lleis (número 6) : «De cualquier otro asunto que le atribuyan las leyes». El supòsit més significatiu a aquest respecte és la Llei Orgànica 9/1984, del 26 de desembre, contra l'actuació de bandes armades i elements terroristes i de desplegament de l'article 55.2 de la Constitució.

D'altra banda, l'article 20.1.b EAC preveu que «la competencia dels òrgans jurisdiccionals a Catalunya s'estén : en l'ordre penal... a totes les instàncies i graus amb excepció dels recursos de cassació i revisió». L'article 20 concreta en aquesta vessant el criteri constitucional (art. 152.1, tercer paràgraf) que «les successives instàncies processals, en el seu cas, s'esgotaran davant òrgans judicials radicats en el mateix territori de la Comunitat Autònoma en què estigui l'òrgan competent en primera instància». A més, anotarem el règim especial per a les altres autoritats autonòmiques.

D'aquest precepte estatutari es dedueix una competència genèrica d'entendre de tot tipus de causes sense cap excepció per raó del tipus de delicte i amb l'única particularitat de sostreure la resolució de certs recursos, que lògicament són utilitzables contra sentències dictades en qualsevol classe de causes. Certament que l'assignació de causes als òrgans judicials radicats a

Catalunya s'ha de regir d'acord amb els criteris establerts a la legislació penal i processal, però aquests es refereixen als elements o circumstàncies dels delictes i els seus autors i no a la diferenciació entre uns i altres delictes.

La regulació continguda a l'article 65 de la llei que dictaminem s'aparta de les previsions estatutàries. En els supòsits de les causes agrupades a la lletra a) es produeix una excepció a la regla genèrica de l'article 20.1.b EAC, ja que s'exclouen del coneixement dels òrgans judicials radicats a Catalunya les causes referides a certs delictes pel simple fet de la seva tipologia o naturalesa i sense que es doni cap circumstància especial. El mateix es pot produir en virtut d'allò previst al número 6e.

Diferent és el cas en què existeixen circumstàncies que modalitzen el delictes i, per això mateix, poden donar lloc a una reassignació de les competències. Així en els supòsits agrupats a les lletres b) i c), si bé s'ha d'advertir la incorrecció que es deriva en els de la lletra b) en no diferenciar entre el cas d'efectes en territoris de diverses Audiències però d'un mateix Tribunal Superior i el d'Audiències situades a diverses Comunitats Autònomes.

VIII

L'article 20.1.d EAC disposa que «la competència dels òrgans jurisdiccionals a Catalunya s'estén :... d) a les qüestions de competència entre òrgans judicials a Catalunya».

D'altra banda, el mateix art. 20.2 estableix que «el Tribunal Suprem resoldrà també els conflictes de competència i jurisdicció entre els Tribunals de Catalunya i els de la resta d'Espanya».

Abans que res, assenyalem, com ja vam fer en un altre lloc, que tècnicament és precís distingir entre els conflictes de jurisdicció pròpiament dits (entre els Jutjats o Tribunals i l'Administració), que estaven regulats fins ara per la Llei del 17 de juliol de 1948; els conflictes de competència que puguin produir-se entre Jutjats i Tribunals de diferent ordre jurisdiccional, i les qüestions de competència entre Jutjats i Tribunals d'un mateix ordre jurisdiccional.

Quant a les *qüestions de competència* pròpiament dites no hi ha cap problema atès que literalment l'art. 20.1.d EAC encomana la seva resolució a òrgans judicials amb seu a Catalunya, i l'art. 51 LOPJ respecta aquesta norma sense més aditament que el consistent que la resolució correspondrà a l'òrgan immediat superior comú, que serà la Sala corresponent del Tribunal Superior de Justícia (art. 73.2.c 73.3.c, 73.4, 74.3 i 75.3^e) o bé les Audiències Provincials (art. 82.4 i 7e) o el jutjat corresponent (art. 85.4 i 87.1^a, etc. Pel que es refereix a les qüestions de competència entre els Tribunals de Catalunya i els de la resta d'Espanya, l'art. 60.1, respectant l'EAC, aplica el mateix criteri del superior comú, tant arrelat a les nostres lleis processals i que obeeix a una lògica inqüestionable.

Més complex és el tema dels *conflictes de competència*, ja que, respecte a aquests, l'art. 42 LOPJ els difereix a una Sala especial de conflictes del Tribunal Suprem i, per tant, no segueix el criteri de l'òrgan superior comú, sinó que assigna la competència exclusivament «*ratione materiae*».

El problema es planteja perquè quan l'art. 20.2 EAC assigna al Tribunal Suprem la resolució dels conflictes de competència,

alludeix solament als que puguin plantejar-se «entre els Tribunals de Catalunya i els de la resta d'Espanya»; així, doncs, els conflictes de competència entre Jutjats i Tribunals de diferent ordre jurisdiccional, però que constitueixin òrgans judicials a Catalunya i no suposin conflicte amb Tribunals de la resta d'Espanya, serien coneguts també pel Tribunal Suprem.

Creiem que el principi de l'òrgan superior comú, i sobretot, el d'esgotament de totes les instàncies processals a l'òrgan jurisdiccional en què culmina l'organització judicial a Catalunya, o sigui, el Tribunal Superior, obliga a entendre que, encara que amb tècnica deficient, l'art. 20.1.d ha volgut alludir i alludir no sols a les qüestions de competència estrictament considerades, sinó també als conflictes de competència entre els diversos òrgans jurisdiccionals de diferent ordre a què el mateix precepte es refereix.

En aquest sentit, doncs, l'art. 42 LOPJ ha d'entendre's contrari a l'EAC en tant que no limita la potestat de resolució del Tribunal suprem als conflictes de competència entre els tribunals de Catalunya i els de la resta d'Espanya.

A l'últim, l'art. 38 LOPJ encomana la resolució dels *conflictes de jurisdicció* a un òrgan col·legiat, en el qual, entre d'altres, s'integren tres vocals *Consellers permanents d'Estat*.

Encara que coneixem precedents en el Dret comparat sobre la composició mixta dels òrgans encarregats de la resolució dels conflictes de jurisdicció, no es pot deixar de tenir en compte, en un Estat plural, la necessitat que no s'interfereixin sinó a nivell de col·laboració i no de decisió, unes Administracions amb altres (la de l'Estat i les autonòmiques) i menys encara quan es tracta d'un conflicte amb els Tribunals.

D'una part, els òrgans jurisdiccionals a Catalunya configuren una estructura estretament vinculada a la Comunitat i culminada per un Tribunal Superior. D'altra banda, els conflictes entre aquesta organització judicial tan específica i l'Administració autònoma són d'una delicadesa extrema precisament per la proximitat i vinculació d'ambdues institucions.

Sembla que la solució més respectuosa amb l'esperit de l'EAC seria encarregar a un òrgan de composició mixta amb participació de membres del Tribunal Superior i de membres tècnics dependents de l'Administració autònoma la resolució dels conflictes entre els òrgans jurisdiccionals a Catalunya i la dita Administració, i solament encomanar la resolució del conflicte a l'òrgan previst a l'art. 39 LOPJ, el supòsit de conflicte entre els òrgans jurisdiccionals amb seu a Catalunya i l'Administració de l'Estat.

Si no fos així, la resolució del conflicte estaria, en el primer cas, si més no parcialment, en mans d'uns Consellers permanents d'Estat, és a dir, de membres de l'*Òrgan Consultiu Suprem del Govern estatal* (art. 107 CE).

La manca de referència expressa en el text de l'Estatut als conflictes jurisdiccionals impedeix que es produeixi un contrast entre la normativa estatutària i la LO.

IX

L'article 22 EAC disposa :

«A instància de la Generalitat, l'òrgan competent convocarà els concursos i oposicions per a cobrir les places vacants a Catalunya de Magistrats, Jutges, Secretaris judicials i tot altre perso-

nal al servei de l'Administració de Justícia, d'acord amb allò que disposi la Llei Orgànica del Poder Judicial».

Aquesta facultat d'impuls és independent de la configuració de les proves selectives i de la facultat, per subrogació a les de l'Executiu estatal, en la previsió de places del personal al servei de l'Administració de Justícia. Es tracta d'una norma que en tot cas contempla l'interès de la Generalitat en el recte funcionament, dins del seu territori, d'un servei públic tan essencial com el de la justícia.

D'altra banda, la facultat d'«instar» abasta tots els funcionaris, que enumera sense cap excepció l'EAC.

Segons l'article 315 LOPJ, «las oposiciones y concursos para cubrir las vacantes de la Carrera Judicial, del Secretariado y del resto del personal al servicio de la Administración de Justicia serán convocadas, a instancia de la Comunidad Autónoma en cuyo ámbito territorial se produzcan las vacantes, por el órgano competente y de acuerdo con lo dispuesto en esta Ley».

El precepte respecta íntegrament el que disposa l'article 22 EAC. Solament hem de recordar que l'«órgano competente» —si es dona la subrogació— serà el corresponent de la mateixa Generalitat quant al «resto del personal» alludit per l'article 315.

X

Segons l'article 23.1 EAC, «els concursos, oposicions i nomenaments per a cobrir les places vacants a Catalunya de Magistrats, Jutges, Secretaris judicials i altre personal al servei de l'Administració de Justícia seran efectuats en la forma prevista en les Lleis Orgàniques del Poder Judicial i del Consell General del Poder Judicial i hi serà un mèrit preferent l'especialitat en Dret català...».

1. Destaquem, d'aquest precepte, els punts següents :

a) Es refereix a totes les formes de proveïment de places vacants a Catalunya, tant si es tracta de concursos, d'oposicions, o de nomenaments directes.

b) Abasta tot el funcionariat, i, per tant, el que s'integra en la Carrera Judicial pròpiament dita i el personal al servei de l'Administració de Justícia, aquest darrer compost pels Cossos a què es refereix l'article 454 LOPJ.

c) Per a tots els casos i per a tot el personal es considerarà *mèrit preferent l'especialització en Dret català*. En conseqüència, l'*especialització en Dret català* com a mèrit *preferent*, ha de consistir en una veritable especialització i aquesta *ha de tenir per objecte el Dret català en el seu conjunt i no només el Dret civil català*.

No hi ha cap necessitat d'encomiar la justesa i fins i tot la necessitat d'aquesta mesura. Les normes produïdes per la Generalitat, aplicables al seu territori amb preferència a qualsevol altre, llevat de l'aplicació supletòria del Dret de l'Estat (art. 26 EAC), seran aplicades per aquest personal o, si més no, han de ser tingudes en compte, pel que fa al personal al servei de l'Administració de Justícia, en el desenvolupament de les seves comeses. D'aquí que, com hem observat anteriorment, diversos Estatuts continguin la mateixa norma.

2. Nogensmenys, la LOPJ (llevat del cas a què al·ludirem en el seu moment) *omet totalment cap referència al mèrit preferent i ni tan sols a l'especialització indicada*, respecte a tots els fun-

cionaris i en qualsevol cas de concurs, oposició o nomenament. I, naturalment, no articula cap sistema per a la valoració d'un mèrit que desconeix sistemàticament, sens perjudici de l'actuació de la Comissió de qualificació en el si del Consell General (arts. 134 i 135).

Encara que sembli molt estrany, aquesta omisió és absoluta i es manifesta en els preceptes següents, que anem a comentar tan exhaustivament com puguem.

a) Magistrats

Encara que en ocasions s'alludeix a alguns mèrits, mai no és a aquell del qual estem parlant, i és freqüent, com en els altres supòsits, l'allusió a la preferència de la situació escalafonal.

L'omissió es concreta en el proveïment de vacants (arts. 311 a 314) i es ratifica quant a les proves selectives per a l'ordre civil i penal, per a les d'especialització en el contenciós-administratiu i social i per a ambdues (art. 312), com també per a l'ingrés en la carrera judicial de juristes de reconeguda competència (art. 301.3) i en els concursos entre aquests mateixos juristes (arts. 311.1 i 313.1).

Tampoc no s'alludeix al mèrit que estem comentant en el proveïment de destinacions per concurs (art. 330.1 i 2), malgrat que aquesta és la forma normal de proveïment de destinacions de la carrera judicial (art. 326); ni en el sistema de substitucions (arts. 207 a 209); ni en el de comissions de servei (art. 216), ni en els concursos a ordres diferents (art. 332), ni en els traspassos al Tribunal Superior de Justícia (DT 2^a.4 i 5) malgrat que poden arribar a ser forçosos; ni en el reingrés al servei actiu (DT 8^a), ni en el retornament a la destinació un cop acabada la comissió de serveis (DT 9^a), ni en el règim transitori de proveïment en l'ordre contenciós-administratiu (DT 15^a) o social (DT 17^a).

Passa el mateix respecte als *Magistrats suplents* (arts. 200 i 201, en relació amb el 152.2.3^a i la DT 16^a).

b) Jutges

En aquesta categoria passa el mateix que en el cas dels magistrats. L'omissió és absoluta i també és freqüent la referència a la situació escalafonal.

Passa així quant a l'ingrés en la carrera judicial per oposició lliure (arts. 301.1 i 302.1), i s'estén als juristes de reconeguda competència que per concurs de mèrits accedeixen directament al Centre d'Estudis Judicials (arts. 301.2 i 302.2).

L'omissió es reitera en el proveïment de destinacions per concurs (art. 329.1 i 2) que ja vam dir que és la forma normal del proveïment de destinacions en la carrera judicial; en les comissions de servei (art. 216), en les substitucions (arts. 210 a 212) en tots els ordres, especialment tenint en compte que correspon als Jutges de 1ª Instància i Instrucció la dels altres ordres jurisdiccionals i la d'aquests als Jutges del contenciós-administratiu i del social (art. 211.3); en el proveïment temporal (arts. 428, 431 —en què es relacionen una sèrie de mèrits preferents i no s'inclou aquell que estudiem— i 152.2.5^a); en la conversió dels Jutjats de Districte en Jutjats de 1ª Instància i Instrucció i l'adscripció consegüent de personal (DT 3^a), en què fins i tot es pot donar l'adscripció forçosa; en el reingrés al servei actiu (DT 8^a); i en el retornament a la destinació pel cessament en una comissió de serveis (DT 9^a); en l'encàrrec del Registre civil (art. 85.1).

c) *Jutges de Pau*

No es té en compte el mèrit preferent a què alludim ni en l'elecció (art. 101.2), ni en el nomenament (art. 101.1 i 152.2.4^a), ni en la designació excepcional directa (art. 101.4, que només alludeix a les «condiciones exigidas por esta Ley»); ni en les substitucions (art. 213); ni en la delegació per a encarregar-se del Registre civil (art. 213 i 100).

d) *Jutjats de Vigilància penitenciària*

L'article 94 no assenyala el mèrit que examinem, no obstant la possibilitat d'existència d'una normativa organitzativa de la Generalitat en matèria penitenciària d'acord amb la competència assumida en l'article 11.1 EAC en relació amb l'article 25 del mateix text.

e) *Jutges de Menors*

Tampoc no es fa esment del mèrit en els articles 96 i 329.3 ni en el règim de la DT 26^a.1, i s'oblida igualment la competència exclusiva de la Generalitat en la matèria de les Institucions públiques de protecció i de tutela de menors (art. 9.28 EAC)

f) *Personal al servei de l'Administració de Justícia*

En un altre fonament estudiem la clàusula subrogatòria, en virtut de la qual la Generalitat assumeix les facultats reconegudes o atribuïdes al Govern quant a aquest personal, exclosos els Secretaris judicials per les raons que també adduïm.

Llevat, doncs, que el tema pugui ser obviat a través de la subrogació, observem que també quant a aquest personal s'omet l'esment del mèrit a què alludeix l'article 23.1 EAC.

Així, l'omissió es manifesta amb caràcter general en el sistema de selecció del personal (art. 458), encara que s'alludeix —i ens sembla molt bé— al mèrit consistent en el maneig de màquines automatitzades.

Quant als *Secretaris Judicials*, el mèrit s'omet en l'ingrés (art. 475), en els concursos de trasllat (art. 479.2), en el concurs de vacants reservades al Cos d'Oficials (art. 478); en els concursos o proves selectives per a la promoció, respectivament, a la primera i a la segona categoria (art. 480); en el concurs per al proveïment de vacants de Secretaris de Jutjats de Pau (art. 481); en el proveïment temporal (art. 482), amb la remissió que fa, entre d'altres, als articles 428 i 431 sobre proveïment temporal de vacants de Jutges, amb un esment especial en l'últim dels preceptes de les vacants a cobrir per aquest mitjà dins de la Comunitat Autònoma; en el règim transitori en l'ordre social (DT 21^a) i en general (DT 22^a); en el règim transitori de les Secretaries de Jutjats de Pau en Municipis de més de 7.000 habitants (DT 24^a); en el règim transitori de les Secretaries de Jutjats de Menors (DT 26^a.2).

Es reitera l'omissió quant als *Oficials, Auxiliars i Agents*, amb caràcter general a l'article 490, no apareix l'esment del mèrit a què s'alludeix en les proves de selecció (art. 491); ni en el d'Agents en el Cos d'Auxiliars (art. 493) ni en el proveïment de vacants per concurs de trasllat en els tres cossos (art. 494); ni en les proves selectives anuals per a cobrir vacants no cobertes pels anteriors procediments (art. 496); ni en el règim transitori

de la DT 20^a, ni en el règim transitori del personal destinat en els Tribunals Tutelars de Menors (DT 26^a.3).

Tampoc no es fa esment del mèrit respecte als *Metges forenses* (art. 499); en els concursos per al proveïment de vacants (art. 500); ni en l'adjudicació de places desertes a funcionaris de nou ingrés (art. 502); ni en l'encàrrec de direcció dels Instituts de Medicina Legal (art. 506.1), no obstant la competència que correspon a la Generalitat d'acord amb l'article 17 EAC. La mateixa ommissió s'observa pel que fa als *Ajundants Tècnics Sanitaris* (art. 506.2) i als *Auxiliars* (art. 506.3).

A l'últim, es reitera l'omissió quant als *experts* permanents o ocasionals o en Cos a què es refereix l'article 508.1 i 2, i fins i tot els que siguin contractats en règim laboral (art. 508.3).

També s'omet la referència en la prestació de serveis especials i adscripció de vocals cessants del Consell General (art. 113).

3. Les úniques mencions, acotades i restringides profundament i indegudament, en relació amb l'amplitud que reclama l'article 23.1 EAC, són les següents :

Les places de *President dels Tribunals Superiors de Justícia i de les Audiències* es proveiran per concurs en favor dels que, ostentant la categoria de Magistrat, tinguin el millor lloc en l'escalafó; s'utilitzarà el mateix sistema per a proveir les *Presidències de Sala en els Tribunals Superiors de Justícia*, i s'afegeix que tindran preferència els que hagin prestat cinc anys de servei en l'ordre jurisdiccional de què es tracti (és a dir, no en òrgans situats en la Comunitat Autònoma) (art. 333).

Per excepció, per al proveïment de les places de President del Tribunal i de les Audiències en aquelles Comunitats Autònomes que gaudeixin de Dret civil especial o foral, com també d'idioma oficial propi, el Consell General del Poder Judicial *valorarà com a mèrit l'especialització en aquests Drets i el coneixement de l'idioma propi de la Comunitat* (art. 341.).

L'article 341.2 disposa que «reglamentariamente se determinarán los criterios de valoración sobre el *conocimiento del idioma y del Derecho Civil Especial o Foral* de las referidas Comunidades Autónomas *como mérito preferente en los concursos para Órganos jurisdiccionales de su territorio*».

Respecte a aquest important article 341 hem de dir :

a) Que en principi i pel que fa al proveïment de places de Presidents dels Tribunals Superiors i d'Audiències, s'alludeix només a l'especialització en el *Dret civil*, però no en el Dret de la Comunitat considerat globalment, com exigeix l'article 23.1 EAC.

b) Que aquesta especialització, fins i tot acotada d'aquesta manera, *no es valora com a mèrit preferent*, la qual cosa constitueix una modalització exigida també pel mateix precepte estatutari.

c) Que encara que la Generalitat podria subrogar-se en la matèria a què es refereix l'article 341.2, si s'entén que la referència al Reglament implica la remissió a normes de l'Executiu estatal, en tot cas *no s'exigeix l'especialització sinó el coneixement del Dret civil propi i això només com a mèrit preferent en els concursos* i no en les oposicions i nomenaments a què es refereix l'article 23.1 EAC.

d) Afegim a això que, segons l'article 330.1, *els concursos per al proveïment de places de Magistrat dels Tribunals Superiors de Justícia i de les Audiències* es resolen sobre la base del millor lloc en l'escalafó, i que només en la Sala del Civil i Penal dels dits

Tribunals Superiors (*art. 330.3*) i en les places que no s'hagin de cobrir per un jurista de reconegut prestigi, exigeixen *coneixements especials de Dret civil* propi de la Comunitat i no, per cert, de tot el Dret de la Comunitat.

e) A l'últim, les places de Presidents dels Tribunals Superiors i de les Audiències vacants per falta de sol·licitants es proveeixen en la forma determinada per l'article 334, sense fer cap esment del mèrit expressat.

f) Finalment, els actuals Presidents d'Audiències Provincials i Territorials poden quedar adscrits al Tribunal Superior i ocupar la primera vacant sense exigència del mèrit preferent (*DT 13*).

4. Com es pot apreciar, la LOPJ contradiu globalment, excepte quant al proveïment de places de President dels Tribunals Superiors i de les Audiències i al proveïment *per concurs* dels òrgans jurisdiccionals del seu territori, l'ampli ventall de possibilitats que ofereix i exigeix l'article 23.1 EAC.

Compremem que és difícil establir una normativa singular per a cada una de les Comunitats Autònomes segons la seva capacitat normativa. Però creiem que qualsevol sistema hauria estat més constitucional que oblidar les normes precises dels Estatuts respectius, i en el nostre cas l'article 23.1 EAC.

5. Una consideració especial mereix el fet que l'article 341 LOPJ al·ludeixi, com a mèrit, al coneixement de l'idioma oficial propi de la Comunitat. Aquest mèrit també s'estableix en els concursos per a places de personal al servei de l'Administració de Justícia per l'article 471, en els termes reglamentaris.

Certament, l'article 23.1 EAC no al·ludeix a aquest mèrit i ni tan sols a la necessitat que els titulars dels òrgans jurisdiccionals o dels Cossos al servei de l'Administració de Justícia a Catalunya coneguin l'idioma català.

Però aquesta norma de la LOPJ, que és perfectament natural, també té una empara estatutària i fins i tot constitucional; és a dir, els dits titulars han de conèixer l'idioma català i, si no, no han de ser destinats als òrgans jurisdiccionals radicats a Catalunya, si realment s'espera d'ells que atenguin degudament el ciutadà.

En aquest sentit ens remetem als raonaments relatius a l'article 231 LOPJ, ja que on hi ha la mateixa raó s'ha de donar la mateixa conseqüència.

XI

D'acord amb l'article 3 CE :

«1. El castellà és la llengua espanyola oficial de l'Estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'usar-la.

»2. Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts.

»3. La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.»

Conseqüentment, l'article 3 EAC disposa :

«1. La llengua pròpia de Catalunya és el català.

»2. L'idioma català és l'oficial de Catalunya, així com també ho és el castellà, oficial a tot l'Estat espanyol.

»3. La Generalitat garantirà l'ús normal i oficial d'ambdós

idiomes, prendrà les mesures necessàries per tal d'assegurar llur coneixement i crearà les condicions que permetin d'arribar a llur igualtat plena quant als drets i deures dels ciutadans de Catalunya.

»4. La parla aranesa serà objecte d'ensenyament i d'especial respecte i protecció.»

Sobre l'abast que poden tenir aquests preceptes en relació amb les previsions i omissions de la LOPJ, sembla obligat recordar aquí alguns dels criteris expressats en el nostre Dictamen núm. 35.

Definim, en primer lloc, la significació del caràcter oficial d'una llengua —en el nostre cas la catalana— afirmant que

«atorgar a una llengua el caràcter oficial significa adoptar-la com a vehicle de comunicació dels poders públics en el si de cadascun d'ells, entre ells mateixos i envers els ciutadans. Significa igualment reconèixer-la com a vehicle de relació dels ciutadans o dels poders públics esmentats».

En segon terme, i sense desconèixer, sinó afirmant, el dret del ciutadà a expressar-se davant els poders públics en la llengua oficial pròpia del seu territori autònom o en castellà, posàvem en relleu el fet indubtable del diferent nivell d'ús i penetració d'ambdues modalitats lingüístiques i afirmàvem el deure dels Poders Públics de prendre les mesures necessàries perquè l'ús de les llengües autòctones fos tan normal com el del castellà. I prenent com a punt de partida l'atenció especial a aquelles que reclama l'article 3.3 CE i el context de l'article 3.3 EAC, dèiem :

«Una legislació que tingui com a finalitat protegir de forma especial llengües situades en desigualtat injusta respecte a d'altres, no solament no aniria contra el principi d'igualtat formal contingut a l'article 14 de la Constitució, sinó que el complementaria mitjançant l'aplicació del principi d'igualtat essencial contingut a l'article 9.2 de la mateixa norma fonamental ... Els principis constitucionals en matèria lingüística consagren sense reticències el deure dels poders públics de protegir, fins i tot de forma especial o excepcional, les llengües com a patrimoni dels respectius pobles d'Espanya.»

I afegíem,

«L'Estat no es troba exclòs d'aquesta tasca de foment, perquè la Constitució conté un mandat general de protecció especial o foment de la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques —unides a l'article 3.3 de la norma fonamental sota l'expressió comuna de "patrimoni cultural"— que té el mateix Estat com a principal destinatari, ja que és a aquest a qui correspon vetllar en primer terme per la conservació i el desenvolupament del patrimoni cultural comú al qual es refereix la Constitució.»

Com també, que

«els principis constitucionals incorporats a l'Estatut no constitueixen una matèria específica, objecte de competència, sinó unes prescripcions fonamentals que han de ser respectades per ser constitucionals i que, si bé és cert que, en virtut de l'Estatut correspon a la Generalitat la seva aplicació i desenvolupament, això no exclou que l'Estat —en compliment dels propis deures constitucionals imposats a tots els poders públics— també hagi de garantir l'ús normal i oficial dels dos idiomes, i pugui prendre mesures per a arribar a la seva igualtat plena, sempre, això sí, dins de les seves competències materials».

Com a normes importants anteriors a la LOPJ, es troba en primer lloc la Llei 7/1983, del 18 d'abril, de Normalització lin-

güística a Catalunya (que fou prèviament objecte del nostre Dictamen núm. 35, ja esmentat), de la qual destaquem els preceptes següents :

Article 4.1 :

«Els ciutadans podran adreçar-se als jutjats i als tribunals per a obtenir la protecció judicial del dret a emprar llur llengua».

Article 9 :

«1. En l'àmbit territorial de Catalunya els ciutadans poden utilitzar en les relacions amb l'Administració de justícia la llengua oficial que escolliran, i no se'ls pot exigir cap mena de traducció.

»2. Pel que fa a la llengua, els escrits i els documents presentats en català davant els tribunals i els jutjats radicats a Catalunya, com també les actuacions judicials fetes en català a Catalunya, són plenament vàlids i eficaços».

Disposició addicional :

«La Generalitat ha de promoure, d'acord amb els òrgans competents, la normalització de l'ús del català en l'Administració perifèrica de l'Estat, en l'Administració de Justícia, en els registres, en les empreses públiques i en qualsevol altre àmbit administratiu no dependent de la Generalitat. Pel que fa a l'Administració de Justícia, s'ha de promoure així mateix l'establiment de les normes adequades en matèria lingüística en els processos que es resolen fora de Catalunya».

També s'ha de recordar la Llei 34/1984, del 6 d'agost, de Reforma urgent de la Llei d'Enjudiciament Civil, i especialment els preceptes següents :

Article 601 :

«... en cuanto a los documentos redactados en el idioma propio de una Comunidad Autónoma, se estará a lo que dispone la Ley Orgánica del Poder Judicial».

Disposició transitòria quarta :

«Hasta la entrada en vigor de la Ley Orgánica del Poder Judicial, los documentos redactados en el idioma propio de una Comunidad Autónoma sólo deberán ser traducidos al castellano si las actuaciones tienen lugar o han de surtir efecto fuera de su territorio, y cuando así lo acuerden el Juez o Tribunal o cuando lo pida alguna de las partes que alegue indefensión».

La Llei a què ens referim no va reformar l'article 657 LEC, segons el qual

«si algún testigo no entendiere o no hablare el idioma español, será examinado por medio de intérprete, cuyo nombramiento se hará en la forma prevenida para el de los Peritos».

Vegem ara si la LOPJ adopta un sistema que estigui d'acord amb les normes i els principis expressats.

El precepte fonamental de la dita Llei Orgànica en la matèria és l'article 231, segons el qual

«1. En todas las actuaciones judiciales, los Jueces, Magistrados, Fiscales, Secretarios y demás funcionarios de Juzgados y Tribunales usarán el castellano, lengua oficial del Estado.

»2. Los Jueces, Magistrados y Tribunales podrán usar también la lengua oficial propia de la Comunidad Autónoma; si ninguna de las partes se opusiere, alegando que no es conocimiento de ella, que pudiese producir indefensión.

»3. Las partes, sus representantes y quienes les dirijan, así com los testigos y peritos, podrán utilizar la lengua que sea también oficial en la Comunidad Autónoma en cuyo territorio tengan lugar las actuaciones judiciales, tanto en manifestaciones orales como escritas.

»4. Las actuaciones judiciales realizadas y los documentos presentados en el idioma oficial de una Comunidad Autónoma tendrán, sin necesidad de traducción al castellano, plena validez y eficacia. De oficio se procederá a su traducción cuando deban surtir efecto fuera de la jurisdicción de los órganos judiciales sitos en la Comunidad Autónoma, salvo en este último caso, si se trata de Comunidades Autónomas con lengua oficial propia coincidente, o por mandato del Juez o Tribunal o a instancia de parte que alegue indefensión.

»5. En las actuaciones orales, el Juez o Tribunal podrá habilitar como intérprete a cualquier persona conocedora de la lengua empleada, previo juramento o promesa de aquella».

El precepte compleix, *en el que és essencial*, el que disposa la Llei catalana de Normalització Lingüística, consagra definitivament el contingut de la Disposició transitòria 4^a de la Llei de l'Estat 34/1984 i configura un sistema molt més acceptable que el d'anteriors projectes.

Això no obstant, als punts 1 i 2 estableix un tractament singular : a) els funcionaris *utilitzaran* el castellà, però *podran* utilitzar també la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma, i b) no podran utilitzar aquesta última llengua si alguna de les parts s'hi oposés al·legant desconeixement d'aquesta que pogués produir indefensió.

Ratifiquem en aquest sentit la nostra doctrina (expressada en el Dictamen núm. 35) que els poders públics han de protegir, fins i tot de forma especial o excepcional, les llengües situades en una posició de desigualtat injusta, que és el que passa a Catalunya, amb el català respecte al castellà. L'Estat, en la LOPJ, hauria d'haver adoptat un sistema que estigués més d'acord amb el seu deure de fomentar l'ús del català a l'Administració de Justícia.

No es contradiu aquesta proposició amb l'afirmació —que l'article 231.1 de la Llei sembla que estableix com a justificació— que el castellà és «llengua oficial de l'Estat» (encara que no per això ha de ser-ho del Poder judicial), ja que, a Catalunya, aquesta qualificació no suposa cap preeminència. Tant el castellà com el català són llengües oficials en el nostre territori, i amb igualtat de rang, *per a totes les Administracions públiques*. En un altre cas, el principi de doble oficialitat no tindria sentit. I, suposat això, la preferència per l'ús del català a Catalunya deriva, no d'una desigualtat entre ambdues «oficialitats», sinó de la inferioritat injusta en què es troba la llengua catalana, llengua que l'Estat té el deure de fomentar fins a situar-la al nivell normal d'ús del castellà.

No es pot afirmar, específicament, aquesta preeminència en l'Administració de Justícia, precisament perquè l'apropament natural d'aquesta al ciutadà i la finalitat de protegir els seus drets i fer justícia, obliga de manera especial els òrgans judicials a situar-se al nivell màxim d'eficàcia en la matèria, de manera que es compleixin totes les previsions del sistema de dret fonamentals de la Constitució i especialment el dret a la tutela efectiva pels Tribunals i a la interdicció de la indefensió (art. 24 CE).

Reiterem en aquest punt el nostre criteri que, a més, és fals que —en contra del que es proclama respecte al castellà en l'article 3.1 CE— a Catalunya no tinguin els seus ciutadans, també, el deure de conèixer la llengua catalana, sempre que hagin disposat de mitjans efectius perquè el seu desconeixement no sigui possible (vegeu el nostre Dictamen núm. 35,

abans esmentat). Aquesta és la conseqüència natural que una llengua, a més de ser pròpia, sigui oficial, i que sigui oficial precisament perquè és pròpia i consubstancial per al poble del territori de Catalunya en què els òrgans jurisdiccionals *han d'atendre* el ciutadà.

Per tot això, la formulació òptima, des de la perspectiva constitucional i estatutària, de l'article 231.1 LOPJ hauria estat la contrària d'aquella per la qual ha optat el legislador estatal, és a dir : que els funcionaris utilitzessin el català, sens perjudici de poder usar, també, el castellà.

El complement d'aquesta norma seria que les persones que intervinguin en el procés poguessin exigir un intèrpret, sigui del castellà al català o a l'inrevés, si al·leguessin que si no fos així quedarien en indefensió pel fet del no-coneixement efectiu d'una de les llengües utilitzada pels funcionaris. Perquè, precisament, el «deure d'atenció» fa que el mateix «deure de coneixement» d'una llengua no tingui cap transcendència en l'Administració de justícia, ja que, per sobre d'aquest deure, hi ha el fet real del seu desconeixement, que constitueix prou causa perquè l'òrgan judicial adopti les mesures necessàries perquè el ciutadà quedi efectivament en situació de defensa.

Justament aquest és el sistema utilitzat en els punts 4 i 5 de l'article 231 LOPJ : traducció d'actuacions, escrits i documents, i intervenció d'intèrprets en les actuacions orals.

Per això, a més d'una certa pompa expressiva d'un enfocament parcial del tema, els punts 1 i 2 de l'esmentat precepte poden entendre's com a constitucionalment discriminatoris, a més, inútils.

Per això, al nostre parer, els punts 1 i 2 de l'article 231 LOPJ només es poden considerar constitucionals i d'acord amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya si s'entén :

a) Que els òrgans judicials amb seu a Catalunya poden utilitzar, en totes les actuacions judicials —orals o escrites—, bé l'idioma castellà, bé el català.

b) Que en ambdós casos, si algú dels que intervenen en el procés al·legués el desconeixement de la llengua utilitzada —i en especial les parts si per a aquestes suposés indefensió—, es procedeixi a la traducció de les actuacions escrites i els documents, o a l'actuació d'un intèrpret habilitat per l'òrgan judicial.

En un altre cas, l'article 231.1 i 2 LOPJ haurà de ser considerat inconstitucional i contrari a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

XII

Segons l'article 18.2 EAC, correspon a la Generalitat :

«Fixar la delimitació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a Catalunya i la localització de llur capitalitat.»

1. *La demarcació* és un concepte que no coincideix mai amb el d'«àmbit de la jurisdicció», consisteix simplement en la determinació de la circumscripció territorial dels òrgans judicials (art. 35.1 LOPJ). Del mateix precepte, en resulta que la demarcació correspon d'establir-la a l'Estat, mitjançant llei. I les pautes de la demarcació les donen els articles 30 a 36.

Evidentment, no ens toca ara alludir al possible encert o desencert que en el seu dia pugui tenir la llei de demarcació, en tant que s'ajusti o no a l'EAC i a la LOPJ. Ens correspon, al

contrari, examinar si les pautes contingudes en aquesta última són adequades a l'article 18.2 EAC, que constitueix, com és obvi, una norma competencial, completada pel que disposa als articles 2 i 5 EAC. D'altra banda, la norma competencial es troba reforçada pel que disposa l'article 24.2 EAC, que faculta la Generalitat per a participar en la fixació de les demarcacions corresponents als Registres de la Propietat i Mercantils, «per acomodar-les a allò que es disposi en aplicació de l'article 18, paràgraf 2». És a dir, encapçalant la tradicional coincidència entre les demarcacions registrals i les judicials, la Generalitat pot participar en la fixació de les primeres, precisament per a acomodar-les a la delimitació que aquella hagi fixat respecte a la demarcació dels òrgans jurisdiccionals.

L'atribució de competències és, doncs, absolutament precisa : «fixar els límits de les demarcacions judicials». Veiem ara l'abast d'aquesta competència, que genèricament se situa al més alt nivell executiu, proper a la competència administrativa activa.

L'article 30 LOPJ, adaptació a l'esfera jurisdiccional d'allò que disposa l'article 137 CE, parla de Municipis, Partits, Províncies i Comunitats Autònomes.

La LOPJ desenvolupa després aquesta organització territorial de la manera següent :

a) El Municipi es correspon amb la pertinent demarcació administrativa (art. 31).

b) Els Partits s'integren amb un o més Municipis limítrofs i poden coincidir amb la demarcació provincial (art. 32.1 i 3).

c) La Província s'ajusta als límits de la província a efectes administratius (art. 33).

d) La Comunitat Autònoma serà l'àmbit territorial dels Tribunals Superiors de Justícia (art. 34).

Quant a la demarcació de la Comunitat Autònoma com l'àmbit territorial dels Tribunals Superiors de Justícia, està prevista a l'article 152.1 CE, segon paràgraf : «dins l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma». La Generalitat, que té un àmbit territorial precís (art. 2 EAC), no pot, òbviament, fixar-lo ni modificar-lo. L'article 18.2 EAC és, per tant, inaplicable al supòsit.

Per allò que es refereix a la província, la qüestió exigeix unes observacions.

Catalunya pot estructurar la seva organització territorial en municipis i comarques, i també pot crear demarcacions supra-comarcals i d'altres (art. 5.1 i 2 EAC). Però aquesta competència no pot impedir la subsistència de la província, *com a divisió territorial* per al compliment de les activitats de l'Estat, d'acord amb el que està previst als articles 137 i 141 CE. I, com sia que el Poder judicial és un poder de l'Estat, i llurs activitats són activitats estatals (art. 149.1, 5 CE), és evident que la Generalitat no pot fixar ni alterar la demarcació provincial en cap cas (art. 141.1 CE).

En canvi, la Generalitat té competència per a alterar els termes municipals i la denominació oficial dels municipis (art. 9.8 EAC i 148.2.2. CE). D'on se segueix que la demarcació municipal, a efectes judicials, dependrà de la que la Generalitat estableixi, per aplicació del mateix article 32 LOPJ, i ni tan sols cal acudir a la norma competencial de l'article 18.2 EAC.

Queda com a únic contingut específic de l'article 18.2 EAC, quant a demarcacions, el partit judicial, que l'article 31 concep com a unitat territorial integrada per un o més municipis limít-

rofs que pertanyen a una mateixa província i que pot coincidir amb la demarcació provincial.

Probablement, quan l'article 35 LOPJ tracta de la demarcació judicial, està pensant exactament en el partit (vegem art. 35.2 «in fine»), única demarcació no subjecta a límits predeterminats i en la qual pot establir-se una certa mobilitat. Idea que, això de banda, es manifesta en el fet que només respecte als partits es preveu la modificació (art. 32.2) i que només a ells es refereix l'article 35.2 «in fine» quan tracta de la demarcació.

Existeixen determinades normes a la LOPJ que, en aquesta matèria, vulneren l'article 18.2 EAC :

a) L'article 35.1 en tant que disposa (en la línia de la llei estatal de 21 de maig de 1982) que la demarcació —sense exclusió dels partits judicials— s'establirà per Llei de l'Estat, i també la seva revisió (art. 35.5), en tant que la competència per a fixar la demarcació dels partits correspon a la Generalitat.

b) El mateix art. 35.2, 3 i 4, en tant que redueix la competència estatutària a una sedicent «participació» de la Comunitat Autònoma en l'organització de la demarcació judicial, que consisteix en una *propuesta no vinculant* tramesa al Govern a *solicitud d'aquest*, que servirà per a la redacció d'un avantprojecte, el qual, una vegada informat pel Consell General (art. 108.1 a) conduirà al Govern a aprovar l'esmentat Projecte de Llei.

La vulneració de la competència estatutària és evident.

c) L'article 36, que faculta al Govern per a crear seccions i Jutjats «cuando no supongan alteración de la demarcación», sembla formalment adequat a l'EAC quan respecti la demarcació —fixada, en l'exercici de les seves pròpies competències, per la Generalitat—, encara que és clar que el legislador denega aquesta competència i l'atribueix al Govern de l'Estat, com ho prova l'allusió a l'audiència preceptiva de les Comunitats Autònomes afectades.

El precepte, per tant, és antiestatutari, per dues raons : perquè conculca l'article 18.2 EAC i perquè —com veurem en un altre lloc— impedeix la subrogació en les facultats del Govern de l'Estat (art. 18.1 EAC).

d) L'article 92, en tant que no reserva a la Generalitat la facultat de delimitar l'àmbit respectiu de la jurisdicció en el cas de diversos Jutjats d'allò Social, algun dels quals s'estableixi en poblacions diferents a la capital de Província, suposa la contemplació d'una demarcació inferior a la provincial, que correspon de fixar a la Generalitat. El precepte, per tant, és contrari a l'EAC.

e) El mateix ha de dir-se respecte a l'article 94.3, pel que fa als Jutjats de Vigilància penitenciària d'àmbit territorial inferior a la província, i a l'article 96, en tant que es refereix a l'establiment de jutjats de menors amb jurisdicció en un territori, constitutiu d'una estranya «agrupación de partidos».

2. La Seu.

L'article 18.2 EAC també atorga competència a la Generalitat per a fixar la localització de la capitalitat dels òrgans jurisdiccionals a Catalunya.

La norma és clara i precisa. Localitzar la capitalitat dels òrgans suposa la facultat de determinar quina serà la seva seu, entenent com a tal *el lloc* en què l'òrgan ha de quedar residenciat.

Aquesta competència té tres ordres de connotacions :

a) *La seu ha de localitzar-se dins del territori que abasti la juris-*

dicció de l'òrgan (Catalunya per al Tribunal Superior, cadascuna de les províncies catalanes per a les Audiències provincials, el partit per a la major part dels Jutjats, el Municipi per als Jutjats de Pau).

b) Amb respecte al principi anterior, entenem que la Generalitat té competència per a fixar *en qualsevol lloc geogràfic* la seu dels òrgans judicials a Catalunya, *excepte pel que es refereix al Tribunal Superior de Justícia* (DA 2^a.2 LOPJ), ja que la integració a aquest de l'actual Audiència Territorial de Barcelona implícitament congela la seu d'aquell en la que és seu de l'actual Audiència : la ciutat de Barcelona. Per altra banda, és coherent amb la consideració del TSJ com a òrgan estatal especialment vinculat a les Institucions autonòmiques (art. 147.2.c CE) que tenen la seu a l'esmentada ciutat (Parlament, art. 30.3 EAC; Govern, art. 37.3 EAC).

c) En tots els altres casos, la Generalitat podrà fer ús de la seva competència en la matèria, si bé —tenint en compte el principi de la necessària col·laboració entre els poders públics (del que en són mostra diversos preceptes de la LOPJ, respecte a les CA; ex. art. 141) — ha d'actuar en col·laboració amb el Consell General del Poder Judicial.

Això suposat, poden ser contraris a l'EAC els següents preceptes de la LOPJ en la matèria :

L'article 78, en tant que localitza la seu de les Sales del Contenciós-Administratiu o del Social del TSJ, que excepcionalment poden crear-se amb jurisdicció limitada a una o diverses províncies de la CA, en la capital de les dites llurs prvincies. Prescindim, perquè no és de la nostra incumbència, de l'equívoca i defectuosa redacció de la norma.

L'article 80.1, que estableix la seu de les Audiències Provincials a la capital de les províncies respectives i que, en el seu punt 2, estableix la possibilitat de creació de seccions fora de la capital —o sigui, en un lloc eventualment no determinat per la Generalitat—, contradiu la competència autonòmica.

L'article 84 estableix la seu dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció a la capital del partit. No obstant això, l'art. 35.5 disposa que les CA determinaran per Llei la capitalitat dels partits judicials. Aquesta aparent contradicció pot resoldre's en el sentit que, respectada la competència de la Generalitat per a determinar la capital del partit, els Jutjats a què alludíem tindran la seu en aquesta. D'aquesta manera, l'article 84 resulta adequat a la norma estatutària. En canvi, l'article 35.5 imposa una reserva de llei que no està prevista a la CE ni a l'EAC i, com a tal reserva, no pot establir-se mitjançant una LO.

L'article 86.2 disposa que la llei de planta determinarà les poblacions en què un o diversos jutges compleixen, amb exclusivitat, funcions de Registre Civil. No neguem la competència exclusiva de l'Estat en l'ordenació del Registre Civil (art. 149.1.8^a CE), però sí que, en el procés d'ordenació, fixi la localització.

L'article 90.1, en tant que estableix la seu dels Jutjats contenciosos-administratius provincials; i a l'article 90.2, que implícitament estableix la seu d'altres Jutjats de tal ordre «en las Poblaciones que por ley se determine».

L'article 92.1, que residència els Jutjats Provincials del Social en poblacions determinades.

L'article 95.2, que autoritza el Govern per a establir la seu dels Jutjats de Vigilància penitenciària. L'única concessió consisteix en la prèvia audiència de la CA : previsió insuficient

perquè es consideri respectada la competència de l'article 18.2 EAC.

A l'últim, l'article 96 estableix la seu dels Jutjats de Menors en la capital de cada província.

3. Finalment, estimem convenient precisar :

a) Que el Registre Civil constitueix una funció dels Jutjats i Tribunals (art. 2.2 LOPJ), per la qual cosa, encara que la Generalitat no tingui una competència específica sobre la seva ordenació, sí que l'aconsegueix en les de demarcació i seu.

b) Que els Jutjats de Vigilància penitenciària, del Social i de Menors constitueixen òrgans jurisdiccionals (art. 26 LOPJ) i, a més, la Generalitat té un interès directe en la seva demarcació i seu, derivat de les seves competències en les tres matèries (11.1, 11.2 i 9.28 EAC).

c) Pel que es refereix en especial als Jutjats de Vigilància penitenciària, la LO 1/1979, del 26 de setembre (General penitenciària), l'execució de la qual correspon a la Generalitat, no disposa en aquesta matèria sinó que els Jutjats respectius tindran la residència en el *territori en què radiquen els corresponents establiments penitenciaris* (art. 78.2) Per la qual cosa, sempre que respecti aquesta acotació, la Generalitat podrà localitzar la seva capitalitat.

XIII

Disposa l'art. 447.2, segon incís, LOPJ que :

«Los Letrados integrados en los servicios jurídicos del Estado podrán representar y defender a las Comunidades Autónomas en los términos que se establezcan reglamentariamente».

Per dictar aquesta norma, l'Estat manca absolutament de títol competencial. Al contrari, el té la Generalitat per a decidir sobre la matèria, segons exposem a continuació.

En efecte, l'art. 9.1 EAC atribueix a la Generalitat competència exclusiva per a l'organització de les seves institucions d'autogovern. I dintre d'aquesta potestat es troba, sense cap dubte, el sistema de representació i defensa de la pròpia Comunitat davant els Tribunals de Justícia.

La norma, a més, conculcaria la competència de la Generalitat per a desenvolupar les bases del règim jurídic de les Administracions públiques (art. 149.1.18 CE).

A l'últim, el dret de defensa establert per l'article 24 CE porta en si mateix la llibertat d'elecció o de lliure designació que la pròpia LOPJ reconeix en el seu art. 440.1.

Si no es respectés aquesta lliure designació, de més a més, podria donar-se una incompatibilitat o conflicte d'interessos entre els lletrats de l'Estat i de la Comunitat Autònoma, els interessos de la qual han de defensar. Es plantejaria llavors conjuntament, «no sols el risc de la indefensió, sinó, a més a més, problemes deontològics professionals difícilment solucionables.

En conseqüència, l'art. 447.2, segon incís, si s'entén que impedeix a la Generalitat designar lliurement els professionals que la representin i defensin davant qualsevol òrgan jurisdiccional (un exemple el constitueix l'art. 82.2 LOTC), seria contrari a la CE i a l'EAC.

La norma pot defensar-se de tal acusació si s'entén que la disposició sobre representació i defensa —sigui o no

reglamentària— serà la dictada per la pròpia Comunitat Autònoma, o que, si procedeix de l'Estat, contempli una simple possibilitat, no una imposició a la Generalitat, de la representació i defensa per tals lletrats integrats als serveis jurídics de l'Estat.

XIV

Segons l'art. 504 LOPJ, a les capitals de província en què tingui la seva seu un Tribunal Superior de Justícia, i també a les capitals de província en què la tinguin les Sales del Tribunal Superior i hi hagi Facultat de Medicina, existirà un Institut Regional de Medicina Legal, i en les altres capitals de província, un Institut Provincial. Com que aquests Instituts no estan concebuts com de finalitat i caràcter universitari, el precepte no conculca l'autonomia universitària proclamada per l'art. 27.10 CE i reiterada per l'art. 3 de la LO de Reforma Universitària 11/1983, del 25 d'agost, i tampoc afecta el règim dels Instituts Universitaris la competència sobre els quals correspon a la Generalitat en virtut de l'art. 15 EAC i l'art. 10.2 de la mencionada LO 11/1983.

Altrament, entenem que els dits Instituts queden fora de l'estructura universitària, ja que la referència al lloc on existeixi Facultat de Medicina és ocasional i possiblement aconsellada pel millor reclutament de personal i utilització de mitjans.

En canvi, ha d'advertir-se que, d'acord amb l'article 17 EAC, correspon a la Generalitat de Catalunya el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de sanitat interior; i que la Generalitat podrà organitzar i administrar al seu territori tots els serveis relacionats amb aquesta matèria.

D'altra banda, d'acord amb l'art. 9.7 EAC, la Generalitat té competència exclusiva sobre la matèria d'investigació, sense altra limitació que la que resulta del foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica que d'acord amb l'article 149.1.15 CE correspon a l'Estat.

Per aquests dos últims títols competencials, la Generalitat pot desenvolupar i executar allò que disposa l'art. 504 de la LO que ditaminem, com també organitzar i administrar en el seu territori el nou servei dels Instituts regionals o provincials de Medicina legal.

XV

Conformement a l'art. 9.23 EAC, la Generalitat té competència exclusiva sobre la matèria de Col·legis professionals i exercici de les professions titulades, sens perjudici del que disposen els arts. 36 i 139 CE, i s'ha de respectar per això el caràcter democràtic de l'estructura i funcionament dels Col·legis i a més el principi d'igualtat a qualsevol lloc del territori de l'Estat; al qual s'ha d'afegir l'acotament que resulta de la competència exclusiva de l'Estat en matèria de regulació dels títols acadèmics i professionals (art. 149.1.30 CE).

Això no obstant, l'art. 439.2 de la LOPJ, dins dels preceptes dedicats als Advocats i Procuradors, determina que «la colegiación de los abogados y procuradores será obligatoria para actuar delante de los Juzgados y Tribunales en los términos pre-

vistos en esta Ley y por la legislación general sobre Colegios profesionales.»

Aquesta norma, i en especial l'incís «por la legislación general sobre Colegios profesionales», conculca la competència autonòmica mencionada si la qualificació de legislació general s'entén com legislació estatal.

XVI

Segons la *Disposició adicional sisena* LOPC,

«1. Quedan suprimidos los Tribunales Arbitrales de Censos de las provincias de Barcelona, Tarragona, Lérida y Gerona.

»2. La competencia para tramitar y decidir en primera instancia los procesos civiles en materia de censos en Cataluña, regulados por la Ley de 31 de diciembre de 1945, queda atribuida a los Jueces de primera Instancia competentes en razón del lugar en que esté situada la finca, que conocerán de esta materia por los trámites del juicio declarativo que corresponda por la cuantía.

»3. Los Tribunales Arbitrales de Censos de Cataluña, sin perjuicio de los dispuesto en párrafos anteriores, continuarán la tramitación de los procedimientos en curso, incoados con anterioridad a la entrada en vigor de esta Ley, hasta su terminación, incluida la ejecución de sentencias.

»4. La respectiva Audiencia Provincial se hará cargo de los archivos de los Tribunales suprimidos».

En suprimir els Tribunals Arbitrals de Censos, la LOPJ sembla inspirar-se en el principi d'unitat jurisdiccional (art. 117.5 CE), que porta a la supressió de les anomenades jurisdiccions especials.

Això suposa un error en l'enfocament tècnic de la qüestió, perquè els Tribunals de censos no tenen naturalesa estrictament Jurisdiccional, sinó, tal com la denominació indica, arbitral, i la seva funció està extraordinàriament limitada als assumptes relatius a la determinació de les pensions, valoració de prestacions, estimació de finques als efectes de reducció i fixació de lluísmes i llur distribució (article 46 de la Llei del 31 de desembre de 1945, posteriorment modificada, encara que no en aquesta matèria, per la del 26 de desembre de 1957). Això no suposa facultat de jutjar i fer executar el jutjat (art. 117.3 CE), que és el nucli de la Potestat Jurisdiccional, sinó més aviat, una tasca d'acompliment o integració de relacions jurídiques, en el sentit expressat per la Llei d'Arbitratges de Dret privat del 22 de desembre de 1953, en el seu article 2, segon paràgraf.

D'altra banda, la jurisdicció ordinària fou i ha estat fins ara competent per a totes les qüestions diferents de les examinades, és a dir, les de fons, en els temes relatius als censos.

La condició arbitral i extraordinàriament pràctica dels Tribunals de Censos (atesa la confusió pròpia de la situació dels Censos i de la mateixa Llei Hipotecària) creà l'hàbit conscient (expressat al llarg dels quarant anys de contínua labor) d'anar a ells per obtenir decisions clarificadorres i equitatives: l'«ampli criteri de justa i adequada flexibilitat» de què parlava el preàmbul de la Llei de 1945.

Això no justifica que la permanència dels Tribunals de Censos vingui imposada pel fet que pertanyen a la categoria

dels Tribunals estrictament consuetudinaris o tradicionals, en el sentit en què a ells es refereixen els articles 125 CE i 18.3 EAC. En primer lloc, entenem que aquests Tribunals són els creats per la tradició o el costum i no per llei; el fet que una institució creada per la llei sigui convenientment acceptada i desenvolupi la seva activitat al llarg del temps no obvia el seu origen legal ni la converteix en institució consuetudinària o tradicional. És costum o tradició de recórrer al Tribunal de Censos (i això mereixeria l'emprar l'art. 1 de la Compilació), però aquest no és creat pel costum ni per la tradició de recórrer a ell.

D'altra banda, l'article 125 CE es limita a permetre (com l'article 19.2 LOPJ) la participació dels ciutadans en l'Administració de justícia en els Tribunals d'aquella naturalesa; i l'article 18.3 EAC declara que és competència de la Generalitat «coadjuvar en l'organització» dels esmentats Tribunals. Per tant, cap d'aquests preceptes constitucionals o estatutaris empara la subsistència dels Tribunals de Censos, per útils que puguin resultar, perquè surten d'un supòsit: que els Tribunals existeixen i que existeixen com a Tribunals consuetudinaris o tradicionals.

Ara bé, remetent-nos a la nostra doctrina, expressada, en sentit general, en el nostre Dictamen núm. 60, hem de posar en relleu que la Compilació del Dret Civil de Catalunya (Llei 13/1984, del 20 de març, del Parlament de Catalunya, i Decret Legislatiu 1/1984, del 19 de juliol) fa diverses referències a les lleis estatals sobre inscripció, divisió i redempció de Censos a Catalunya i altres disposicions complementàries (especialment, art. 296). Això suposa la incorporació al Dret Civil Català d'una llei estatal com a integrada en aquell. Per tant, en fer ús el Parlament de Catalunya de la seva potestat en matèria de Dret Civil Català (art. 9.2 i 25.2 EAC), el text d'aquelles lleis, que foren estatals, han passat a ser, encara que sia per remissió, lleis catalanes (DA 2ª EAC).

I com sigui que l'antiga legislació de l'Estat, en aquest tema ha estat assumida «in totum», també ho ha estat quant a l'establiment del Tribunal de Censos, la regulació del qual és part instrumental i imprescindible de la substantiva continguda en ella, mentre el Parlament de Catalunya no estableixi una altra cosa.

D'això es dedueix que la DA 6ª de la LOPJ, és contrària, en general a la CE i a l'EAC.

Nogensmenys, aquesta afirmació s'ha de fer amb les següents matisacions:

a) Es refereix només a la supressió dels Tribunals Arbitrals de Censos.

b) Això no suposa que algunes normes de la Llei de Censos en la matèria hagin de considerar-se inconstitucionals i en aquest sentit la LOPJ va poder, per exemple, suprimir la norma H) de l'article 49 d'aquella, en tant que determina que «quan la sentència sigui ferma, es procedirà a la seva execució pel mateix Tribunal arbitral», atès que la missió d'executar correspon als òrgans jurisdiccionals (art. 117.3 CE); com també determinar que l'apel·lació pels particulars als Tribunals de Censos sigui *totalment voluntària*, accentuant així la seva funció de completar o integrar relacions jurídiques.

c) Queda salvada la potestat del Parlament català per a ratificar o modificar les normes *estrictament processals* en matèria de divisió i reducció de censos (art. 149.1, 6ª CE i 9.3 EAC) i,

entre aquestes, la remissió a un procediment senzill i ràpid —del qual coneix la jurisdicció— adequada a la peculiaritat de la matèria.

Atesos els raonaments continguts en els fonaments precedents, opinem en

CONCLUSIÓ

Primera. El Parlament de Catalunya i el Consell Executiu de la Generalitat estan legitimats per a interposar recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei Orgànica 6/1985, de l'1 de juliol, del Poder Judicial.

Segona. Són contraris a la Constitució i vulneren l'Estatut d'Autonomia de Catalunya els articles de la dita Llei Orgànica que s'esmenten a continuació, en la mesura que impediran a la Generalitat exercir les facultats que la mateixa Llei Orgànica atribueix o reconeix al Govern de l'Estat : Articles 36; 37; 171.4; 341.2; 455; 464.3 i 4; 465.2; 466; 469.2; 471; 491.1; 492; 503.1; 508.2 i 3; Disposició addicional 1ª.2 i Disposició Transitòria 3ª.1.4ª, segon paràgraf; i, per connexió, els altres preceptes continguts entre els articles 454 a 471 i 485 a 508 de l'esmentada Llei Orgànica.

Tercera. Són contraris a la Constitució i vulneren l'Estatut d'Autonomia de Catalunya els següents preceptes de la Llei Orgànica dictaminada, en tant que no estableixen, o no ho fan en termes adequats, l'exigència estatutària que en els concursos, oposicions i nomenaments per a la provisió de places vacants a Catalunya de Magistrats, Judges, Secretaris Judicials i altre personal al servei de l'Administració de Justícia, constitueixi un mèrit preferent l'especialització en Dret català :

Articles 81; 94; 96; 100; 101.1, 2 i 4 (en relació amb l'article 152.2.4ª; 113; 200; 201 (en relació amb l'article 152.2.3ª i Disposició transitòria 16ª); 207 a 213; 216; 301.1, 2 i 3; 302.1 i 2; 303.1 i 2; 311.1; 312; 313.1; 326; 329.1, 2 i 3; 330.3; 332; 334; 341; 428; 431 (en relació amb l'article 152.2.5ª); 458; 475; 478; 479.2; 480; 481; 482 (en relació amb els articles 428 i 431); 490; 491; 493; 494; 496; 499; 500; 502; 506.1, 2 i 3; 508.1, 2 i 3; Disposició transitòria 2ª.4 i 5; Disposició transitòria 3ª; Disposició transitòria 8ª; Disposició transitòria 9ª; Disposició transitòria 13ª; Disposició transitòria 15ª; Disposició transitòria 17ª; Disposició transitòria 20ª; Disposicions transitòries 21ª, 22ª i 24ª, i Disposició transitòria 26ª.1, 2 i 3.

Quarta. Són contraris a la Constitució i vulneren l'Estatut d'Autonomia de Catalunya els articles de la Llei Orgànica dictaminada que s'esmenten a continuació en tant que desconeixen la competència de la Generalitat per a fixar la delimitació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a Catalunya i la localització de llurs capitalitats :

Articles 35 (i, per connexió, l'article 108.1.a); 36; 78; 80.1; 86.2; 90.1 i 2; 92; 94.3; 95.2, i 96.

Cinquena. Poden ser també contraris a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya els articles següents de la Llei Orgànica :

Articles 5.4; 38; 42; 58.4ª, últim incís; 65.1ª a i b (i, per connexió, 5ª); 73.1 (en relació amb l'article 56.1ª); 231.1 i 2; 337 (en relació amb l'article 319); 439.2; 447.2, i Disposició addicional 7ª.

Aquest és el nostre Dictamen, que pronunciem, emetem i signem al lloc i data indicats al començament.

Enric Argullol i Murgadas, Conseller-Secretari del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya,

CERTIFICO que el present exemplar és còpia autèntica del seu original, el qual es troba en l'arxiu al meu càrrec.

Barcelona, tretze d'agost de mil nou-cents vuitanta-cinc.

Enric Argullol

Vist-i-plau

El President

Francesc Fdez. de Villavicencio

h) Síndic de Greuges

NOMENAMENT D'UN ASSESSOR TÈCNIC

RESOLUCIÓ

De l'1 d'agost de 1985, de nomenament del senyor Joaquim Soler i Pont com a Assessor Tècnic al servei de la institució Síndic de Greuges.

D'acord amb el que estableix l'article 33.2 de la Llei 14/1984, del 20 de març, del Síndic de Greuges, nomeno el senyor Joaquim Soler i Pont Assessor Tècnic al servei de la institució Síndic de Greuges, amb les obligacions i drets inherents al càrrec.

Barcelona, 1 d'agost de 1985

El Síndic de Greuges
Frederic Rahola i d'Espona

i) Sindicatura de Comptes

PROJECTE DE NORMES DE RÈGIM INTERIOR DE LA SINDICATURA DE COMPTES

AL PRESIDENT DEL PARLAMENT

En compliment del que estableix la Disposició final de la Llei 6/1984, del cinc de març, la Sindicatura de Comptes va transmetre al Parlament de Catalunya, el dia 29 de març del 1985, un Projecte de Normes de Règim Interior.

Tal i com ja es feia constar en les consideracions prèvies de l'esmentat Projecte, la Sindicatura quedava a la disposició del Parlament per si considerava convenient desglossar en dos textos les Normes presentades : un d'ells que regulés estrictament qüestions de règim interior i un altre que regulés els aspectes normatius de procediment i funcionament perquè la

Mesa li donés el tràmit legislatiu que considerés més convenient.

La Presidència del Parlament, en comunicació de data 10 d'abril de 1985, va encomanar a la Sindicatura la redacció d'un Projecte contenint exclusivament les Normes de Règim Interior de caràcter reglamentari.

Per tal de donar compliment a aquesta ordre, el Ple de la Sindicatura ha procedit a separar del Projecte la part que constitueix pròpiament les Normes de Règim Interior i ha acordat, amb data 18 de juny d'enguany, elevar a la discussió i aprovació del Parlament el present Projecte.

En el text que la Sindicatura tramet no s'ha inclòs el Projecte de les Normes per les quals haurà de regir-se el personal de la Sindicatura, a l'espera de l'aprovació de la Llei de la Funció Pública de l'Administració de la Generalitat, a la normativa general de la qual haurà d'adaptar-se el personal, sens perjudici de les particularitats que sigui necessari establir en consideració a les funcions de caire especial que la Llei atribueix a la Sindicatura de Comptes.

En atenció al que s'ha indicat, la Disposició Addicional Primera de les presents Normes estableix el que segueix: «En el termini de dos mesos, comptats des de l'entrada en vigor de la Llei de la Funció Pública de l'Administració de la Generalitat, la Sindicatura elevarà al Parlament de Catalunya la proposta dels preceptes pels quals haurà de regir-se el personal de la Sindicatura, adaptats a l'esmentada Llei, amb la finalitat d'incorporar-los a les presents Normes de Règim Interior».

El Síndic Major
Joan-Josep Perulles i Bassas

PROJECTE DE NORMES DE RÈGIM INTERIOR DE LA SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA

Capítol I Normes Generals

Article 1

La Sindicatura de Comptes de Catalunya en l'exercici de les seves funcions adequarà la seva actuació a allò establert per la llei i les presents Normes de Règim Interior.

Article 2

1. La Sindicatura, en l'exercici de les seves funcions de fiscalització, actuarà sempre d'ofici o a instància del Parlament de Catalunya.

2. Els escrits que es poguessin presentar per persones físiques o jurídiques instant l'acció fiscalitzadora o exposant fets que puguin afectar-la, s'incorporaran a les corresponents actuacions d'ofici.

Article 3

1. L'acció per exigir responsabilitats comptables davant la jurisdicció competent serà pública. No es podrà exigir cap prestació de fiança o caució per exercir-la, sens perjudici de la responsabilitat, tant civil com penal, en la qual hagués pogut incorrer aquell qui exercités l'acció indegudament.

2. Quan tingui entrada a la Sindicatura algun escrit pel qual es posin de manifest anomalies de caràcter econòmic-financer en el sector públic de Catalunya que puguin donar lloc a actuacions en via d'enjudiciament es practicaran les verificacions prèvies previstes en l'article 66 d'aquestes Normes.

Article 4

La Sindicatura pot actuar per delegació del Tribunal de Cuentas i, en aquest cas, ajustarà la seva actuació i el procediment que s'hagi de seguir a les normes per les quals es regeix l'esmentat Tribunal, sens perjudici d'aplicar les que li són pròpies quant a allò no previst en aquelles.

Article 5

1. Tant els Síndics com el personal que presti els seus serveis a la Sindicatura tenen el deure de guardar en secret els temes, matèries i assumptes tractats i els acords adoptats, mentre no s'hagi fet pública la memòria o l'informe corresponent o s'hagi resolt definitivament la qüestió plantejada. També seran sempre reservats els temes de les deliberacions i el sentit dels vots dels Síndics, llevat dels vots particulars.

2. Els Síndics no podran fer declaracions o manifestacions públiques valoratives, orals o escrites, sobre matèries o temes concrets, conceptuats com a reservats, que estiguin directament relacionats amb la seva funció, llevat dels cas que fossin expressament autoritzats pel Ple.

Capítol II Dels Síndics

Article 6

Els Síndics, que gaudiran d'absoluta independència en l'exercici de llurs funcions, seran inamovibles durant el període per al qual van ésser designats, sens perjudici que el Parlament, en la forma prevista en l'article 16, pugui acordar la seva remoció quan haguessin incorregut en alguna causa d'incapacitat, incompatibilitat o responsabilitat prevista en les presents Normes.

Article 7

Dos mesos abans de la data en què finalitzi el mandat dels Síndics, el Síndic Major posarà aquest fet en coneixement del Molt Honorable President del Parlament de Catalunya als efectes pertinents.

Article 8

Els Síndics als quals correspongui cessar en l'exercici del seu càrrec, continuaran exercint llurs funcions en tant no prenguin possessió els nous Síndics designats pel Parlament.

Article 9

Sempre que per qualsevol causa es produeixi el cessament d'un Síndic abans del venciment del termini per al qual va ésser designat, el qui sigui nomenat per substituir-lo exercirà el seu mandat només fins la data en què, per compliment del termini legal, havia d'haver cessat el Síndic al qual substitueix.

Article 10

Els Síndics, en els deu dies següents a la seva presa de possessió, hauran de presentar al Ple una declaració fent constar que no es troben incursos en cap de les causes d'incompatibilitat o incapacitat previstes per la Llei, havent-ho de comunicar al Ple, igualment, si durant el seu mandat incidissin en alguna d'elles.

Article 11

El Síndic Major vetllarà pel compliment del règim regulador d'incompatibilitat o d'incapacitat. Si el considera vulnerat, n'informarà el Ple per tal que aquest, si ho considera oportú, impulsi les actuacions previstes en l'article 17.2.

Article 12

Els Síndics, en l'exercici de llurs funcions, seran assistits per Tècnics Auditors, Comptadors i d'altres Tècnics.

Article 13

Els Síndics i el personal de la Sindicatura estaran afiliats al règim de la Seguretat Social, llevat del cas que procedixin o accedeixin a la Funció Pública, en què podran estar afiliats a les mutualitats de funcionaris que els correspongui.

En aquest cas, la Sindicatura es farà càrrec del pagament de les quotes patronals, sempre que l'import d'aquestes no excedeixi del que hauria de satisfer-se en el règim de Seguretat Social. Si es produís un excés, la diferència seria a càrrec de l'interessat.

Article 14

El Síndic que es trobi incurs en alguna de les causes d'abstenció previstes per la Llei ho posarà en coneixement del Síndic Major, el qual, després de les comprovacions pertinents, n'informarà el Ple, a l'objecte de la designació d'un altre Síndic per

fer-se càrrec d'aquell procediment. La no-abstenció en els casos en els quals fos procedent donarà lloc a responsabilitat.

Article 15

Quan algun interessat en el procediment promogués la recusació d'un Síndic per la concurrència en ell d'alguna de les causes previstes per la Llei, el Síndic Major informarà d'això al Ple al més aviat possible. Si el Síndic recusat admetés la causa de la recusació es procedirà en la forma prevista en l'article anterior. Si la causa de la recusació fos negada pel Síndic interessat, el Ple disposarà que en actuacions sumàries es practiquin les investigacions oportunes i en el termini de tres dies dictarà la resolució pertinent.

Article 16

Es perd la condició de Síndic, a més de per les causes expressament assenyalades per la Llei 6/1984, per l'incompliment de les obligacions del seu càrrec, en la forma prevista per l'article següent, sempre que ho acordés així el Parlament.

Article 17

1. Els Síndics incorren en responsabilitat per incompliment de les obligacions que els imposa la Llei.

2. En cas d'incompliment de les obligacions del seu càrrec, així com en aquells en què un Síndic hagués incidit en causa d'incapacitat o incompatibilitat, el Ple de la Sindicatura nomenarà una ponència especial, encarregada de formular el corresponent plec de càrrecs, que serà contestat per l'interessat en el termini de vuit dies. La ponència podrà practicar prova d'ofici o a instància de l'interessat en el termini de quinze dies.

Una vegada presentat l'escrit de descàrrecs o finalitzat, si correspon, el període de prova, la ponència presentarà un resum dels fets allegats i de la prova practicada, en el termini de vuit dies. En els vuit dies següents, el Ple de la Sindicatura, en sessió extraordinària elaborarà una proposta de resolució que serà elevada al Parlament per tal que pugui adoptar l'acord pertinent, aplicant les mateixes normes de procediment establertes per al nomenament dels Síndics.

Capítol III Del funcionament dels òrgans de la Sindicatura

Secció primera Del Ple

Article 18

El Ple, integrat pels set Síndics nomenats pel Parlament, presidit pel Síndic Major i assistit pel Secretari General, tindrà les següents funcions :

- a) Adoptar les disposicions necessàries per complir els fins que la Llei encomana a la Sindicatura.
- b) Exercir la funció fiscalitzadora.
- c) Aprovar tots els informes, memòries, dictàmens i consultes elaborats per la Sindicatura.
- d) Proposar el nomenament d'un dels seus membres per al càrrec de Síndic Major.
- e) Designar els Síndics que hauran d'actuar com a Presidents de les Seccions de Fiscalització i Enjudiciament.
- f) Adscriure els Síndics a les Seccions de la Sindicatura.
- g) Resoldre els conflictes d'atribucions i les qüestions de competència entre els diferents òrgans de la Sindicatura.
- h) Resoldre els recursos d'alçada que amb adequació a aquesta Llei puguin interposar-se contra els acords d'altres òrgans de la Sindicatura.
- i) Proposar al Parlament l'aprovació de normes complementàries que es considerin bàsiques per al desenvolupament de la Llei, així com llur modificació quan s'estimi necessari.
- j) Nomenar el Secretari General.
- k) Proposar el nomenament de l'Interventor de la Sindicatura al Parlament de Catalunya.
- l) Sotmetre la proposta de plantilla orgànica de la Sindicatura o qualsevol modificació d'aquella a l'aprovació de la Comissió de Govern Interior del Parlament de Catalunya.
- m) Aprovar el projecte del Pressupost.
- n) Aprovar el pla anual de treball de la Sindicatura.
- o) Aprovar la memòria anual d'activitats de la Sindicatura.
- p) Autoritzar, amb caràcter excepcional, que s'informi públicament sobre matèries conceptuades com a reservades.
- q) Totes les altres funcions que atribueixi la normativa vigent.

Article 19

L'assistència a les sessions del Ple és obligatòria per als Síndics quan haguessin estat citats reglamentàriament, havent d'excusar la seva assistència quan per causes justificades els fos impossible de concórrer a l'acte.

Article 20

A fi i efecte que el Ple quedi vàlidament constituït i pugui adoptar acords serà necessari que, havent estat convocat degudament, hi assisteixin quatre Síndics com a mínim.

Article 21

1. El Ple de la Sindicatura acordarà els dies i l'hora en què hauran de celebrar-se les sessions ordinàries per a l'exercici de les seves funcions, sense necessitat de convocatòria especial.
2. El Ple es reunirà també, amb caràcter extraordinari, sempre que ho consideri convenient el Síndic Major o a petició de dos Síndics com a mínim. En aquests casos, la convocatòria haurà de realitzar-se amb una antelació mínima de quaranta-vuit hores mitjançant la corresponent notificació.

Article 22

En tot cas, l'ordre del dia de la sessió a celebrar estarà a la disposició dels Síndics a la Secretaria General amb dos dies d'antelació a la data fixada per a la reunió.

Article 23

Qualsevol dels membres del Ple podrà sol·licitar del Síndic Major la inclusió en l'ordre del dia de la qüestió o les qüestions que, essent competència d'aquest òrgan, estimés convenient de debatre. La inclusió sol·licitada s'efectuarà en la primera sessió que es celebri, sempre i quan s'hagués formulat amb quaranta-vuit hores d'antelació a la convocatòria i, en el cas contrari, s'inclourà en el de la següent sessió que es celebri, sens perjudici d'allò establert per als casos d'urgència.

Article 24

Sense necessitat d'una convocatòria prèvia, el Ple podrà també reunir-se i adoptar vàlidament acords quan estigui present la totalitat dels Síndics i així ho decideixin per unanimitat. En aquest cas, l'ordre del dia serà fixat pel President abans de l'inici de la sessió.

Article 25

No podrà discutir-se en el Ple cap tema, ni adoptar un acord sobre aquest si no estigués previst en l'ordre del dia, llevat del cas en què, amb l'assistència de tots els Síndics a la sessió, s'acordés per unanimitat la declaració d'urgència.

Article 26

1. Els acords del Ple s'adoptaran per majoria dels membres que participin en la deliberació. En cas d'empat decidirà el vot del President.
2. Tant el President com la resta dels Síndics que assisteixin a la deliberació podran fer constar, mitjançant un vot particular, la seva opinió discrepant pel que fa, tant a la decisió adoptada, com a la seva fonamentació.
3. La intenció de formular un vot particular s'haurà d'expressar en adoptar-se la decisió pel Ple i es farà constar en l'acta de la sessió. El vot particular anunciat haurà de formalitzar-se per escrit presentat en la Secretaria General en el termini de set dies. Els vots particulars s'incorporaran a la resolució i es publicaran amb aquesta.

Article 27

El Secretari General estendrà una acta de cada sessió que celebri el Ple en la qual es deixarà constància de les persones assistents a l'acte, el lloc i la data de la reunió, els punts o qüestions debatuts i els acords adoptats, així com, en cas de votació,

la indicació dels que van votar en un i altre sentit. Quan algun dels assistents desitgi que es facin constar en acta determinades manifestacions o criteris que hagi sostingut en la sessió i així ho fes constar expressament, lliurarà un escrit a la Secretaria, en el següent dia hàbil, en el qual consignarà el contingut d'aquelles a fi i efecte que es transcrigui en l'acta que s'hagi d'estendre.

Les actes seran subscriïdes pel Secretari General, amb el vist-i-plau del President i seran aprovades en la mateixa sessió o en la sessió següent.

Secció Segona De la Comissió de Govern

Article 28

A la Comissió de Govern, presidida pel Síndic Major i integrada pels Presidents de les Seccions de Fiscalització i Enjudiciament, assistits pel Secretari General, li corresponen les següents funcions :

- a) Distribuir les tasques de la Sindicatura entre els seus òrgans.
- b) Establir el règim de treball del personal.
- c) Distribuir el personal que integra la plantilla de la Sindicatura entre els seus diferents òrgans.
- d) Exercir la direcció superior del personal i les funcions relatives al seu nomenament, contractació i administració en general.
- e) Exercir la potestat disciplinària respecte al personal.
- f) Acordar la iniciació dels expedients de despesa.
- g) Autoritzar la realització de la despesa, la contractació de béns, serveis, subministraments i altres prestacions necessàries per al funcionament de la Sindicatura, així com el reconeixement dels crèdits que se'n derivin.
- h) Exercir les funcions que el Ple li delegui per a una major eficàcia en el compliment dels fins atribuïts a la Sindicatura.
- i) Totes les altres tasques que preveu la normativa vigent.

Article 29

La Comissió de Govern, per a l'exercici de les funcions que li encomana la Llei, es reunirà ordinàriament en els dies i les hores que siguin fixats, amb caràcter general, sense necessitat de convocatòria prèvia i sempre que ho disposi el Síndic Major o ho sol·liciti algun dels Síndics que la integren.

Article 30

Per tal que la Comissió de Govern pugui reunir-se i adoptar acords hauran d'assistir-hi tots els seus membres i en cas de vacant, absència o malaltia d'algun d'ells, serà substituït per qui interinament hagi d'exercir les seves funcions d'acord amb aquestes Normes.

Article 31

El President, a l'inici de cada sessió, determinarà l'ordre del dia i s'hi inclouran totes les qüestions proposades per cadascun dels assistents sempre que siguin competència de l'òrgan.

Article 32

En matèria d'actes de les sessions que celebri la Comissió de Govern seran d'aplicació les mateixes normes establertes per a les sessions del Ple.

Article 33

Es donarà compte a l'interventor de tots els actes i acords de la Comissió de Govern dels quals puguin derivar drets i obligacions de contingut econòmic o moviment de fons, en la forma prevista en la Llei de Finances Públiques de Catalunya, excepte quan es tracti de l'adquisició de material no inventariable o de despeses de caràcter periòdic o successiu, sempre que s'hagi intervingut l'acte o el contracte del qual deriven, o llurs modificacions.

Secció Tercera Del Síndic Major

Article 34

Al Síndic Major, nomenat per un període de tres anys pel President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Ple de la Sindicatura, li corresponen les següents funcions :

- a) La representació de la Sindicatura en qualsevol instància, presidint els actes corporatius i els oficials.
- b) Convocar i presidir el Ple i la Comissió de Govern i dirigir llurs deliberacions.
- c) Fixar l'ordre del dia en les sessions convocades.
- d) Decidir amb vot de qualitat els empats que es produeixin als òrgans col·legiats que presideix.
- e) Autoritzar amb la seva signatura tota comunicació que hagi d'adreçar-se en nom de la Sindicatura.
- f) Autoritzar amb el seu vist-i-plau les actes i les certificacions de tota mena que siguin expedides per la Secretaria General.
- g) Exercir la inspecció superior de la Sindicatura, així com dels seus departaments, dependències i instal·lacions.
- h) Ordenar els pagaments propis de la Sindicatura.
- i) Vetllar per la correcta execució dels acords que siguin adoptats pel Ple i per la Comissió de Govern.
- j) Donar compte al Parlament de Catalunya dels acords adoptats pel Ple de conformitat amb els articles 16 i 17 d'aquestes Normes, relatius a incompatibilitats o responsabilitats en les quals poguessin haver incorregut els Síndics.
- k) Comunicar al Parlament, amb dos mesos d'antelació, la proximitat del termini per a la renovació dels Síndics.
- l) Resoldre totes les altres qüestions d'ordre intern que no

estiguin assignades per la Llei a d'altres òrgans de la Sindicatura.

m) Informar públicament d'activitats reservades de la Sindicatura quan així fos acordat pel Ple, de conformitat amb l'article 18, lletra p) d'aquestes Normes.

n) Exercir altres funcions atribuïdes per la normativa vigent.

Article 35

En cas de vacant, absència o malaltia del Síndic Major, aquest serà substituït pel Síndic titular més antic que formi part de la Comissió de Govern i, en el seu defecte, pel de més edat.

Secció Quarta De les Seccions

Subsecció Primera Normes generals

Article 36

Les Seccions són integrades per llurs respectius Presidents i els Síndics adscrits pel Ple de la Sindicatura a cadascuna d'elles i assistides per un Secretari.

Article 37

En tot allò que es refereix a la convocatòria i a les sessions a celebrar pels Plens de les Seccions, ordre del dia i validesa formal dels acords, s'aplicaran les normes de procediment especialment previstes per a cada Secció i, en cas de no existir-ne, allò que estableix la Secció primera d'aquest Capítol per al Ple de la Sindicatura.

Article 38

Correspon als Presidents de les Seccions l'exercici de les següents funcions :

a) Actuar com a portaveus de la Secció, tant davant la Comissió de Govern, com davant el Ple, excepte quan es tracti de vots particulars que seran defensats davant el Ple per qui els hagués formulat.

b) Vetllar perquè els acords i resolucions mantinguin una línia d'homogeneïtat i coordinació.

c) Vetllar pel compliment dels acords adoptats per la Secció.

d) Exercir les funcions atribuïdes amb caràcter general als Presidents dels òrgans col·legiats.

e) Qualsevol altra competència que els atribueixi la normativa vigent.

Article 39

Els Presidents de les Seccions, en cas de vacant, absència o malaltia, seran substituïts pel Síndic més antic de la pròpia Secció i, en el seu defecte, pel de més edat.

Article 40

A proposta dels Plens de les respectives Seccions, la Comissió de Govern nomenarà el Secretari de cadascuna d'elles d'entre els Tècnics Auditors que tinguin adscrits.

Subsecció segona De la Secció de Fiscalització

Article 41

Correspon a la Secció de Fiscalització :

a) La verificació de la comptabilitat dels ens que componen el sector públic de Catalunya, mitjançant l'examen i la comprovació de llurs comptes, de conformitat amb el que estableix la Llei 6/1984.

b) La comprovació i la verificació dels actes, documents i situacions necessaris per complir els fins previstos en l'apartat anterior.

c) Formular les propostes de dictàmens, conclusions i proposicions, determinats en l'article 2.1 de la Llei indicada, que siguin conseqüència de les verificacions realitzades i de l'anàlisi de la utilització dels recursos i grau de compliment dels objectius proposats.

d) Elevar al Ple de la Sindicatura el pla de treball anual dels diferents Departaments Sectorials que componen la Secció.

e) Exercir la facultat sancionadora en els termes previstos en aquestes Normes.

f) Qualsevol altra funció prevista en la normativa vigent.

Article 42

La Secció de Fiscalització s'organitza en Departaments Sectorials i al capdavant de cadascun figura un Síndic. El nombre i la denominació dels Departaments que s'hagin de constituir, així com la designació del Síndic que s'hagi d'adscriure a cada Departament seran acordats pel Ple de la Sindicatura després d'escoltar la proposta de la Secció. L'adscripció dels Síndics a cada Departament serà per un període de tres anys.

Article 43

El personal, tant tècnic com administratiu, destinat a cada Departament dependrà funcionalment del Síndic, el qual organitzarà les seves tasques de la manera que consideri més convenient, segons les directrius tècniques fixades per la Secció i d'acord amb les normes de caràcter laboral establertes per la Comissió de Govern.

Subsecció Tercera
De la Secció d'Enjudiciament

Article 44

La Secció d'Enjudiciament té com a funció bàsica actuar en els procediments propis de la jurisdicció comptable que se li hagin encomanat legalment.

En especial, correspon a la Secció d'Enjudiciament :

- a) Dur a terme la instrucció dels procediments d'enjudiciament.
- b) Elaborar les propostes de resolució per a la seva posterior aprovació.
- c) Acordar l'adopció de les mesures preventives precises per garantir els drets econòmico-financers del sector públic.
- d) Exercir la facultat sancionadora en els termes previstos en les presents Normes.
- e) Qualsevol altra funció prevista en la normativa vigent.

Article 45

L'actuació en matèria d'enjudiciament és independent i, per tant, compatible, amb les actuacions que pugui portar a cap l'Administració envers els endeutats. És independent, així mateix, de l'actuació dels Jutjats i els Tribunals de Justícia.

Article 46

Correspon també a la Secció d'Enjudiciament la informació dels expedients de cancel·lació de fiances, constituïts per qui tingui al seu càrrec el maneigament de cabals públics.

Secció Cinquena
Del Secretari General

Article 47

El Secretari General és nomenat pel Ple per un període de sis anys i la designació es farà entre persones que reuneixin la titulació exigida en l'article 21.1 de la Llei 6/1984. Li seran d'aplicació les mateixes causes d'incompatibilitat establertes per als Síndics.

Article 48

1. Correspon al Secretari General :

- a) Assistir amb veu, però sense vot, a les sessions que celebrin el Ple i la Comissió de Govern.
- b) Estendre les actes de les esmentades sessions i subscriure-les, amb el vist-i-plau del President, una vegada hagin estat aprovades.
- c) Elaborar els avantprojectes del pressupost i les corresponents memòries, així com el projecte de memòria anual d'activitats de la Sindicatura.

d) Assessorar els òrgans de la Sindicatura en les qüestions sobre les quals li fos demanat el seu dictàmen.

e) Custodiar el Registre General i la documentació de la Sindicatura.

f) Cursar les convocatòries per a les reunions extraordinàries del Ple i de la Comissió de Govern.

g) Redactar l'ordre del dia d'acord amb les instruccions del Síndic Major.

h) Expedir les certificacions d'actes, acords i documents confiats a la seva custòdia, amb el vist-i-plau del Síndic Major.

i) Vigilar els serveis d'arxiu i de biblioteca.

j) Actuar com a instructor en els expedients que es puguin instruir amb motiu de faltes comeses pels funcionaris de la Sindicatura i elevar a la Comissió de Govern la corresponent proposta.

k) Vetllar perquè tots els que actuïn en representació l'acreditin amb el primer escrit que presentin.

l) Subscriure diàriament la diligència de tancament del Registre General, després d'haver-hi inscrit tots els documents que han tingut entrada i sortida en la Sindicatura.

m) En general, complir totes les funcions que condueixin a l'adequat exercici de les competències governatives del Ple, de la Comissió de Govern i del Síndic Major en tot el que faci referència al règim intern de la Sindicatura.

2. Per portar a terme les dites funcions, el Secretari serà assistit per un Vice-secretari com a cap de la corresponent unitat administrativa. El Vice-secretari dependrà orgànicament del Secretari General i li correspondrà la vigilància i control del personal de la Sindicatura a fi i efecte de complir els acords de la Comissió de Govern.

Article 49

Les funcions de personal, material, registres generals, comptabilitat de la Sindicatura, arxiu, biblioteca i altres qüestions generals dependran del Secretari General, sota la superior direcció de la Comissió de Govern.

Article 50

En cas d'absència, vacant o malaltia, el Secretari General serà substituït pel Vice-secretari.

Article 51

Les mateixes causes de responsabilitat i de pèrdua de condició establertes per als Síndics en aquestes Normes seran aplicables al Secretari General, amb la particularitat que la renúncia serà presentada davant el Ple i que la remoció, si s'escau, correspondrà, igualment, al Ple de la Sindicatura.

Capítol IV
Del procediment

Secció Primera
Del procediment de fiscalització

Article 52

1. Quan tinguin entrada a la Sindicatura els comptes, contractes, concerts, avals, subvencions, auditories i altres documents comptables retuts per les autoritats i caps de servei corresponents, amb la periodicitat i en els terminis establerts en la normativa vigent, la Comissió de Govern els traslladarà, si s'escau, a la Secció de Fiscalització. El Secretari d'aquesta examinarà si els documents s'han rebut amb tots els requisits previstos per la normativa vigent i n'acusarà rebut. En el seu cas, els completarà reclamant-los dels organismes o persones corresponents perquè els remetin en el termini de quinze dies. Si en aquest termini no s'hagués atès el requeriment es donarà compte al President de la Secció perquè ell n'informi al Ple d'aquesta als efectes pertinents.

2. El Ple de la Secció assignarà els comptes i els altres documents comptables al Departament Sectorial que correspongui.

Article 53

1. El Secretari de la Secció de Fiscalització portarà un Registre on figurin tots els comptes dels ens públics que hagin de retre's periòdicament a la Sindicatura i en el qual es farà constar la data en què es rebin. En el mes de setembre de cada any, el Secretari farà una relació dels ens públics que no hagin remès els comptes corresponents a l'exercici anterior, els quals seran requerits pel propi Secretari de la Secció per complir aquesta obligació en el termini de quinze dies. Si en aquest termini no s'hagués atès el requeriment, es donarà compte al President de la Secció perquè ell n'informi al Ple de la Secció als efectes pertinents.

2. Els mateixos tràmits portarà a terme el Secretari de la Secció de Fiscalització envers tots els documents comptables que s'han de retre periòdicament a la Sindicatura.

Article 54

De tot escrit que es presenti, a l'empara del que disposa l'article 2.f) de la Llei 6/1984, la Comissió de Govern en donarà trasllat al Ple perquè aquest emeti el corresponent dictamen, previ l'informe del Síndic que el Ple designi.

Article 55

Els Síndics, per dur a terme les comprovacions que corresponguin al Departament Sectorial de què siguin capdavanters, seran titulars dels drets reconeguts per les lleis, a fi i efecte d'exercir la funció fiscalitzadora.

Article 56

1. Tots els comptes i documents a presentar a la Sindicatura estan subjectes a examen i comprovació. La corresponent verificació comptable es portarà a cap sota la direcció del Síndic del Departament Sectorial, el qual, en el seu cas, comunicarà la visita que hagi de tenir efecte per a l'examen de documents, antecedents i llibres, amb vuit dies d'antelació.

2. Una vegada hagin tingut efecte les comprovacions i verificacions, el Síndic del Departament Sectorial presentarà la ponència de l'informe o memòria davant el Ple de la Secció. El Ple de la Secció farà, en el seu cas, les observacions i conclusions que estimi pertinents i, tant si són diferents com complementàries, el Síndic ponent les podrà recollir i incorporar al seu informe fent-se-les seves.

Si el Síndic no se les fes seves, el President de la Secció les defensarà davant el Ple de la Sindicatura en la mateixa sessió que el Síndic ponent faci la presentació i defensa, com a ponent, del seu informe, amb la finalitat que el Ple de la Sindicatura prengui l'acord que cregui convenient.

Article 57

Quan en l'exercici de la funció fiscalitzadora hagi d'intervenir més d'un Síndic, per correspondre a cadascun d'ells la comprovació de diferents extrems atribuïts a més d'un Departament, el Ple de la Secció decidirà si la fiscalització ha d'ésser portada a cap per ambdós Síndics conjuntament o per separat; i en aquest últim cas, el Ple de la Secció adoptarà les mesures de coordinació que fossin necessàries.

Article 58

1. Si en efectuar les comprovacions s'advertís l'existència de defectes o pràctiques inadequades, que no hagin produït menyscapte, el Síndic corresponent farà constar les esmentades irregularitats i proposarà l'adopció de les mesures per a la seva correcció.

2. Si de la verificació comptable es derivés l'existència d'una possible infracció de Llei i menyscapte, el Síndic proposarà al Ple de la Secció de Fiscalització que passin les actuacions al Ple de la Sindicatura, a fi i efecte que aquest es pronunciï sobre la remissió del testimoni de les actuacions pertinents a la Secció d'Enjudiciament perquè informi sobre la conveniència de la seva elevació a la jurisdicció competent i l'adopció de les mesures oportunes per assegurar l'interès general.

3. Quan no s'haguessin advertit anomalies ni responsabilitats comptables, el Síndic ho farà constar així en el seu informe.

Article 59

1. La comprovació dels acords de despeses, contractes, ingressos, concerts, subvencions i avals es podrà efectuar mitjançant l'examen dels corresponents expedients administratius a les Dependències que els hagin tramitat o, en el seu cas, a les de la intervenció. L'examen es farà extensiu, en el seu cas, als

convenis previstos per l'article 57 de la Llei 10/1982 i a les auditories esmentades en l'article 75.3 de la Llei indicada.

2. La comprovació de subvencions i avals també es podrà efectuar per dades obtingudes directament dels beneficiaris.

3. La comprovació es podrà referir també a la materialització dels acords indicats en el punt 1 d'aquest article quan es tracti de béns, subministraments i serveis. En tot cas, d'estimar-se convenient, es redactarà el corresponent projecte de memòria que s'eleva al Ple.

Article 60

Els manaments de pagament a justificar podran ésser objecte de comprovació a la corresponent intervenció.

Article 61

1. Per tal de portar a terme la comprovació de les entitats públiques que gaudeixin de subvencions, préstecs, avals i d'altres ajuts dels ens del sector públic de Catalunya, es podrà recórrer, si s'escau, a qualsevol de les formes previstes en els articles 56 i 59.

2. La comprovació de les subvencions, préstecs, avals i d'altres ajuts que els particulars gaudeixin dels ens del sector públic de Catalunya, tindrà efecte mitjançant la verificació dels documents que justifiquin l'aplicació dels fons rebuts a la finalitat que determina la concessió. La seva verificació podrà realitzar-se en qualsevol de les formes previstes en l'article 59.

Article 62

1. Cada Departament Sectorial, dins la seva respectiva competència, examinarà i comprovarà anualment la part que li correspongui del Compte General de la Generalitat mitjançant:

- a) El seguiment comptable dels actes, contractes i documents que el componen i l'origen que es determinin.
- b) La verificació econòmico-financera i comptable de les diferents àrees funcionals que es determinin.
- c) La verificació econòmico-financera de les unitats orgàniques que es determinin.

2. Seran incorporades a l'expedient de comprovació del Compte General de la Generalitat les diligències i actuacions relatives a la comprovació d'acords de despeses, contractes, ingressos, concerts, subvencions, ordres de pagament a justificar, transferències de crèdit, avals i convenis, que s'hagin portat a terme amb referència a les operacions realitzades durant l'exercici.

3. Els informes a què doni lloc l'examen i comprovació referits en el punt 1 d'aquest article seran preparats pels Síndics responsables dels Departaments Sectorials corresponents i, una vegada hagin estat tramitats en la forma que s'indica en l'article 52 d'aquestes Normes, constituïran la base de la proposta d'Informe General que prepararà el Secretari de la Secció, sintetitzant els esmentats informes i acompanyant-los a la proposta. Aquesta proposta la presentarà el President de la

Secció que convocarà el Ple d'aquesta per a l'aprovació de la proposta i posterior tramesa al Ple de la Sindicatura amb els annexos corresponents.

4. Una vegada aprovada pel Ple la proposta a què fa referència el punt anterior, aquell n'eleva l'informe al Parlament.

5. L'informe serà publicat al *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* i les corresponents conclusions al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Article 63

Cada Síndic portarà a cap l'examen i comprovació dels comptes dels ens del sector públic de Catalunya, corresponents al Departament Sectorial de què sigui titular, segons les normes establertes en l'article 62 d'aquestes Normes per a la verificació del Compte General de la Generalitat.

Article 64

En compliment del que estableix l'article 9.2 de la Llei 6/1984, del cinc de març, el Síndic del Departament Sectorial corresponent a les Corporacions locals ha de formar el Compte General d'aquestes, el qual, informat per la Secció, s'eleva al Ple de la Sindicatura perquè, un cop aprovat, s'envii al Parlament.

Article 65

1. Per a l'emissió dels informes a què es refereix l'article 54 d'aquestes Normes, la comprovació de la documentació i antecedents comptables que s'estimin adients es podrà portar a cap mitjançant els procediments regulats en aquesta Secció.

2. També s'aplicarà el procediment previst en els articles precedents quan la Secció de Fiscalització hagi d'informar sobre el resultat de les verificacions comptables que s'hagin dut a terme per acord de la Comissió de Govern, a proposta de la Secció d'Enjudiciament, en els escrits a què fa referència l'article 3.1 quan es presentin a la Sindicatura.

Secció segona

Procediment d'enjudiciament

Article 66

1. Quan tingui entrada a la Sindicatura algun escrit pel qual es posin de manifest anomalies de caràcter econòmico-financer en el sector públic de Catalunya, que puguin donar lloc a actuacions en via d'enjudiciament, la Comissió de Govern disposarà que l'escrit passi a la Secció d'Enjudiciament perquè es practiqui una informació sumària als efectes d'obtenir la ratificació del denunciador, la concreció dels supòsits de responsabilitat comptable i, si n'hi hagués, l'aportació de documents o proves. Una còpia de l'escrit serà remesa a la Secció de Fiscalització als efectes pertinents.

2. Per a la concreció dels supòsits de responsabilitat co-

imptable, la Secció d'Enjudiciament podrà demanar a la Comissió de Govern que siguin portades a cap per la Secció de Fiscalització determinades verificacions, concretant els extrems que s'hauran de verificar.

3. Una vegada practicada la informació sumària esmentada, la Secció d'Enjudiciament passarà tot el que hagi estat actuat al Ple amb el corresponent informe, per tal que aquell pugui elevar-lo a la jurisdicció competent o acordar les ampliacions que estimi pertinents.

Article 67

1. Quan recaigui la instrucció d'un expedient d'enjudiciament en la Sindicatura, la Comissió de Govern en donarà trasllat a la Secció d'Enjudiciament.

2. Sens perjudici del que estableix el punt anterior, quan per actuacions de la Secció de Fiscalització o per acció pública es tingui coneixement de la possible existència d'un menyscapte de cabals o efectes del sector públic sotmès a fiscalització per la Sindicatura, el Ple de la Secció d'Enjudiciament podrà ordenar, amb caràcter cautelar, les mesures d'embarg preventiu que la Llei estableixi per tal d'assegurar els interessos de l'Administració i en donarà compte a la jurisdicció competent perquè pugui iniciar l'oportú expedient d'enjudiciament, així com també a l'entitat perjudicada.

Article 68

1. El Secretari de la Secció d'Enjudiciament comprovarà la documentació rebuda per a cada expedient i la completarà, si escau, reclamant-la dels organismes o persones corresponents. Una vegada completada, ho comunicarà al President de la Secció perquè aquest convoqui el Ple de la Secció per a la continuació del procediment.

2. La Comissió de Govern, a proposta de la Secció d'Enjudiciament, nomenarà l'instructor dels procediments d'enjudiciament.

Article 69

La Comissió de Govern, a proposta del Ple de la Secció d'Enjudiciament, podrà acordar la substitució de l'instructor d'un procediment d'enjudiciament.

Article 70

La instrucció del procediment d'enjudiciament serà portada a cap per l'instructor sota la dependència del President de la Secció d'Enjudiciament, a qui retrà comptes periòdicament.

Article 71

1. Si ho estima convenient, l'instructor proposarà al President de la Secció d'Enjudiciament el nomenament de Secretari

del procediment i reclamarà del Centre, Dependència o Oficina on s'hagueren produït els fets enjudiciats, totes les actuacions preliminars que s'hagueren realitzat, així com les dades i els antecedents precisos per a poder determinar amb claredat els fets esdevinguts, la seva transcendència econòmica i la persona o les persones presumptament responsables.

2. L'Instructor practicarà totes les actuacions necessàries per a poder procedir a l'enjudiciament dels fets esdevinguts. Fetes les diligències prèvies que consideri pertinents, haurà de procedir preceptivament a les següents actuacions :

a) Requerir la compareixença i prendre declaració als presumptament responsables, tant directes com subsidiaris. Es consideraran responsables directes els encarregats de la custòdia, maneigament, conservació o cobrament dels fons o efectes malversats, i responsables subsidiaris els caps i funcionaris que haguessin donat lloc a l'abastament per no haver complert adequadament les prescripcions legals o reglamentàries establertes per controlar i fiscalitzar l'actuació econòmica dels responsables directes.

b) Procedir a l'estimació provisional de l'abastament. Si l'instructor ho considera necessari, podrà proposar al President de la Secció d'Enjudiciament la pràctica de verificacions complementàries. En tal cas, el President de la Secció, si ho considera convenient, ho proposarà a la Comissió de Govern perquè en doni trasllat a la Secció de Fiscalització, per a la pràctica de les diligències corresponents.

c) Redactar el plec de càrrecs i presentar-lo al presumpte responsable perquè aquest pugui realitzar les alegacions precises.

d) Realitzar altres diligències que estimi convenients.

Article 72

Si de la instrucció del procediment es deduïssin indicis racionals d'activitat delictiva per part dels enjudiciats, l'instructor ho comunicarà al President de la Secció d'Enjudiciament a fi i efecte que el seu Ple acordi donar-ne compte al Fiscal de l'Audiència respectiva i, al mateix temps, remeti el testimoni de les actuacions practicades, llevat del cas que existís constància que el Jutjat competent estigués ja actuant en l'assumepte.

Article 73

1. Completades les actuacions que preveuen els articles anteriors, l'instructor elaborarà la proposta de resolució, que serà elevada, amb les actuacions del procediment, al President de la Secció d'Enjudiciament.

2. El President de la Secció d'Enjudiciament actuarà de ponent de la proposta de resolució davant el Ple de la Secció. Prèviament, i a proposta del President, el Ple de la Secció haurà nomenat un altre Síndic perquè l'assisteixi en la funció de ponent.

3. El Ple de la Secció prendrà l'acord d'elevat a definitiva la proposta d'acord o bé ordenar que es completin les actuacions practicades si observés que hi manquen dades o elements de judici.

4. El Secretari de la Secció d'Enjudiciament donarà

compte de l'acord del Ple de la Secció al Secretari General perquè el Ple de la Sindicatura pugui adoptar l'acord corresponent.

5. A proposta del President de la Secció d'Enjudiciament, el Ple de la Sindicatura prendrà l'acord corresponent, del qual el Síndic Major donarà compte al President del Tribunal de Cuentas.

Capítol V

Del Règim Pressupostari de la Sindicatura

Secció primera Normes generals

Article 74

La redacció de l'avantprojecte de pressupostos de la Sindicatura es portarà a terme pel Secretari General i, abans del primer de maig de cada dos anys, es trametrà al Ple, amb informe previ de l'interventor.

S'adjuntarà a l'avantprojecte la documentació següent :

- a) Una memòria explicativa.
- b) Una memòria sobre els aspectes pressupostaris del personal que presta els seus serveis a la Sindicatura, plantilla orgànica i política de contractació.
- c) La liquidació del pressupost de l'any anterior.
- d) Una memòria justificativa assenyalant l'oportunitat dels arrendaments o de les compres d'immobles incloses en el pressupost o que caldria incloure-hi.

Article 75

El Projecte del Pressupost i la documentació annexa, una vegada aprovats pel Ple de la Sindicatura, es remetran a la Conselleria de Finances, abans del primer d'octubre de cada any, per a la seva integració en el Projecte de Llei del Pressupost de la Generalitat.

Article 76

1. Correspon a la Comissió de Govern autoritzar les despeses, disposar els crèdits i reconèixer les obligacions i, al Síndic Major, ordenar els pagaments corresponents.

2. La Comissió de Govern podrà delegar en el Síndic Major l'autorització de despeses relatives a obligacions de tracte successiu. La Comissió de Govern també podrà delegar l'autorització de despeses de material no inventariable en la quantia que determini.

3. Igualment podrà acordar el lliurament de quantitats a justificar a l'habilitat de material de la Sindicatura per a l'adquisició de material d'oficina no inventariable o despeses diverses de quantia reduïda. L'habilitat haurà de retre comptes a la Comissió de Govern l'últim dia hàbil de cada més, justificant els pagaments efectuats.

Article 77

La Sindicatura queda sotmesa al règim de comptabilitat pública que regeixi en cada moment per a la Generalitat de Catalunya.

Secció segona De la Intervenció

Article 78

Tots els actes, documents i expedients de la Sindicatura, dels quals puguin derivar drets o obligacions de contingut econòmic o moviment de fons o valors, seran intervinguts de conformitat amb el que estableix la Llei de Finances Públiques de Catalunya.

Article 79

La Comissió de Govern Interior del Parlament, a proposta del Ple de la Sindicatura, designarà d'entre els membres del Cos d'Interventors de la Generalitat la persona que hagi d'exercir la funció d'Interventor de la Sindicatura.

Article 80

1. L'Interventor de la Sindicatura exercirà les següents funcions :

- a) El control pressupostari intern.
- b) La direcció de la comptabilitat.
- c) El control financer.

2. L'exercici de la funció interventora, a més de la intervenció prèvia o crítica de tots els actes, documents i expedients als quals es refereix l'article 78, comprendrà :

- a) La intervenció formal de l'ordenació de pagaments.
- b) La intervenció material dels pagaments.
- c) La intervenció de l'aplicació de les quantitats destinades a obres, subministraments, adquisicions i serveis, així com el seu examen documental.

Article 81

1. Si la Intervenció discrepés amb el fons o la forma dels actes, expedients o documents examinats, formularà les seves objeccions per escrit.

2. Quan l'òrgan corresponent de la Sindicatura afectat per l'objecció no hi estigués d'acord, la discrepància serà sotmesa a la decisió de la Comissió Parlamentària abans esmentada.

Secció tercera Dels Comptes

Article 82

L'examen dels comptes de la Sindicatura és a càrrec de la Comissió Parlamentària, a la qual se li han de trametre, com a

annex a la memòria anual, abans del 31 de juliol següent al tancament de l'exercici.

Article 83

1. El Compte de la Sindicatura constarà dels punts següents :

Primer. La liquidació del Pressupost, dividida en dues parts :

a) Quadre demostratiu dels crèdits autoritzats en l'Estat de Despeses i llurs modificacions, al qual s'adjuntarà una còpia de les lleis, disposicions i acords, en virtut dels quals s'haguessin produït aquelles.

b) Liquidació de l'Estat de Despeses.

Segon. Un estat demostratiu de les obligacions a pagar procedents d'exercicis anteriors.

Tercer. El Compte de Tresoreria que posi de manifest, en el seu cas, els manaments a justificar pendents.

Quart. Un estat demostratiu de l'evolució i situació de les inversions.

Cinquè. Un estat dels compromisos de despeses adquirits amb càrrec a exercicis futurs, d'acord amb l'autorització continguda en l'article 36 de la Llei de Finances Públiques de Catalunya, amb indicació dels exercicis en els quals s'hagin d'imputar.

Sisè. Un estat relatiu a l'evolució i situació de les bestretes de Tresoreria a què fa referència l'article 40.1 de la Llei de Finances Públiques de Catalunya.

2. L'elaboració del Compte de la Sindicatura correspon al seu Interventor. Una vegada elaborat, aquest Compte serà sotmès al Ple de la Sindicatura.

Disposicions addicionals

Primera

En el termini de dos mesos, comptats des de l'entrada en vigor de la Llei de la Funció Pública de l'Administració de la Generalitat, la Sindicatura elevarà al Parlament de Catalunya la proposta dels preceptes pels quals haurà de regir-se el personal de la Sindicatura, adaptats a l'esmentada Llei, amb la finalitat d'incorporar-los a les presents Normes de Règim Interior. Al mateix temps, es presentarà el corresponent projecte de plantilla orgànica.

Segona

1. Mentre no siguin aprovades pel Parlament les Normes relatives a personal a què es fa referència en la Disposició anterior, serà d'aplicació el que estableixi la normativa general vigent amb les particularitats regulades en els següents punts.

2. El personal de la Sindicatura és integrat per funcionaris amb la titulació adequada, classificats segons les seves funcions en : Tècnics Auditors, Tècnics Superiors d'Administració, Comptadors, Administratius de Gestió, Administratius, Auxiliars Administratius i Subalterns.

3. Les funcions que corresponen al personal de la Sindicatura seran les següents :

a) Tècnics Auditors : Preparació, estudi, redacció i proposta d'informes i altres actuacions que requereixin complet coneixement de la legislació econòmico-financera i administrativa i de les tècniques comptables i d'auditoria.

b) Tècnics Superiors d'Administració : Funcions de caràcter administratiu de nivell superior de gestió, estudi, proposta i preparació de normativa, així com l'emissió d'informes que requereixin complet coneixement de la legislació administrativa.

c) Comptadors : Col·laboració amb els Auditors, així com l'aplicació de normativa o propostes de resolució d'expedients normalitzats, estudis i informes que no corresponguin a tasques de nivell superior.

d) Administratius de Gestió : Realització d'activitats de col·laboració en tasques administratives que no corresponguin al Cos Superior d'Administració, així com les d'aplicació de normativa, proposta de resolució d'expedients normalitzats, estudis i informes que no corresponguin a tasques de nivell superior, o també les que específicament els estiguin atribuïdes en raó de l'especialització de la seva funció.

e) Administratius : Desenvolupament de les tasques administratives de col·laboració, preparatòries o derivades de la gestió administrativa de caràcter superior, la comprovació de documentació, així com la preparació de redacció de documents que, per la seva complexitat, no estiguin atribuïts a personal de categoria administrativa superior. Igualment, desenvoluparan tasques repetitives, bé siguin manuals, mecanogràfiques o numèriques, relacionades amb el treball de les diverses oficines. També realitzaran funcions d'informació i despatx al públic en matèria administrativa i, en conjunt, tasques similars a les explicitades.

f) Auxiliars : Els correspondran les tasques de mecanografia i despatx de correspondència, transcripció i còpia literal de documents, arxius, fitxers i classificació de documents, manipulació bàsica de màquines i equips d'oficina, tasques de registre i similars.

g) Subalterns : Vigilància dels locals, control de les persones que accedeixin a les oficines públiques, així com informar-les respecte a la localització de locals, custòdia del material, mobiliari i instal·lacions, utilització de màquines reproductores, fotocopiadores i similars. En general, els correspondrà la pràctica de notificacions i l'entrega de documents a d'altres oficines.

4. Quan d'acord amb la legislació vigent calgués exigir responsabilitat a qualsevol funcionari de la Sindicatura, hom seguirà el procediment establert per la Llei de Procediment Administratiu, del 17 de juliol de 1985, en els seus articles 133 al 137 inclusivament, tot i que per donar compliment al que disposa l'article 15.d) de la Llei 6/1984, del 5 de març, seran d'aplicació les particularitats següents :

a) L'òrgan competent per acordar la iniciació de l'expedient serà en tot cas la Comissió de Govern, la qual també l'haurà de resoldre.

b) Contra la resolució que pugui adoptar la Comissió de Govern en els expedients d'aquesta naturalesa es podrà interposar recurs d'alçada davant el Ple en el termini de quinze dies. La resolució del recurs d'alçada pel Ple posa fi a la via administrativa.

Tercera

Els terminis assenyalats en aquestes Normes sobre duració del mandat del Síndic Major, dels Síndics, dels Presidents de les Seccions, del Secretari General, així com de l'adscripció dels Síndics als diversos Departaments, començaran a computar-se a partir del dia 17 de juliol de 1984, en què va quedar constituïda de ple dret la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

I perquè així consti, signo aquesta certificació a Barcelona, a 19 de juny de 1985, amb el vist-i-plau del Síndic Major.

Manuel Bosch i Isant

Vist-i-plau

El Síndic Major

Joan-Josep Perulles i Bassas

Quarta

En matèria de procediment en allò que estigués expressament previst en aquestes Normes, serà d'aplicació el que estableix la Llei de Procediment Administratiu.

Manuel Bosch i Isant, Secretari General de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO :

Que el present Projecte de Normes de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes de Catalunya és una còpia exacta de l'aprovat per unanimitat pel Ple de la Sindicatura en la sessió celebrada el 18 de juny de 1985.

k) Rectificacions per error tècnic

Rectificació al BOPC núm. 82, 3858

Nomenament del Tribunal qualificador en el concurs-oposició lliure per a proveir dues places de lletrat/ada

On diu : «... en sessió tinguda el dia 30 de juliol de 1984,...»

Ha de dir : «... en sessió tinguda el dia 30 de juliol de 1985,...»

IV. ÍNDEX DE TRAMITACIONS

Enclou tots els documents en tramitació i tramitats en el període de sessions actual, excepte les preguntes.

Claus:

- (O) Text original entrat al Parlament (corresponent al número de registre d'entrada que figura abans de cada títol)
- (T) Disposicions referents a la tramitació del document
- (P) Informe de Ponència
- (D) Dictamen de Comissió
- (A) Text aprovat pel Ple del Parlament o per la Comissió per delegació d'aquell
- (R) Rebuig del document
- (RD) Retirada o decaïment del document
- (CCM) Control del compliment d'una moció aprovada
- (AIR) Acord d'interposició de recurs
- (AC) Acord de compareixença
- (DIR) Demanda per la qual s'interposa recurs
- (ALFP) Alegacions que formula el Parlament
- (SDCC) Sol·licitud de Dictamen al Consell Consultiu
- (E) Esmenes presentades pels Grups
- (STC) Sentència del Tribunal Constitucional
- (DCC) Dictamen Consell Consultiu
- (Rect) Rectificacions per error tècnic
- (CM) Compliment d'una Moció aprovada

Sigles de les Comissions parlamentàries que tramiten o han tramitat els textos:

- /COAG/ Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local
- /CJD/ Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana
- /CEF/ Comissió d'Economia, Finances i Pressupost
- /CIE/ Comissió d'Indústria, Energia, Comerç i Turisme
- /CARP/ Comissió d'Agricultura, Ramaderia i Pesca
- /CPT/ Comissió de Política Territorial
- /CPC/ Comissió de Política Cultural
- /CPS/ Comissió de Política Social
- /CSG/ Comissió del Síndic de Greuges
- /CR/ Comissió de Reglament
- /CED/ Comissió de l'Estatut dels Diputats
- /CGI/ Comissió de Govern Interior
- /CCRTV/ Comissió de Control Parlamentari de l'Actuació de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i de les empreses filials
- /CSC/ Comissió de la Sindicatura de Comptes

III. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

C. PROJECTES DE LLEI

- 4010 *Projecte de Llei de Modificació de la Llei sobre Fundacions Privades.* /CJD/. BOPC, 55, 2499 (O i T); 65, 3073 (P).
- 4251 *Projecte de Llei de Creació del Col·legi Professional de Periodistes de Catalunya.* /JDS/. BOPC, 58, 2678 (O); 61, 2763 (T); 65, 3074 (T).
- 4305 *Projecte de Llei de Creació dels Consells Escolars.* /CPC/. BOPC, 58, 2680 (O); 61, 2763 (T); 65, 3075 (E).
- 4807 *Projecte de Llei de Creació d'un Recàrrec sobre Apostes Hípiques.* /CEF/. BOPC, 67, 3137 (O); 69, 3244 (T); 79 (E).
- 4970 *Projecte de Llei de Creació de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agro-alimentària.* /CIE/. BOPC, 73, 3303 (O); 75, 3414 (T).
- 5136 *Projecte de Llei de Serveis Socials.* BOPC, 75, 3414 (O); 77, 3481 (T).

D. PROPOSICIONS DE LLEI

- 1642 *Proposició de Llei que declara Paratge Natural d'Interès Nacional els Terrenys del Vessant Sud del Massís de l'Albera.* BOPC, 18, 599 (O); 69, 3244 (T); 73, 3309 (T); 75, 3420 (T); 77, 3528 (Rect.).
- *Proposició de Llei sobre la Iniciativa Legislativa Popular.* BOPC, 50, 2237 (T).

G. PROPOSTES DE RESOLUCIÓ

5. PROPOSICIONS NO DE LLEI I ALTRES PROPOSTES

- 4796 *Proposició no de Llei sobre el Sistema Penitenciari.* /CJD/. BOPC, 67, 3141 (O); 69, 3247 (T); 73, 3311 (T); 81, 3782 (E).
- 4811 *Proposició no de Llei sobre l'Educació Física en els Centres Públics d'EGB.* /CPC/. BOPC, 67, 3149 (O); 69, 3247 (T); 75, 3421 (E).
- 4867 *Proposició no de Llei sobre els Programes de Gestió dels Espais Naturals Protegits.* /CPT/. BOPC, 73, 3311 (O); 75, 3422 (T); 77, 3482 (T).
- 4973 *Proposició no de Llei sobre la Construcció del Canal la Segarra-Les Garrigues.* /CPT/. BOPC, 73, 3313 (O); 75, 3422 (T); 77, 3482 (T).
- 5017 *Proposició no de Llei sobre un Pla de Desenvolupament Industrial de Catalunya.* /CIE/. BOPC, 73, 3314 (O); 75, 3422 (T); 77, 3483 (T).
- 5018 *Proposició no de Llei sobre la Situació de la Mina d'Explosivos Río Tinto, SA, a Cardona.* /CIE/. BOPC, 73, 3315 (O); 75, 3423 (T); 77, 3483 (T).
- 5066 *Proposició no de Llei sobre la Festivitat de Corpus Christi.* /CPS/. BOPC, 73, 3316 (O); 75, 3423 (T).
- 5174 *Proposició no de Llei sobre el Reconeixement del Dret a Places Reservades als Mestres de Determinades Escoles del CEPEPC.* /CPC/. BOPC, 75, 3423 (O); 77, 3484 (T).

I. INTERPELLACIONS I MOCIONS**1. INTERPELLACIONS**

- 4843 *Interpellació al Consell Executiu sobre la reglamentació de les màquines escurabutxaques.* BOPC, 67, 3150 (O); 79 (T).
- 5033 *Interpellació a l'H. Sr. Conseller de Sanitat i Seguretat Social sobre la política de concerts hospitalaris.* BOPC, 71, 3287 (O); 79 (T).
- 5076 *Interpellació al Consell Executiu sobre el compliment de la Llei de Normalització Lingüística a TV3.* BOPC, 71, 3289 (O); 79 (T).
- 5077 *Interpellació al Consell Executiu sobre l'ajustament de les actuacions i les manifestacions dels alts càrrecs a la normativa vigent.* BOPC, 71, 3290 (O); 79 (T).
- 5215 *Interpellació al Consell Executiu sobre l'aplicació del Decret de Declaració del Pallars com a Zona d'Ordenació d'Explotacions.* BOPC, 77, 3484 (O); 79 (T).

2. MOCIONS

- 5341 *Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la Formació dels Futurs Professionals d'Infermeria.* BOPC, 79 (O).
- 5346 *Moció subsegüent a la interpellació al Consell Executiu sobre la Borsa de Barcelona.* BOPC, 79 (O).

K. ALTRES PROCEDIMENTS**1. PROCEDIMENTS DAVANT LES CORTS GENERALS**

- 2966 *Proposta de Proposició de Llei a presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats sobre la revisió de la Sentència del Consell de Guerra Sumaríssim seguit, el 1940, contra Lluís Companys i Jover, President de la Generalitat de Catalunya.* /CJD/. BOPC, 47, 2073 (O); 54, 2462 (T); 55, 2529 (T); 61, 2779 (T); 65, 3093 (T); 73, 3369 (T); 77, 3523 (T); 79 (T).
- 3183 *Proposta de Proposició de Ley Orgánica de Creación de la Provincia de Catalunya, a presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats.* BOPC; 48, 2141 (O).
- 5512 *Proposta de Proposició de Llei a presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats de Modificació de la Llei Orgànica 14/1983, del 12 de desembre.* BOPC, 80, 3766 (O).

3. PROCEDIMENTS DAVANT EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la Llei de regulació administrativa de determinades estructures comercials i vendes especials.* BOPC, 149, 6116 (AC i ALFP); 159, 6789 (ALFP).

- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat per 54 Diputats del Congrés contra la Llei de regulació administrativa de determinades estructures comercials i vendes especials.* BOPC, 149, 6129 (AC); 155, 6551 (ALFP).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la Llei de Normalització Lingüística a Catalunya.* BOPC, 155, 6551 (AC i ALFP).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel President del Govern de l'Estat contra la Llei 15/1983, del 14 de juliol, d'Higiene i Control Alimentaris.* BOPC, 163, 6980 (AC i ALFP); 190 (ALFP); 81, 3832 (STC).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la Llei 3/1984, del 9 de gener, de mesures d'adequació de l'ordenament urbanístic de Catalunya.* BOPC, 2, 30 (AC i ALFP).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la Llei de l'Institut Català del Crèdit Agrari.* BOPC, 5, 66 (AC); 6, 90 (ALFP); 17, 452 (ALFP).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la Llei de la Sindicatura de Comptes.* BOPC, 5, 66 (AC); 7, 131 (ALFP); 20, 721 (ALFP).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la Llei del Joc.* BOPC, 8, 170 (AC i ALFP); 32, 1193 (ALFP).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern de l'Estat contra la Llei sobre Personal Eventual, Contractat i interí al Servei de la Generalitat en el Període Anterior al 1939.* BOPC, 8, 174 (AC i ALFP); 32, 1193 (ALFP).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Parlament contra la Llei Orgànica 9/1984, de 26 de desembre, contra l'actuació de bandes armades i elements terroristes i de desenvolupament de l'article 55.2 de la Constitució.* BOPC, 42, 1884 (SDCC); 45, 2005 (DCC); 47, 2074 (O); 54, 2463 (T, AC i ALFP); 65, 3094 (T).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Parlament contra els articles 10, 70, 71 i 72 i la Disposició Addicional tercera de la Llei 50/84, de 30 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per al 1985.* BOPC, 52, 2372 (AC); 53, 2395 (ALFP); 65, 3094 (T).
- *Recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Parlament contra la Llei 7/1984, del 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local.* BOPC, 79 (AC i ALFP).
- 5357 *Sol·licitud al Consell Consultiu de Dictamen previ a la interposició davant el Tribunal Constitucional d'un Recurs contra la Llei Orgànica 5/1985, del 19 de juny, del Règim Electoral General.* BOPC, 79 (SDCC); 83 (DCC).
- 5433 *Sol·licitud al Consell Consultiu de Dictamen previ a la interposició davant el Tribunal Constitucional d'un Recurs contra la Llei 13/1985, del 25 de juny, del Patrimonio Histórico Español.* BOPC, 82, 3854 (SDCC); 83 (DCC).
- 5478 *Sol·licitud al Consell Consultiu de Dictamen previ a la interposició davant el Tribunal Constitucional d'un Recurs contra la Llei 6/1985, de l'1 de juliol, del Poder Judicial.* BOPC, 82, 3855 (SDCC); 83 (DCC).